

2e Bestuursrapportage 2025

En door

Colofon

Ontwerp/opmaak: John Gaasbeek, johngaasbeek.nl

Fotografie: Gert van der Ros, Marcel Otterspeer, René Schotanus, gemeente Moerdijk

Uitgave: oktober 2025

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook en evenmin in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gemeente Moerdijk.

Inhoud

Inleiding	4
Bestuurlijke samenvatting	5
Programma's	
Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	12
Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	24
Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	36
Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben	54
Partnerschap in een veranderende samenleving	71

Inleiding

Beste raadsleden,

Voor u ligt de tweede bestuursrapportage van 2025. Deze rapportage biedt een overzicht van de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen in de eerste acht maanden van het jaar. Ook worden de belangrijkste behaalde resultaten en mijlpalen toegelicht.

De rapportage is opgesteld op basis van de begroting 2025 en de daarin vastgestelde doelen en prestaties. Voor het college heeft deze tweede bestuursrapportage een bijzonder karakter: het is het laatste planning- en control-document van deze bestuursperiode. Het bestuursakkoord vormde ons kompas in deze periode. Participatie en samenwerken, wonen en voorzieningen, leefbaarheid, mobiliteit en preventie, zorg en ondersteuning waren voor ons belangrijke thema's. We hadden daarnaast veel aandacht voor dienstverlening, de wijze waarop we dit inrichten heeft immers veel invloed op hoe inwoners en ondernemers onze zien.

Het bestuursakkoord was ambitieus en er kwamen ook dingen op ons af die bij het opstellen van het bestuursakkoord niet voorzien waren, zoals de ontwikkeling van Powerport in Moerdijk en het op grotere schaal vestigen van nieuwkomers. We zijn blij en trots dat het ons alsnog is gelukt om veel van onze doelen te verwezenlijken.

In de bestuurlijke samenvatting blikken we per begrotingsprogramma terug op de belangrijkste ontwikkelingen in 2025.

De financiële ontwikkelingen laten ook een positief beeld zien, waarbij we het jaar naar verwachting afsluiten met een positief jaarrekeningresultaat van € 5,4 miljoen. Het positieve resultaat is fors, maar grotendeels toe te schrijven aan externe factoren (zoals bijstellingen in het gemeentefonds). Deze - en de diverse andere - financiële ontwikkelingen lichten we in deze tweede bestuursrapportage nader toe.

In de jaarrekening 2025 wordt het definitieve resultaat berekend waarbij we uiteraard ook inhoudelijk uitgebreid(er) terugblikken op de prestaties die we in 2025 met elkaar hebben gerealiseerd.

Zevenbergen, 28 oktober 2025

Het college van burgemeester en wethouders,
Aart-Jan Moerkerke
Bennie Blom
Danny Dingemans
Pauline Joosten
Eef Schoneveld
Sjoerd Elseman

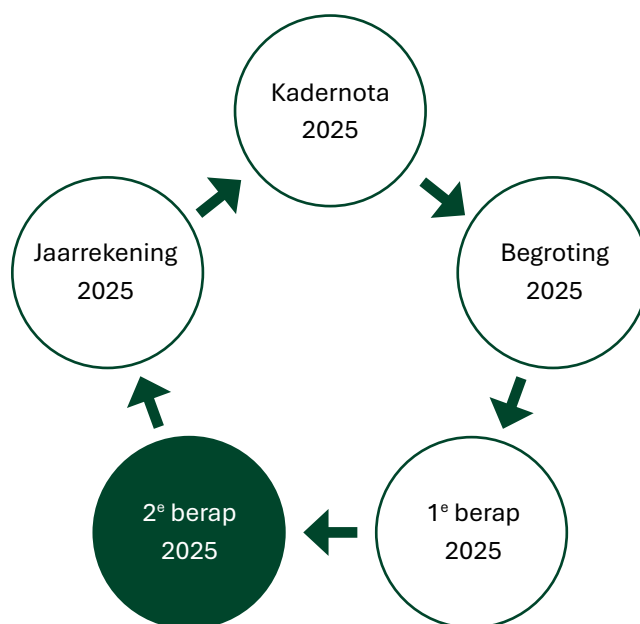
Bestuurlijke samenvatting

In lijn met de Financiële verordening informeert het college de gemeenteraad via tussentijdse rapportages over de uitvoering van de begroting. In dit geval betreft het de **begroting 2025-2028**, zoals vastgesteld tijdens de raadsvergadering van 7 november 2024.

In de **1^e bestuursrapportage 2025** (raadsvergadering 26 juni 2024) is op hoofdlijnen gerapporteerd over de ontwikkelingen in de eerste maanden van het jaar.

De 2^e bestuursrapportage 2025 geeft een uitgebreidere weergave van eventuele afwijkingen en/of ontwikkelingen. Daarbij ligt de nadruk op de prestaties zoals opgenomen in de begroting 2025 en of deze nog volgens planning verlopen. Wat betreft de financiële effecten wordt bekeken of aanpassingen in budgetten en investeringskredieten noodzakelijk zijn voor het lopende boekjaar. Eventuele aanpassingen worden, via het raadsvoorstel bij de 2^e bestuursrapportage, ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Dit is immers het laatste moment om bij te sturen vóór de opstelling van de jaarrekening 2025.

In deze bestuurlijke samenvatting wordt ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige- en financiële ontwikkelingen.

Figuur 1 P&C cyclus

1. Beleidsmatige ontwikkelingen

In de 2^e bestuursrapportage wordt ingegaan op eventuele afwijkingen en ontwikkelingen, met bijzondere aandacht voor de in de begroting 2025 opgenomen prestaties en de vraag of deze nog volgens planning worden gerealiseerd.

Algemeen beeld

Kijkend naar de prestaties die in de programmabegroting 2025 zijn opgenomen, trekken we de conclusie dat die, op een enkele uitzondering na, in de pas lopen om overeenkomstig de planning gerealiseerd te worden.

Een aantal belangrijke ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage nader worden beschreven zijn:

Programma 1

- Als onderdeel van de energietransitie is in Helwijk en de zogenaamde windkernen Moerdijk, Langeweg, Zevenbergschen Hoek gestart met de eerste fase van wijkuitvoeringsplannen. In Helwijk is met bewoners en Woonkwartier verkend welk aardgasvrij warmtesysteem het meest kansrijk is, in de windkernen zijn tegoedbonnen voor energiebesparende maatregelen beschikbaar gesteld.
- In de vesting van Willemstad zijn Brabant Water, Enexis en de gemeente Moerdijk samen gestart met het vervangen van de ondergrondse infrastructuur: de waterleidingen, gas- en elektriciteitskabels én de riolering. Het in bouwteam werken is een nieuwe manier om via gezamenlijke aanpak werkzaamheden uit voeren om de overlast voor inwoners en ondernemers te beperken.
- Het Moerdijkse inkoop- en aanbestedingsbeleid is herzien en besteedt nu expliciet aandacht aan duurzaamheid en MVOI (Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen). Dat mede is gebaseerd op het Klimaatakkoord, het Grondstoffenakkoord en de Sustainable Development Goals (SDG's). Gemeente Moerdijk neemt hiermee ook haar verantwoordelijkheid als 'grootverbruiker' van diensten en producten.

Programma 2

- We maken onverminderd tempo bij woningbouwproductie. Het aantal opleveringen is met ruim 100 nieuwe woningen iets lager dan vorig jaar, tegelijkertijd hebben wij zo'n 600 nieuwe woningen planologisch mogelijk gemaakt.
- Samen met gemeenten in West-Brabant West hebben wij een regionale woonzorgvisie opgesteld. Met als doel het realiseren van voldoende en geschikte huisvesting met passende ondersteuning voor aandachtsgroepen en ouderen.
- Ook voor andere doelgroepen wordt gewerkt aan huisvesting, zodat de totale druk op woningmarkt kan verminderen. Op de Blokdijk is een vergunning verleend voor huisvesting van 450 arbeidsmigranten. In Zevenbergen heeft Sabes Vastgoed een plan ingediend voor een nieuwe huisvestingslocatie voor 800 arbeidsmigranten aan De Langeweg. En voor flexwonen is een particulier initiatief voor 95 wooneenheden in Fijnaart ingediend.
- Moerdijk heeft voor het mobiliteitsvraagstuk rond de gebiedsontwikkeling stationsgebied Zevenbergen voor € 20 miljoen aan subsidie aangevraagd bij de ministeries van I&W en VRO in het kader van Woningbouw Op Kort Termijn (WOKT). Provincie Noord-Brabant heeft daarbovenop onder voorwaarden een totale bijdrage van zo'n €14 miljoen toegezegd.
- Het programma fysieke leefomgeving is door de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee is de eerste stap gezet in het beheer en onderhoud van de toekomst, de stap van sectoraal beheer via integraal beheer naar ontwikkelend beheer met maatschappelijke opgaven centraal.
- In 2025 is de aanbesteding gestart voor 'design en build' van de nieuwbouw van accommodatie De Niervaert. Voor dit project is een aanvraag gedaan van ruim €10 miljoen op de door het Rijk beschikbaar gestelde 'Nederwiek' middelen.
- We zijn gestart de verduurzaming van de zwembaden met een gemeentelijke exploitatiebijdrage. Belangrijkste mijlpaal is het voorfinancieren van een nieuwe verwarmingsketel voor zwembad De Oester in Fijnaart waarmee ruim 30% energie en CO2 kan worden bespaard.

- Vanwege onvrede over de uitvoering van de exploitatieovereenkomst van MFA De Parel in Fijnaart is besloten de exploitatieovereenkomst voortijdig te gaan beëindigen en versneld op zoek te gaan naar een nieuwe exploitant.
- Een raadsvoorstel voor de MFA in Zevenbergschenhoek is vastgesteld, het project is daarmee een stap dichterbij realisatie.
- Zowel het accommodatiebeleid als een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs zijn in voorbereiding en worden, mogelijk nog in het 4^e kwartaal, ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Programma 3

- Op 11 juni hebben rijk, provincie, het Waterschap Brabantse Delta en de gemeenten Geertruidenberg, Drimmelen en Moerdijk de scope van de powerport opgave vastgesteld. Hierbij is onder andere besloten dat er een onafwendbare ruimte vraag ligt voor o.a. energie-infrastructuur en duurzame energie van circa 700 hectare. In Moerdijk gaat het om circa 400-500 hectare. Om de vraag naar ruimte op te vangen is zowel verdichting als uitbereiding nodig. Hiervoor zijn twee zoekrichtingen vastgesteld: in oostelijke en zuidoostelijke richting. Een menselijke aanpak en geloofwaardige, gelijktijdige en structurele versterking van leefbaarheid en brede welvaart vormt randvoorwaarde.
- Naar aanleiding van het besluit dat de powerport opgave onafwendbaar is heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om de Moerdijkregeling met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 én met indexatie in werking te zetten. Deze herziene regeling is uiterlijk december actief.
- Samen met de gemeenten Drimmelen is de ZLTO ondersteund om namens leden en niet-leden tot een agrarische standpuntbepaling te komen. Deze standpuntbepaling vormt de basis voor de agrarische input bij de gesprekken over randvoorwaarden bij de powerportontwikkelingen.
- Op 11 september heeft de gemeenteraad ingestemd met de vestiging van het voorkeursrecht in het zoekgebied voor uitbreiding. Een besluit van unieke omvang, het gaat om 1200 hectare. Op deze manier wordt speculatie voorkomen en houdt de gemeente grip op het gebied.
- Voor de vitale centra is een lichtvisie vastgesteld, een centrummanager gestart en een centrumvisie Willemstad ontwikkeld
- Bij Fort Sabina heeft het college bemiddeld in gesprekken met het stichtingsbestuur en vrijwilligers. Het college heeft besloten om een nieuwe exploitatieovereenkomst aan te gaan die meer duidelijkheid moet verschaffen over (financiële) afspraken.
- Als succesvol instrument voor arbeidsmarktbeleid is NXT Moerdijk doorontwikkeld, zowel qua app als activiteitenkalender. Zo zijn vanuit NXT Moerdijk samen met bedrijven en onderwijsinstellingen werkbezoeken, gastlessen en oriëntatieactiviteiten georganiseerd waar honderden leerlingen aan deelnamen. In gemeente Moerdijk hebben we als enige gemeente in de regio al een contactpersoon en spreekuur voor arbeidsmigranten als onderdeel van het gezamenlijke migratie informatiepunt.
- Een nieuwe visie op bedrijventerreinen is opgeleverd, die beter aansluit bij de maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Zo krijgen bedrijven en investeerders meer duidelijkheid waar kansen of mogelijkheden liggen op de bedrijventerreinen.
- Vanaf juli is er eindelijk een busverbinding tussen station Lage Zwaluwe, LPM en het havengebied. Ook zijn diverse buslijnen in kwaliteit/frequentie toegenomen waardoor de positie van Zevenbergen versterkt is.
- In 2025 is samen met diverse veiligheidspartners het programma 'Port of Moerdijk nóg Veiliger' ontwikkeld. Dit programma loopt van 2025 tot 2030 en richt zich op de doorontwikkeling van veiligheidsthema's binnen het haven en industrieterrein, het logistiek park en de directe omgeving hiervan.
- In 2025 is gewerkt aan de opzet van het nieuwe Intergemeentelijk Haventeam, waartoe haventoezichthouders per gemeente met aanvullende ondersteunende functies (o.a. handhavingsjurist) momenteel worden aangenomen.
- In 2025 is volop aandacht geweest voor ondermijnende activiteiten. Onderdeel daarvan is het inzetten op bewustwording en het herkennen van signalen door medewerkers, bestuurders en politici. Hiertoe is een training gehouden.

Programma 4

- Er is een structurele caseload analyse binnen jeugd uitgevoerd naar aanleiding van de opschoondag in 2024
- Er is een programma Nieuwkomers opgesteld. Dit wordt volgend jaar verder uitgerold.
- Er is een start gemaakt met 4 jarig OKO programma (opvoeden in kansrijke omgeving)
- Er is een landelijke actieweek gezonde Smikkelweken bij de BSO's geweest.
- Er zijn verschillende initiatieven en campagnes geweest in het kader van rookvrije generatie.
- Er is een Ambitie Sociale Basis vastgesteld door de Raad
- Er is een bijeenkomst gehouden over 'een tegen eenzaamheid', gericht op bewustwording, ontmoeting, uitwisseling en netwerkvorming.

Programma 5

- De oplevering van het kantoorpand en de succesvolle open dag van 4 oktober ronden de periode van verbouwing in 2025 af. We kijken uit om met onze huurders van het fijne gebouw gebruik te maken.
- De nieuwe website is opgeleverd. Visueel en ten aanzien van toegankelijkheid een hele verbetering. Maar de grootste verandering zal onder de motorkap. De website gaat ons helpen om onze online dienstverlening beter in te richten de komende tijd.
- De regionale samenwerking op de I krijgt steeds meer vorm. De eerste beleidsproducten, zoals een informatiebeleidsplan en informatiebeveiligingsbeleid zijn inmiddels afgerond en worden op korte termijn vastgesteld.
- Ook andere regionale samenwerkingen zoals SRBT en SRWBW krijgen steeds meer vorm.

2. Financiële ontwikkelingen

Diverse ontwikkelingen die in de programma's zijn toegelicht hebben een financieel effect. Hierdoor is bijstelling nodig in diverse exploitatiebudgetten en (investerings)kredieten. Hieronder worden de belangrijkste inzichten samengevat.

2.1 Exploitatiebudgetten

De benodigde wijzigingen in de exploitatiebudgetten zijn als volgt samen te vatten (bedragen x € 1.000), waarbij achter ieder onderwerp is aangegeven binnen welk programma dit valt:

Onderwerp	Bedrag	
Uitkering gemeentefonds (P5)	-3.471	V
Kapitaallasten (divers)	-867	V
Treasury (P5)	-703	V
Wmo (P4)	-626	V
Stelpost nieuw beleid (p5)	-585	V
Stelpost loonontwikkeling (p5)	-528	V
Wonen en bouwen (P2)	-399	V
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (P2)	-298	V
Sportaccommodaties (P2)	-129	V
Overig	-154	V
Totaal voordelen	-7.760	V

Onderwerp	Bedrag	
Jeugd (P4)	794	N
Grondexploitatie (P3)	718	N
Centrumplan Zevenbergen (P2)	364	N
Afval	198	N
Verkeer en vervoer (P2)	174	N
Openbare orde en veiligheid (P2)	119	N
Economische zaken (P3)	104	N
Totaal nadelen	2.471	N

Totaal effect 2^e berap 2025	-5.289	V
---	---------------	----------

Figuur 2 Wijzigingen met effect op het resultaat 2025

* Voor enkele posten geldt dat de hierboven gepresenteerde bedragen afwijken van de bedragen zoals die bij de individuele programma's zijn weergegeven. In bovenstaand overzicht zijn namelijk de netto effecten op het begrotingsresultaat weergegeven. Indien bijv. een nadeel binnen een bepaald programma een directe relatie heeft met een corresponderend voordeel binnen een ander programma, heeft dat per saldo geen effect op het totale begrotingsresultaat. Daar is in bovenstaand overzicht rekening mee gehouden.

De diverse ontwikkelingen hebben voor 2025 per saldo een voordelig effect van € 5,3 miljoen. Rekening houdend met de totale begrotingsomvang van de gemeente Moerdijk (ca € 170 miljoen) is dat een afwijking van ca. 3%.

Dit effect komt voort uit diverse voor- en nadelen die elkaar deels opheffen.

- De **voordelen** ontstaan voornamelijk doordat de uitkering uit het gemeentefonds, als gevolg van bijstellingen door het Rijk, hoger uitvalt (€ 3,5 miljoen voordeel). Over deze bijstellingen is de gemeenteraad via informatiebrieven geïnformeerd. Daarnaast zijn de kapitaallasten lager, doordat diverse investeringen eind 2024 nog niet volledig waren afgerond (€ 0,9 miljoen voordeel) en er sprake is van hogere rentebaten (€ 0,7 miljoen voordeel). Verder vallen er middelen vrij uit de stelposten nieuw beleid (€ 0,6 miljoen voordeel) en loonontwikkeling (€ 0,5 miljoen voordeel), omdat deze in 2025 niet meer worden ingezet. Andere grote voordelen doen zich voor binnen de Wmo als gevolg van een hogere teruggave vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen (€ 0,6 miljoen voordeel) en er worden hogere legesopbrengsten verwacht m.b.t. het verstrekken van omgevingsvergunningen (€ 0,4 miljoen voordeel).
- De **nadelen** doen zich met name voor binnen de jeugdzorg (€ 0,8 miljoen nadeel), wat nauw samenhangt met de raadsinformatiebrieven die hierover medio 2025 aan de gemeenteraad is verzonden. Daarnaast resulteren ontwikkelingen binnen de grondexploitaties (€ 0,7 miljoen nadeel) en het Centrumplan Zevenbergen (€ 0,4 miljoen nadeel) in een nadelig effect.

In de 2^e bestuursrapportage zijn alle verschillen >€ 50.000 toegelicht.

2.2 Investeringskredieten

Naast de exploitatiebudgetten zijn ook bijstellingen nodig in enkele (investerings)kredieten.

Zo is een bijstelling nodig in de investeringskredieten m.b.t. het Centrumplan Zevenbergen. Nu de procedures bij de Raad van Arbitrage en de rechtbank zijn afgerond kan het activiteitenverslag/ financiële eindrapportage worden opgesteld. Dit leidt tot een netto benodigde bijstelling in de investeringskredieten van in totaal € 0,2 miljoen. Verder wordt aan de gemeenteraad wordt voorgesteld een investeringskrediet van € 0,3 miljoen beschikbaar te stellen t.b.v. de aankoop van het pand Noordhaven 60 in Zevenbergen.

In de 2^e bestuursrapportage en het bijbehorende raadsvoorstel wordt dit nader toegelicht.

2.3 Wat betekent dit voor het verwachte begrotingsresultaat 2025?

Op basis van de raadsbesluiten t/m 23 oktober 2025 werd voor 2025 een begrotingsresultaat verwacht van € 0,1 miljoen positief. De ontwikkelingen die in de 2^e bestuursrapportage 2025 zijn toegelicht, leiden per saldo tot een voordeel van € 5,3 miljoen. Daarmee komt het verwachte begrotingsresultaat 2025 uit op € 5,4 miljoen positief. Rekening houdend met de totale begrotingsomvang van de gemeente Moerdijk (ruim € 170 miljoen) komt dat neer op ca. 3% van het begrotingstotaal.

Figuur 3 Verwacht begrotingsresultaat 2025

2.4 Conclusie en nadere duiding financiële uitkomsten

Net als voorgaande jaren wordt het verwachte positieve resultaat voor 2025 vooral bepaald door enkele grote voordelen.

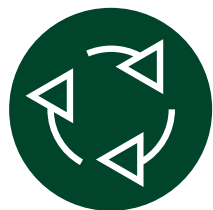
Veel van deze voordelen liggen echter buiten de directe invloed van de gemeente. Zo zorgt een hogere uitkering uit het gemeentefonds, als gevolg van de mei- en septembercirculaire 2025 van het Rijk, voor een voordeel van ca. € 3,5 miljoen. Dit is ongeveer 66% van het totaal ontstane voordeel in deze 2^e bestuursrapportage.

Daarnaast blijven diverse budgetten voor eenmalige uitgaven in 2025 deels onbenut, omdat de bijbehorende activiteiten doorgaan of pas in 2026 starten. Om deze activiteiten te kunnen uitvoeren, wordt voorgesteld deze middelen (€ 0,5 miljoen) in 2026 opnieuw beschikbaar te stellen. Hoewel dit over 2025-2026 gezien budgettair neutraal is voor de gemeente, leidt deze verschuiving in 2025 tot een voordelig effect.

Verder is in de begroting 2026–2029 al zo realistisch mogelijk rekening gehouden met de structurele effecten van deze voordelen. Zo zijn investeringen met een realistischere planning opgenomen, wat in 2026 en 2027 resulteert in lagere kapitaallasten. Ook resteert er in de begroting 2026-2029 geen stelpost voor verwachte loonontwikkeling, is de stelpost nieuw beleid in beeld gebracht als mogelijke knop waar in de toekomst aan gedraaid zou kunnen worden en is in de begroting al rekening gehouden met toekomstige terug ontvangsten vanuit de GR Beschermd wonen.

Concluderend is het positieve resultaat in deze bestuursrapportage fors, maar vooral toe te schrijven aan factoren waar de gemeente beperkte invloed op heeft, of die al zijn meegenomen in de meerjarenbegroting 2026-2029. Dit draagt bij aan een zo realistisch mogelijke inschatting van het begrotingsresultaat voorafgaand aan het begrotingsjaar.

In de jaarrekening 2025 wordt het definitieve resultaat berekend waarbij eventuele afwijkingen van de inschatting in deze 2^e bestuursrapportage worden toegelicht.

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Moerdijk te komen. Het tegengaan van klimaatverandering, aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en een transitie naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van onze leefbaarheid.

Energietransitie en klimaatadaptatie hebben ook impact op hoe we onze openbare ruimte inrichten en beheren. De klimaat- en energietransitie gaan ons landschap veranderen. Het vraagt om een ontwikkelend perspectief op onze ruimtelijke ordening, waarbij we opgaven slim combineren en de kwaliteit van het landschap bewaren.

Ook in de eigen bedrijfsvoering maken we keuzes die bijdragen aan een duurzaam Moerdijk. Zo komt duurzaamheid ook als een rode draad terug in alle andere programma's in deze begroting.

Thema Energietransitie

Strategisch doel

- We leveren een evenredige bijdrage aan mondiale en Rijksdoelstellingen (inclusief het Klimaatakkoord), zoals minimaal 55% reductie van uitstoot van broeikasgassen in 2030 (t.o.v. 1990).

Ontwikkelingen

Lokale aanpak isolatie

In 2025 is tot en met september voor ongeveer 136 subsidiemaatregelen subsidie verstrekt. Het totaal sinds de start in oktober 2024 komt daarmee op 175 isolatiemaatregelen, goed voor ruim 11.000 m² geïsoleerde woningschil. Verder lopen er nog ongeveer 140 subsidieaanvragen die nog moeten worden beoordeeld.

In 2028 moet bij minstens 1920 Moerdijkse woningen in de doelgroep ten minste één isolatiemaatregel zijn genomen. Om de kans op het halen van deze doelstelling te vergroten hebben we een overeenkomst gesloten met Energiestudent om vóór eind 2025 bij 700 woningen in Fijnaart langs deuren te gaan om de doelgroep te activeren en informeren.

Aanpak Energiearmoede

De samenwerking met Energiebox is afgelopen zomer succesvol afgerond. De energiefixers van Energiebox hebben dit jaar 330 bewoners geholpen met het besparen van energie. Daarmee zijn er in totaal door Energiebox 1900 huur en koopwoningen bezocht. Door het direct en gratis installeren van een aantal kleine energiebesparende maatregelen en het geven van energiebespaartips zouden huishoudens tot gemiddeld € 245 per jaar en 401 kg CO₂ bespaard hebben.

Wijkuitvoeringsplannen

Windkernen a16

In 2025 is spoor 1 binnen het wijkuitvoeringsplan in de windkernen van start gegaan. De gemeenteraad heeft besloten een lening van € 1,6 miljoen beschikbaar te stellen aan Stichting Energietransitie Moerdijk (STEM) als voorfinanciering van de actie met de tegoedbonnen voor verduurzamingsmaatregelen. Daardoor kunnen de inwoners van de zogenaamde windkernen nu al verduurzamingsmaatregelen nemen die worden betaald uit de toekomstige windmolenopbrengsten. Inmiddels is de actie een groot succes en hebben ongeveer 1000 inwoners de tegoedbon aangevraagd.

Helwijk

Helwijk is de eerste kern in gemeente Moerdijk waar samen met Woonkwartier gekeken wordt hoe we inwoners kunnen helpen bij een stap op weg naar aardgasvrij wonen. Helwijk is gekozen vanwege de grootte van de kern en het hoge percentage sociale huurwoningen. Daarmee is samenwerking met Woonkwartier logisch, wat een integrale aanpak tussen bewoners, eigenaren en gemeente bevordert. Dit jaar is een vragenlijst verstuurd aan de inwoners om hun wensen rondom een nieuw warmtesysteem te inventariseren. Op 14 november vindt de volgende bewonersbijeenkomst plaats in de vorm van een markt, om de inwoners te informeren over de 5 potentiële warmtesystemen die worden uitgewerkt.

Klundert-Oost

In Klundert hebben we voor een andere aanpak voor aardgasvrije wijken gekozen dan in Helwijk. Er wordt momenteel gewerkt aan een zogenaamde Energie Systeem Sprint (ESS) om te verkennen welk warmtesysteem het meest passende is. Concreet is het doel om in korte tijd met zoveel mogelijk belanghebbenden tot een gedragen voorlopig besluit te komen voor een warmtesysteem voor Klundert. Hierbij ligt een koppelkans met de nieuwbouw van de Niervaert dat mogelijk onderdeel kan uitmaken van het toekomstige warmtesysteem.

Repowering windparken Volkeraksluizen en Sabinadijk

Rijkswaterstaat heeft als eigenaar dit jaar het proces gestart om de windmolens op het Volkerak te gaan vervangen door nieuwe hogere windmolens, minder in aantal. Dit project maakt onderdeel uit van het Rijksprogramma OER (Opwek duurzame Energie Rijksvastgoed). Rijkswaterstaat voert de noodzakelijke onderzoeken uit. Vanwege de omvang van het project (60GW opgewekt vermogen) is de provincie verantwoordelijk voor de vergunningverlening en niet de gemeente. De gemeente zet zich in om 50% van de opbrengst ten gunste te laten komen van de lokale gemeenschap.

Uitvoering sociale randvoorwaarden windpark Klundert

Dit jaar is de start gemaakt om de inwoners van Klundert te kunnen helpen met stap 1 voor de energietransitie op weg naar aardgasvrij wonen. Havenbedrijf Moerdijk, Vattenfall en de gemeente hebben samen met de Stadstafel Klundert een plan opgesteld en middelen

ter beschikking gesteld om de inwoners daarbij te helpen. Het uitgangspunt is dat per huishouden € 750,- kan worden ingezet om inzicht in de huidige staat van het huis te krijgen en om een eerste stap te zetten in energiebesparen (m.n. isoleren).

Energieprogramma Moerdijk 2025-2029

In februari is het herziende energieprogramma door de raad vastgesteld. Met de bijbehorende uitvoeringsagenda kunnen we de komende jaren sturing geven op Mobiliteit, Elektriciteit, Gebouwde Omgeving, Industrie & bedrijventerreinen en Landbouw.

Ontwikkeling Energiehubs

Voor ondernemers werkt Moerdijk actief mee aan oplossingen voor het (stroom)netcapaciteitstekort. In de klimaatweek van november 2024 is vanuit Energietransitie en Bedrijventerreinen ingezet op de ontwikkeling van energiehubs. Met een energiehub laat je (groot-)verbruikers samenwerken onder 1 energiecontract, waarbij hun verbruik op elkaar wordt afgestemd om zo ruimte te creëren voor groei, ontwikkeling en zelfs mogelijkheden voor nieuwe ondernemers. Het elektriciteitsnet wordt hiermee ontlast. Sinds het voorjaar lopen er 2 serieuze ontwikkelingen in gemeente Moerdijk waarbij de gemeente nauw betrokken is.

CO2 uitstoot ambtelijke organisatie

In 2025 is net als in 2024 door Bureau2030 onderzocht wat de CO2 uitstoot was de gemeentelijke organisatie in het voorgaande jaar. Die uitstoot is wederom gedaald. Specifiek is dit jaar gekeken naar de uitstoot bij derden: veel opdrachten en inkopen die de gemeente extern doet stoten ook CO2 uit. Er is gekeken hoe we daar invloed op kunnen uitoefenen.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Vaststellen Energievisie				
• Uitvoering Transitievisie Warmte:				
- Uitvoering lokaal isolatieprogramma labels D t/m G				
- Uitvoering aanpak energiearmoede – inzet klusdienst				
- Vaststellen Wijkuitvoeringsplannen Helwijk en Windkernen A16				
• Uitvoering Actieplan CO2				
• Inzet elektrische deelauto's voor verduurzaming eigen dienstkilometers, als onderdeel van een bredere verduurzaming van de eigen zakelijke mobiliteit.				
• Start proces repowering windparken Volkeraksluizen en Sabinadijk				
• Monitor voortgang lokale Energietransitie				
• Actualisatie Transitievisie Warmte – Warmteprogramma onder de Omgevingswet				
• Uitvoering visie Laadinfrastructuur				
• Uitvoering visie (verduurzaming) Bedrijventerreinen				

Thema Klimaatadaptatie

Strategisch doel

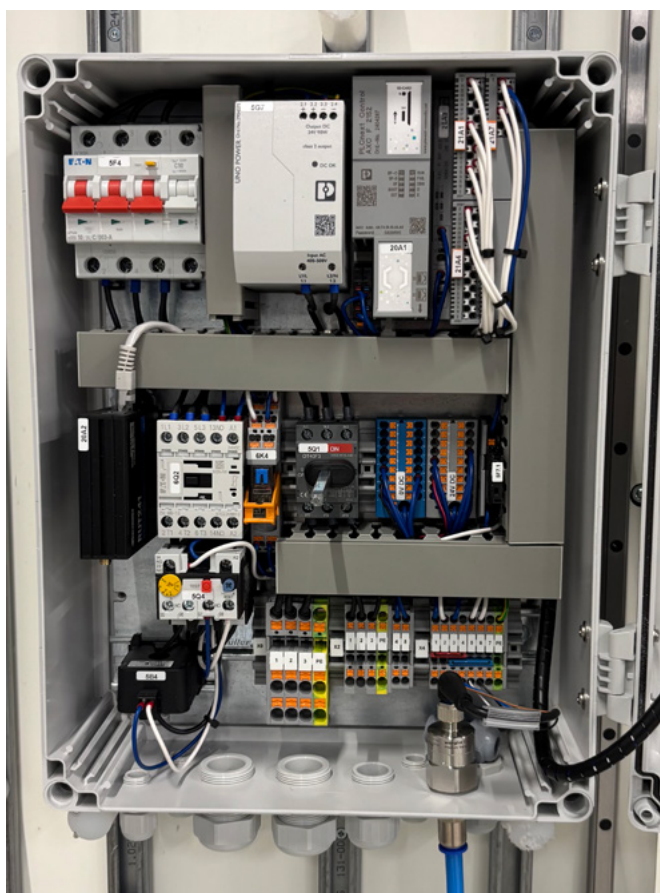
- We handelen klimaatbestendig bij het (her)inrichten van onze ruimtelijke omgeving.

Ontwikkelingen

Uitvoering van het GWP

Renovatie pompputten mechanische riolering

Veel van de woningen in het buitengebied zijn via een pompput (minigemaal) mechanisch aangesloten op de riolering. Elektrotechnisch zijn veel van deze pompputten aan het einde van hun levensduur en fiscale afschrijvingstermijn. Om de bedrijfszekerheid te garanderen en toekomstbestendig te zijn, zijn we dit voorjaar gestart om de gemalen te renoveren. Hierdoor kunnen deze pompputten weer circa 15 jaar hun functie vervullen en is een gecontroleerde mate van risicogestuurd onderhoud mogelijk.

Integraal project vervangen ondergrondse infrastructuur vesting Willemstad

In dit project werken Brabant Water, Enexis en de gemeente Moerdijk samen aan het vervangen van de ondergrondse infrastructuur: de waterleidingen, gas- en elektriciteitskabels én de riolering. Deze gezamenlijke aanpak is nodig om de werkzaamheden goed op elkaar af te stemmen en zo de overlast voor inwoners en ondernemers te beperken.

De uitvoering is dit voorjaar gestart. In de periode april-september werden de meest urgente werkzaamheden rond de dijken aangepakt. Daarna volgen andere delen van de vesting. Deze aanpak loopt door tot 2028.

De totale kosten van dit project vallen door deze integrale aanpak hoger uit dan begroot. De meerkosten worden opgevangen binnen de voorziening voor gesloten rioleringsfinanciering. Om de langere termijn financiële effecten inzichtelijk te maken wordt gewerkt aan een herziening van het kostendekkingsplan van het Gemeentelijk Waterplan 2024–2027. Dit wordt in het najaar aangeboden aan de gemeenteraad.

Klimaat en vergroeningsplannen

Dit voorjaar is gestart met de vergroeningsplannen voor de kernen: Heijningen, Klundert, Moerdijk en Willemstad. Hier zijn met de gebiedstafels op een hoog participatief niveau werksessies en inspiratiedagen georganiseerd om niet alleen een technisch maar ook voor inwoners zo goed mogelijk resultaat na te streven. Dit najaar worden de vergroeningsplannen definitief gemaakt en teruggekoppeld aan de gebiedstafels.

Communicatie Klimaatstrategie

Klimaatburgemeesters

2-maandelijks komen de **klimaatburgemeesters** samen met betrokken ambtenaren en bespreken ze allerlei zaken waarbij zij een rol kunnen spelen. Voorbeelden zijn:

- Braderie Fijnaart
- World Clean up day
- Toekomststoel ism Markland
- WUP Helwijk
- Klimaatweek (10 t/m 16 november)
- Klimaatgerelateerde vragen vanuit de inwoners
- Verduurzaming in de brede zin: Groen, energie en klimaat.

Klimaatsubsidie

Voor het vijfde jaar hebben we inwoners en bedrijven in de gelegenheid gesteld om subsidie aan te vragen voor klimaatmaatregelen zoals het vergroenen van de tuin, het aanleggen van een groen dak of het installeren van een hemelwatervoorziening (regenton).

Elk jaar is hiervoor € 20.000 beschikbaar. Deze regeling wordt over het algemeen goed gebruikt, per 1 juli, halverwege dit subsidiejaar is ruim € 14.000 verstrekt.

Uitrol rekentool

In 2050 moet Nederland klimaatbestendig en waterrobuust zijn ingericht volgens het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Iedere perceeleigenaar heeft een rol in deze opgave op basis van de omgevingswet en moet aan de slag met verhardingen op zijn of haar perceel. Dat geldt ook voor de gemeente zelf. Er is meer waterberging noodzakelijk.

Als hulpmiddel om de benodigde verplichte waterberging te berekenen en hoe deze is in te vullen is de online [Rekentool Moerdijk](#) ontwikkeld.

De rekentool is een service en tegelijkertijd een verplicht onderdeel bij de aanvraag van een omgevingsvergunning. Aanvragers van een omgevingsvergunning kunnen met de rekentool zelf keuzes maken hoe ze de opgave willen oplossen, zodat we stap voor stap doorgroeien naar een gemeente die in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht.

De gemeente zelf gaat ook gebruik maken van de rekentool om de waterbergings-opgave bij nieuwbouwprojecten en beheer- en onderhoudsprojecten te bepalen.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Uitvoering van het GWP				
• Klimaat(adaptatie)akkoorden sluiten met onze partners en kernen (aan de hand van vergroeningskaarten, gemiddeld 3 per jaar)				
• Blauwdrukken voor het stedelijk water voor alle kernen in lijn met Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW).				
• Doorzetten communicatiestrategie Klimaatstrategie:				
- Inzet van Klimaatburgemeesters optimaliseren				
- Evaluatie klimaatsubsidie				
- Acties gericht op burgerparticipatie deels gekoppeld aan vergroeningsplannen				
- Uitrol van de rekentool voor berekening van waterbergingsopgave bij ruimtelijke ontwikkelingen				
- Updaten van roadmap riolering van het Havenbedrijf Moerdijk in samenwerking met het waterschap Brabantse Delta				

Thema Leefomgeving

Strategisch doel

- Bij vraagstukken rondom de ontwikkeling van het gebied streven we naar een beter evenwicht tussen economie en de (milieu)druk op mens en omgeving. Daarbij kijken we naar wat ontwikkelingen bijdragen aan het realiseren van doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid, klimaat en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Afvalscheidingscampagne voeren gericht op GFT en overige grondstoffenstromen

Vlak voor de zomer van 2025 zijn de laatste uitdeelrondes van de gft-aanrechtbakjes geweest. In totaal zijn zo'n 3.400 bakjes aangevraagd, verdeeld over de verschillende kernen. De uitdeelactie is daarmee afgerond. Communicatie over gft-afval en andere grondstofstromen vindt continue plaats op verschillende manieren en via verschillende kanalen.

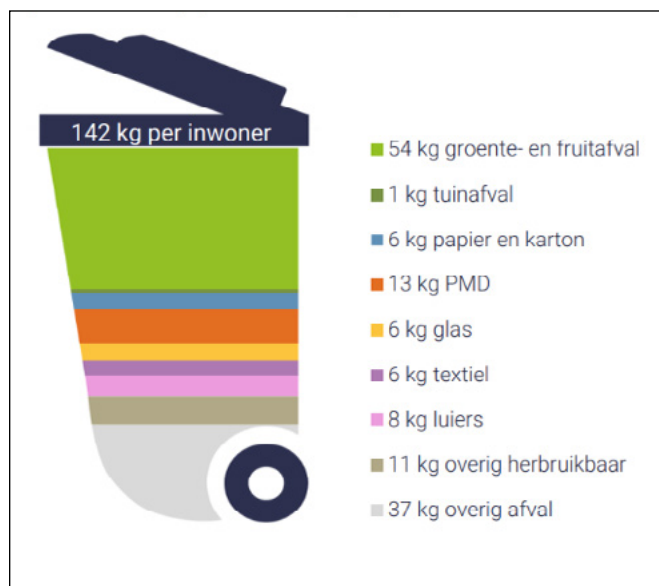
Naast communicatie zijn we ook actief bezig met educatie op scholen. Leerlingen leren daarbij meer over het belang van afvalpreventie en afval scheiden. Ook worden specifieke grondstofstromen onder de aandacht gebracht. Denk daarbij aan de textielrace en de e-waste-race.

Doelstellingen afval scheiden

De afvaldoelstellingen om naar minder kilogram restafval te gaan, worden niet gehaald. Gemeente Moerdijk presteert minder dan gemeenten met een vergelijkbare samenstelling van kernen. De restafval kilo's blijven te hoog, ondanks de inspanningen op het gebied van communicatie en bewustwording. Sorteeraanlyses laten zien dat er nog te veel niet-restafval in het restafval terecht komt. Dat betekent enerzijds een negatief effect op milieu, omdat waardevolle grondstoffen verloren gaan en niet opnieuw gebruikt kunnen worden. Anderzijds voert dit de druk op de financiën op. Restafval wordt steeds duurder om te verbranden, terwijl waardevolle grondstoffen juist ook geld kunnen opleveren.

Figuur 'samenstelling fijn restafval in kilogram per inwoner'
Bron: De Afval Spiegel

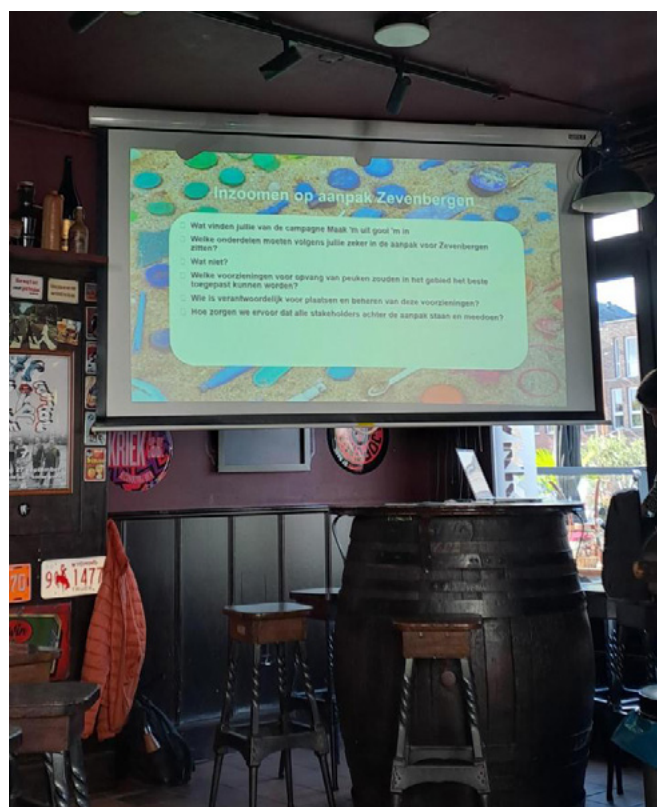

Zwerfafval

Betrokkenheid vanuit inwoners op dit onderwerp is nog steeds groot. Met regelmaat worden dan ook acties georganiseerd waarbij de gemeente een faciliterende rol heeft. Op scholen is na de zomer afvaleducatie gestart, waar ook zwerfafval een onderdeel uitmaakt. Naar aanleiding van signalen in Zevenbergen en eigen ervaringen is in september een eerste bijeenkomst met diverse stakeholders (o.a. gemeente, Waterschap, IVN Natuureducatie, horecaondernemers, ondernemersvereniging, detailhandel, klimaatburgemeester, zwerfafvalcoördinator) geweest om met een peukenaanpak in het centrum van Zevenbergen te starten. Dit krijgt in 2026 verder vorm.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Er wordt steeds meer ervaring opgedaan met meldingen onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) onderdeel nieuwbouw in gevolgklasse 1. Inmiddels is duidelijk dat de overige categorieën en gevolklassen niet in werking gaan treden.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Totstandkoming gebiedsdekkend Omgevingsplan, realisatie loopt tot uiterlijk 2031				
• Vaststellen geluidproductieplafonds Haven- en Industrierrein Moerdijk (HIM)				
• Afvalscheidingscampagne voeren gericht op GFT en overige grondstoffenstromen				
• Evaluatie inwerkingtreding Omgevingswet aan de hand van transitieplan en overdrachtsdocument				
• Evaluatie inwerkingtreding Wet kwaliteitsborging voor bouwen (Wkb). De eerste gevolgen van de nieuwe wet brengen wij in beeld.				
• Uitvoeren kadervoorstellen beheersen Hoornaar en herstel Bijenlinten				

Thema Circulaire Economie

Strategisch doel

- De gemeente Moerdijk levert een evenredig aandeel in de transitie naar een circulaire economie. Zowel vanuit haar rol als aandeelhouder Havenbedrijf en partner in de Havenstrategie als vanuit haar eigen beleid op gebied van inkoop en fysiek-ruimtelijke projecten.

Ontwikkelingen

Circulaire economie

Het eerste doel voor een circulaire economie dient zich in 2030 aan: 50% minder primaire grondstoffen gebruiken. Ondanks initiatieven en koplopers, is het behalen van dit doel nog onzeker. Begin dit jaar is door de VNG, IPO, UvW en de ministeries van IenW, EZ en VRO het convenant 'Krachtenbundeling Circulaire Economie' ondertekent om de realisatie van een circulaire economie te versnellen. Gemeenten hebben hierin een belangrijke rol. De doelstelling om in 2025 lokaal Moerdijs circulair beleid op te stellen wordt niet gehaald, de voorbereidingen zijn wel gestart om dat in 2026 alsnog te realiseren. Op een hoger abstractieniveau maakt het werken aan een circulaire economie onderdeel uit van het programma Powerport.

Tarieven afvalverwerking

De invoering van een plasticaks gaat niet door. Deze belasting was bedoeld om verpakkingsproducenten meer in te laten zetten op hergebruik van plastic. Met Prinsjesdag werd bekendgemaakt dat de financiële minderopbrengst door het schrappen van de plasticaks moet worden gecompenseerd bij de verwerking van restafval. Dat betekent dat de tarieven op restafval de komende jaren, maar zeker vanaf 2028 flink omhooggaan.

Prestaties

Convenant Biobased Bouwen

Begin oktober 2025 is het Convenant Biobased Bouwen ondertekend door de gemeente Moerdijk op het evenement Natural Fibertastic. Met het ondertekenen van het Convenant Biobased Bouwen versterken we de samenwerking binnen de regio en kunnen we gezamenlijk optrekken om biobased bouwen en telen in West-Brabant te bevorderen. Dit draagt bij aan een duurzame lokale economie en de transitie naar een toekomstbestendige agrarische sector. Het convenant sluit aan bij bestaande initiatieven, zoals de Nationale aanpak biobased bouwen

en commitmentverklaringen van woningbouwcorporaties en marktpartijen.

Actualisatie inkoop- en aanbestedingsbeleid

Het per 1 september 2025 geactualiseerde inkoop- en aanbestedingsbeleid besteedt expliciet aandacht aan duurzaamheid en MVOI (Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen). Hierin is aandacht besteed aan de landelijke en regionale eisen waarmee we als gemeente te maken hebben, zoals bijvoorbeeld het Klimaatakkoord, het Grondstoffenakkoord en de Sustainable Development Goals (SDG's).

Onderzoek naar effectiever inzet milieustraat

Het effectiever inzetten van de milieustraat hangt samen met het invoeren van stimuleringsmaatregelen huishoudelijk afval. Op de milieustraat kunnen namelijk veel grondstofstromen aangeboden worden. In de zomer van 2025 is een sorteeraanlyse uitgevoerd op het grof huishoudelijk restafval van de milieustraat en van de huis-aan-huis route. Uit de analyse van de milieustraat blijkt dat 47% bestaat uit losse materiaalsoorten die inwoners gescheiden kunnen aanbieden. Dat betekent dat er verbeteringen in scheidingsgedrag mogelijk zijn. De analyse is in heel de regio uitgevoerd. Gezamenlijk wordt gekeken welke mogelijkheden er zijn om hier een verbeterslag op te maken.

Daarnaast is in de zomer van 2025 het Vermijdings- en Reductieprogramma Zeer Zorgwekkende Stoffen

(VRP ZZS) uitgevoerd en opgeleverd. Dit is een nieuw programma waar uitvoering aan dient te worden gegeven vanuit de Omgevingswet. De VRP ZZS is aangeboden aan de OMWB. Gekeken wordt hoe adviezen gerealiseerd kunnen worden op de milieustraat.

Besluitvorming over stimuleringsmaatregelen huishoudelijk restafval

In september 2025 is de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken op het afvalthema met het oog op het nemen van noodzakelijke besluiten. De gemeente

Moerdijk ligt niet op schema om de afvaldoelstellingen (100 kg restafval) te halen. De laatste jaren is flink ingezet op communicatie en bewustwording, maar het resultaat daarvan blijft uit. Dat betekent dat andere maatregelen nodig zijn om de kilo's naar beneden te krijgen en om de kosten op het afvalproduct de komende jaren beheersbaar te houden.

Prestaties				
	2025	2026	2027	2028
• Lokaal circulair economie beleid formuleren met eigen doelen en ambitie.				
• Onderzoek naar effectiever inzet milieustraat				
• Besluitvorming over stimuleringsmaatregelen verminderen huishoudelijk restafval				

Financiële wijzigingen programma 1

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	Begroting 2025 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2025 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	18.279	111	18.390
Totaal baten	-17.456	195	-17.261
Saldo van baten en lasten	823	306	1.129
Storting in reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-6	-96	-102
Resultaat na bestemming	817	210	1.027

Samenvatting wijzigingen programma 1

Totaal	210
Mutatie reserves*	-96
Meerjarige uitgaven van incidentele aard (MUIA) (*)	96
Afval	198
Overig	12

De wijzigingen binnen programma 1 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 210.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 1%. De grootste wijzigingen komen voort uit de uitgaven die in 2025 worden gedaan t.b.v. afval. Hieronder wordt dit nader toegelicht.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Mutatie reserves*	-96	100%	V	I	De uitgaven die in 2025 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' (zie ook de toelichting bij het betreffende onderwerp) worden gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.
Riolering	-	-	-	-	De aan riolering gerelateerde baten en lasten vormen een gesloten exploitatie. Omdat de tarieven maximaal 100% kostendekkend mogen zijn, wordt een eventueel saldo gestort in of onttrokken aan de voorziening riolering (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). De onttrekking uit de voorziening valt naar verwachting € 283.000 lager uit. Dit komt voornamelijk doordat de kapitaallasten lager uitvallen doordat diverse investeringen eind 2024 nog niet volledig waren afgerond (€ 381.000 V). Daar staat tegenover dat hogere lasten worden verwacht op basis van de huidige energietarieven (€ 64.000 N) en er diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 34.000 N).

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Meerjarige uitgaven van incidentele aard (MUIA) (*)	96	100%	N	I	De inkomsten en uitgaven die in 2025 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. Deze uitgaven worden in veel gevallen gedekt uit de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (hieronder aangeduid met*). In programma 1 betreft het de volgende uitgaven: € 96.000 t.b.v. project Geluidsmaatregelen HSL-Zuid(*)
Afval	198	3%	N	S/I	De aan afval gerelateerde baten en lasten vormen een gesloten exploitatie. Omdat de tarieven maximaal 100% kostendekkend mogen zijn, wordt een eventueel saldo gestort in of onttrokken aan de voorziening afval (per saldo heeft dit dus in principe geen effect op het begrotingsresultaat). De verwachte lasten nemen met ca. € 198.000 toe. Omdat er momenteel geen middelen in de voorziening aanwezig zijn, komt dit ten laste van het begrotingsresultaat. De voornaamste redenen hiervoor zijn dat de tonnages aan ingezameld restafval en grof vuil hoger zijn dan vooraf ingeschat (€ 115.000 N). Verder zijn de kosten voor de verwerking van bepaalde afvalstromen op de milieustraat fors gestegen ten opzichte van vorig jaar (€ 50.000 N). Tot slot vallen de geschatte inzamelingskosten in totaal met € 65.000 hoger uit doordat de uurtarieven hoger liggen dan vooraf ingeschat. Hier staat nog wel tegenover dat de vergoeding van het ingezamelde PMD en papier wat hoger uitvalt dan begroot.
Overig	12	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	210	1%	N		

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk

Wonen in een fijne omgeving die prettig en veilig voelt is een belangrijke pijler van het dagelijks welzijn. Met elf woonkernen is daar binnen de gemeente dan ook dagelijks aandacht voor. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving.

Thema Wonen

Strategisch doel

- Het bevorderen van de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van het woningaanbod voor zowel de huidige als nieuwe inwoners.

Mijlpalen

Regionale woondeal

In 2023 is de eerste regionale Woondeal gesloten door de gemeenten in de stedelijke regio West-Brabant, de provincie en de rijksoverheid. Op basis van landelijke én provinciale woningbehoefteprognoses bleek dat het woningtekort verder is toegenomen. Daarom heeft de stedelijke regio die Woondeal in 2025 herijkt waarbij de hogere prognoses zijn bekrachtigd. De lokale vertaling van de regionale woondeal vindt onder andere plaats in het volkshuisvestingsprogramma.

Regionale woonzorgvisie

In de Rijksprogramma's "Een thuis voor iedereen" en "Wonen en zorg voor ouderen", beide onderdeel van de Nationale Woon- en Bouwagenda, wordt gestuurd op het realiseren van voldoende en geschikte huisvesting met passende ondersteuning voor aandachtsgroepen en ouderen. Van gemeenten wordt gevraagd om samen met partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg een visie op wonen, welzijn en zorg op te stellen. Deze zogenaamde woonzorgvisie moet regionaal worden afgestemd, aangezien veel vraagstukken op dit vlak de gemeentegrenzen overschrijden. De gemeenten in West-Brabant West hebben ervoor gekozen om samen te werken in de realisatie van een regionale woonzorgvisie. De regionale woonzorgvisie is in 2025 opgesteld en

is in september ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

De lokale vertaling van de regionale woonzorgvisie vindt plaats in het volkshuisvestingsprogramma en het WMO-beleidsplan. Zie ook programma 4.

Woonwagenbeleid

Uit een begin 2025 regionaal uitgevoerd behoefteonderzoek onder woonwageneigenaren en zogenaamde spijtoptanten komt naar voren dat er behoefte is aan de uitbreiding van het aantal woonwagendplaatsen. Alvorens het aantal woonwagendplaatsen uit te kunnen breiden, dient in regionaal verband een inschrijvings- en toewijzingssystematiek te worden vastgesteld. Hierover hebben inmiddels meerdere gesprekken plaatsgevonden met een vertegenwoordiging van de woonwageneigenaren om input op te halen. Regionale besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden.

Volkshuisvestingsprogramma

Hoewel de Wet versterking regie volkshuisvesting nog niet in werking is getreden, hebben wij, in tegenstelling tot hetgeen in de meerjarenbegroting 2025-2028 is opgenomen, in 2025 opdracht gegeven voor het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. In het voorjaar zijn meerdere bijeenkomsten gehouden met inwoners (waaronder een aparte bijeenkomst voor jongeren), corporaties, marktpartijen, welzijn- en zorgpartijen en de gemeenteraad. Het proces om te komen tot een volkshuisvestingsprogramma wordt in 2025 afgerond.

Huisvestingsverordening

In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor het vaststellen van een huisvestingsverordening. In zo'n verordening kan worden vastgelegd dat bij maximaal 50% van de vrijgekomen sociale huurwoningen voorrang kan worden gegeven aan woningzoekenden met een maatschappelijke binding. Na een consultatieronde zal de huisvestingsverordening eind 2025 aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Prestatieafspraken

In 2025 zijn prestatieafspraken met Woonkwartier, Huurdersvereniging Fijn Wonen en gemeente Halderberge ondertekend. Ook zijn de voorbereidingen voor de prestatieafspraken 2026 gestart. Daarnaast hebben we met Woonvizier een overeenkomst gesloten over de samenwerking en hebben we ingestemd met het bod van Hof Wonen.

Woningbouw

We organiseren én programmeren om onze woningbouwambitie in 10 jaar waar te maken. De prognose was dat in 2025 minder woningen opgeleverd zouden worden dan in voorgaande jaren (op peildatum 1 september 2025 ca. 100 woningen). Mogelijk valt de oplevering van 1 project nog in 2025 en wordt de realisatie over 2025 hoger.

Van de projecten Kop Roode Vaart, Oevers Roode Vaart, Markvelden Midden en Markvelden Noord (Zevenbergen), Bolwerk en Ligtharthof (Klundert) zijn de omgevingsplannen in 2025 onherroepelijk geworden. Hiermee is de bouw van een kleine 600 woningen planologisch is mogelijk gemaakt.

Flexwonen

Op 8 april heeft de gemeenteraad een werkbezoek gebracht aan een opgeleverd project bestaande uit conceptuele bouw. De gemeente Etten-Leur heeft tijdens het werkbezoek samen met de projectleider van woningcorporatie Alwel uitgebreid stilgestaan bij de uitdagingen omtrent de totstandkoming van dit flexwonen-concept.

In september is een startdocument voor flexwoningen in Fijnaart aan de gemeenteraad aangeboden. Hoewel dit nog geen project is houdt het de gemoederen al behoorlijk bezig. Er is vanuit de inwoners zowel positieve als negatieve kritiek geuit op dit initiatief.

Huisvesting arbeidsmigranten

De gemeente Moerdijk heeft in juni 2025 voor de locatie Blokdijk 1 een omgevingsvergunning verleend voor de realisatie van een campus met tijdelijke logiesgebouwen voor in totaal 450 arbeidsmigranten. De vier gebouwen worden circa 10 m hoog. Ook komen er bijbehorende voorzieningen zoals parkeergelegenheid en fietsenstalling.

Sabes Vastgoed heeft in het voorjaar een principeverzoek ingediend bij de gemeente Moerdijk voor de realisatie van een nieuwe huisvestingslocatie voor arbeidsmigranten aan De Langeweg in Zevenbergen, tegenover bedrijventerrein Zwanengat. Het plan voorziet in 800 woonplekken, verdeeld over meerdere gebouwen van drie verdiepingen, met aandacht voor groen en recreatie. Een deel van de huisvesting is bestemd voor logistiek dienstverlener DSV. In de huisvesting kan woonruimte komen voor spoedzoekers, zoals mensen die onverwachts dringend woonruimte nodig hebben. De locatie zal beschikken over permanent toezicht en beheer. Dit initiatief, dat eerst moet worden getoetst op haalbaarheid, kan een bijdrage leveren aan goede en verantwoorde huisvesting voor arbeidsmigranten en geeft ook meer lucht op de reguliere woningmarkt.

Ontwikkelingen

Woningbouw

We zien dat de kritische succesfactoren een toenemende invloed hebben op de haalbaarheid en voortgang van projecten. Denk hierbij aan capaciteitsproblemen (intern en extern), stikstofproblematiek, waterberging en netcongestie. Dit zijn landelijke vraagstukken die om een landelijke aanpak vragen om ze lokaal toe te kunnen passen. De demissionaire status van het kabinet en het gebrek aan capaciteit bij het Rijk dragen niet bij aan een doortastende aanpak.

Wat we bij woningbouwinitiatieven ook zien is dat inwoners hun individuele belang laten prevaleren boven het collectief belang waardoor in projecten veel vertraging ontstaat of projecten helemaal niet van de grond komen.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting. Afhankelijk van datum inwerkingtreding: opstellen volkshuisvestingsprogramma én een urgentieregeling.				
• Om de ambities op het gebied van wonen waar te maken, wordt in alle kernen aan woningbouwprojecten gewerkt. Afronden planologie voor onder andere de locaties:				
- Groenvliet (Standdaarbuiten)				
- Westschans (Klundert)				
- Markvelden Midden én Noord (Zevenbergen)				
- Willemstad Oost (Willemstad)				
- Bolwerk en Ligtharthof (Klundert)				
• Opleveren woningen				
- Fijnaart (Koningin Julianastraat)				
- Klundert (Mauritsweg, Bolwerk)				
- Langeweg (Wethouder Trompersstraat)				
- Zevenbergen (Bosselaar Zuid, Van Aerschotstraat en Kerkstraat)				
- Zevenbergschen Hoek (Olavstraat)				
Alle projecten zijn te volgen via https://www.moerdijk.nl/Projecten .				
• Prestatieafspraken met Woonkwartier, huurdersvereniging Fijn Wonen, Gemeente Halderberge en zorg- en ondersteuningspartijen.				

Thema Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid

Strategisch doel

- Verkeersveiligheid en bereikbaarheid in een groeiend en verduurzamend Moerdijk waarborgen binnen de kaders van de Omgevingswet.
- Woningen en (noodzakelijke) voorzieningen zijn goed en veilig bereikbaar.
- Werklocaties zijn goed en veilig bereikbaar voor zowel personen als goederen.

Ontwikkelingen

Uitvoering van onderhoudsprojecten vertraagd

Meerdere voor 2025 geplande grote onderhoudsprojecten zijn vertraagd. Dit heeft een tweeledige oorzaak.

1. Inhoudelijk:

De werkzaamheden van netbeheerders, zoals het verzwaren en vervangen van kabels en leidingen, hebben veel invloed op de openbare ruimte. Grote onderhoudsprojecten kunnen niet los van deze werkzaamheden gepland worden.

Het is lastig goede afspraken te maken met de nutspartijen. Door de grote hoeveelheid werk moeten zij keuzes maken. Die keuzes passen niet altijd bij wat de gemeente belangrijk vindt.

2. Organisatorisch:

Personele krapte is een blijvend punt van aandacht. Dit speelt niet alleen bij ons als opdrachtgever, maar steeds vaker ook bij bedrijven die namens de gemeente werken uitvoeren. Doorlooptijden van (onderhouds)projecten worden langer, en samenwerking met marktpartijen wordt nog belangrijker om opgaven voor elkaar te krijgen.

Woningbouw Op Kort Termijn (WOKT) subsidie aanvraag

De ministeries van I&W en VRO hebben enkele miljarden beschikbaar in de regeling Woningbouw Op Kort Termijn. Als gemeente hebben we hiervoor vanuit mobiliteit een propositie gemaakt voor de gebiedsontwikkeling rondom het station Zevenbergen. Provincie Noord-Brabant heeft in zijn totaliteit € 14 à 15 miljoen toegezegd. Bij Het Rijk hebben we als gemeente aanvullend een aanvraag gedaan van ca. € 20 miljoen om in te zetten voor deze propositie. De verwachting is dat eind 2025 meer bekend wordt over het wel/niet toekennen van deze middelen vanuit het Rijk.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• De weg door Noordhoek wordt in 2025, direct na de herinrichting Kreekdijk/ Weeldijk, gelijktijdig met het groot onderhoud verkeerskundig heringericht waarbij de belangen van zowel bewoners als agrariërs zoveel mogelijk in acht worden genomen. Daarbij leggen we de nadruk vooral op het accentueren van het 30km/u snelheidsregiem				
• Een deel van de aangedragen maatregelen vanuit het 10 punten plan Zevenbergschen Hoek zijn in 2025 gerealiseerd of in voorbereiding				
• Voor het verkeer in Willemstad en omgeving wordt voor Kadernota 2026 een verkeersonderzoek opgeleverd				
• De (hoofdpijnen van de) mobiliteitsvisie en het vervolgproces worden eind 2024 aangeboden in een sessie aan college. De verdere inhoudelijke uitwerkingen c.q. programma's, afgeleid van de mobiliteitsvisie, worden in 2025 verder uitgewerkt en, waar haalbaar, vastgesteld				
• In 2024 is uitwerking van een laadvisie opnieuw opgepakt. Het streven is om de nieuwe laadvisie eind 2024 vast te laten stellen door het college, begin 2025 ligt deze in de gemeenteraad				
• Voorbereiding afschalen N285, inclusief brug over Roode Vaart met inlaatvoorziening				
• Wegonderhoud en verkeersmaatregelen worden aan elkaar gekoppeld door middel van risicoanalyse verkeersveiligheid				
• Reconstructie Oude Heijningsedijk Heijningen is gereed				
• Onderhoud Predikherenstraat Standdaarbuiten e.o. gestart				
• Onderhoud Zeestraat/ W.A..laan/ dr Arienslaan Zevenbergen				
• Onderhoud Postbaan Heijningen gereed				
• Verbeteren oversteekvoorzieningen langzaam verkeer en onderhoud Kristallaan Zuidrand Zevenbergen in uitvoering				

Thema Veilige buurt

Strategisch doel

- We hebben veilige kernen met een sterke sociale structuur.
- De buurt is goed ingericht, schoon, heel en veilig.
- Het integrale beheer Openbare Ruimte is zichtbaar voor bewoners.

Ontwikkelingen

Programma Fysieke Leefomgeving vastgesteld

In mei 2025 heeft de gemeenteraad het programma fysieke leefomgeving vastgesteld. De benodigde middelen voor de uitvoering van het programma maken onderdeel uit van de besluitvorming over de begroting 2026. Hiermee is de eerste stap gezet in het beheer en onderhoud van de toekomst, de stap van sectoraal beheer via integraal beheer naar ontwikkelend beheer. Met deze wijze van werken ontstaat steeds meer verbinding tussen grote maatschappelijke opgaven en onze leefomgeving. Waar het beheer zich vroeger vooral richtte op de technische en esthetische (beeld)kwaliteit, wordt er nu en in onze toekomst nog meer, gekeken naar het effect van de leefomgeving op de veiligheid en gezondheid van inwoners.

Moerdijs Buitenboel Kwartet

We hebben het Moerdijs Buitenboel Kwartet ontwikkeld om inwoners op een leuke manier mee te geven hoe we omgaan met de openbare ruimte in Moerdijk. Het kwartet is gepresenteerd tijdens de Open Dag van het gemeentehuis op 4 oktober 2025.

Onderhoud bermen

In 2025 is het onderhoud van onze bermen op nieuw aanbesteed in samenwerking met Waterschap Brabantse Delta en 13 naburige gemeenten. Gebleken is dat er in de opname van onze data in het bestek voor de aanbesteding, gegevens abusievelijk niet goed waren opgenomen. De bermen moeten uiteraard gemaaid worden, het financiële gevolg van deze omissie is dat het maaibudget structureel met €70.000 moet worden opgehoogd.

Baggerwerken

Voor 2025 stonden baggerwerkzaamheden op de planning voor de kern Willemstad en de kern Klundert. Initiatiefnemer van de werkzaamheden is Waterschap Brabantse delta, gemeente heeft ontvangstplicht. In overleg met het bouwteam Willemstad en het waterschap is besloten de werkzaamheden voor Willemstad uit te stellen tot nader orde. Dit heeft geen gevolgen voor de waterhuishouding.

De werkzaamheden in Klundert zijn wel opgenomen in het baggerprogramma voor 2025 vanuit het waterschap. Het project van het waterschap omvat meerdere watergangen in hun beheersgebied in meerdere gemeenten. De uitvoeringsperiode is ca. november – maart. In overleg met het waterschap is besloten om de werkzaamheden uit te voeren na het gereedkomen van de werkzaamheden in het centrum van Klundert, omstreeks januari/februari 2026. Dit om te voorkomen dat werkzaamheden door elkaar lopen. Het gevolg hiervan is dat het beschikbare budget vanuit 2025 overgezet dient te worden naar 2026.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• De Oudendijk, Kreekdijk en Weeldijk is in uitvoering. Hierbij wordt de groenstructuur (essen) duurzaam vervangen. De weg wordt ingericht conform duurzaam veilig				
• Uitvoering werken die zijn opgenomen in de paragraaf kapitaalgoederen				
• Urgente gevallen van essentaksterfte (ETS) zijn aangepakt en data is op orde, diverse locaties waar bomen met ETS staan zijn gefaseerd aangepakt op basis van nieuwe data vanuit inspectie				
• Vervangen en versterken drie betonbruggen centrum Klundert gereed				
• Uitvoering beheerplan Waterbouwkundige objecten 2024-2028 inclusief onderhoud stadshaven Willemstad				
• Uitvoering is gegeven aan de plannen vanuit eerste vastgestelde vergroeningsplannen				
• Actualiseren beheerplan civiele kunstwerken 2025-2030				
• Actualiseren beheerplan wegen 2025-2028				
• Vaststellen Programma Fysieke Leefomgeving 2025-2035				

Thema Accommodaties en voorzieningen

Strategisch doel

- We faciliteren accommodaties en voorzieningen op basis van behoefte, draagvlak, kwaliteit en maatwerk.
- We bieden accommodaties en voorzieningen aan op kansrijke en aantrekkelijke plekken waar duurzame en veilige instandhouding en exploitatie mogelijk is.
- Er is in de accommodaties een samenhangend, zoveel mogelijk geclusterd aanbod van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting.
- We stimuleren eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voor instandhouding en exploitatie van sociaal-maatschappelijke voorzieningen.

Ontwikkelingen

Zwembaden

In 2025 is een start gemaakt met de verduurzaming van de zwembaden met een gemeentelijke exploitatiebijdrage. Belangrijkste mijlpaal is het via voorfinanciering mede mogelijk maken van een nieuwe verwarmingsketel voor zwembad De Oester in Fijnaart. Hiermee is een forse eerste stap gezet met een verwachte CO2 en energiebesparing van ruim 30% voor dit complex. Gesprekken met de besturen en exploitanten van de overige baden lopen.

De Parel

Vanwege onvrede over de uitvoering van de exploitatieovereenkomst van MFA De Parel in Fijnaart heeft de gemeenteraad begin september besloten de exploitatieovereenkomst voortijdig te gaan beëindigen en versneld op zoek te gaan naar een nieuwe exploitant. Eventuele financiële effecten worden in begroting 2026 verwerkt.

Fort Sabina

In de zomer van 2025 heeft het college bemiddeld in gesprekken met het stichtingsbestuur van Fort Sabina en vrijwilligers. Vanwege het beëindigen van de overeenkomst met de horecaexploitant door het bestuur van het fort ontstond enige onrust bij vrijwilligers. Met het oog op het publiek toegankelijk houden van het fort heeft het college in september besloten de huidige exploitatieovereenkomst met het bestuur op te zeggen en via een intentieovereenkomst toe te werken naar een nieuwe exploitatieovereenkomst voor het fort waarin de verwachtingen over-en-weer duidelijker omschreven zijn.

Prestaties

IHP

Besluitvorming over het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs heeft vertraging opgelopen, de insteek is om dit plan voor te leggen aan de raad in januari 2026. Oorzaak hiervan is dat er op dit moment nog geen duidelijkheid is over een mogelijke vestiging van een school in plan Zevenbergen Oost. Een schoolbestuur heeft bij het ministerie een initiatief ingediend tot stichting van een school in dit gebied.

Uitvoering beleidskader buitensport

Het beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties is in mei door de raad vastgesteld. Kort daarop is de functie beheerder buitensport accommodaties ingevuld. Momenteel wordt gewerkt aan een hernieuwd beheerplan en uitvoering gegeven aan het nieuwe beleidskader.

Beleidskader maatschappelijke accommodaties

In 2025 is gewerkt aan het opstellen van nieuw gemeentelijk accommodatiebeleid. In voorgaande periode is vooral gewerkt aan aanverwant beleid zoals gemeenschapshuizenbeleid en sportaccommodatiebeleid, wat als basis dient voor het accommodatiebeleid. Eind 2025 wordt een raadsvoorstel opgeleverd.

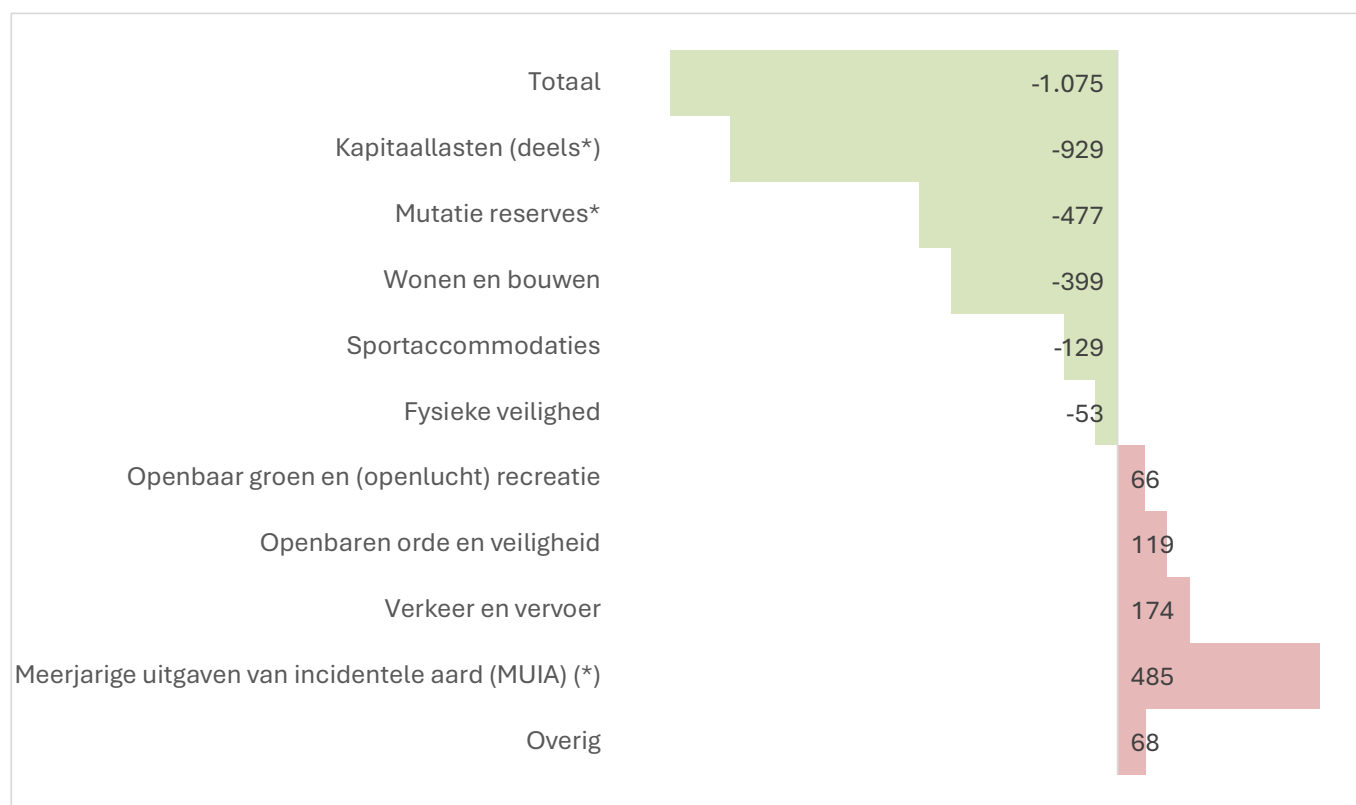
Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Raadsvoorstel besluitvorming Integraal Huisvesting Plan (IHP) onderwijshuisvesting o.a. vervangende nieuwbouw of renovatie van basisscholen 't Kompas in Heijningen, De Toren en De Boemerang in Zevenbergen en De Klaverhoek in Moerdijk.				
• Verduurzaming zwembaden. Voor de gemeentelijke zwembaden wordt in 2025 een verduurzamings- en exploitatieplan opgesteld.				
• Pilot accountmanagement sport Voor buitensportaccommodaties is gekozen voor een alternatief. Met een vaste beheerder bij team openbare ruimte - in plaats van de beoogde pilot accountmanager sport - die werkt vanuit het in mei 2025 vastgesteld Beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties.				
• Uitvoering geven aan de implementatie van het beleidskader over de gemeenschapshuizen. Dit resulteert in actieplannen per kern.				
• Nieuw digitaal sleutelsysteem gemeentelijke accommodaties gefaseerd implementeren. Pilot in 2024 succesvol afgerond, aanbesteding start in 2025				
• In 2024 wordt een nieuw beleid buitensport accommodaties voorgelegd aan de raad en vanaf 2025 starten we met de uitvoering van het uitvoeringsplan.				
• Beleidskader voor maatschappelijke accommodaties vastgesteld (met o.a. uitgangspunten voor beheer, eigendom, tarifiering en facilitering)				
• Project Gymaccommodaties				
- Fase 1 Sporthal Zevenbergen: realisatie en oplevering bouw: 2025				
- Fase 2 Gymzaal bij basisschool de Regenboog: ontwerp afgerond, besluitvorming beschikbaar stellen krediet, aanbesteding aannemer: 2025, realisatie bouw: 2026				
• Zwembaden				
- Aanbesteding design & build nieuwbouw de Niervaert				
- Raadsbesluit ontwerp en budget, voorbeiden realisatie				
- Realisatie nieuwbouw Niervaert				
• Scholenontwikkeling Klundert				
- Afronden afwegingsdocument en besluitvorming over voorkeurslocatie				
- Haalbaarheidsonderzoek (ruimtelijk, financieel, maatschappelijk)				
• Scholenontwikkeling Fijnaart - Afronden Initiatieffase				
• MFA Willemstad (incl. verplaatsing VV Kogelvangers)				
- Voetbalvereniging Kogelvangers: - Krediet aanvraag richting raad – Uitwerking/ vergunningen ontwerp - Start realisatie nieuw clubgebouw - Voorbereiding realisatie velden (uitvoeringsontwerp gereed, vergunningen op orde, start aanbesteding) - Uitvoering 2026/2027				
- MFA Willemstad - Ontwerp gebouw en buitenruimte - Besluitvorming beschikbaar stellen uitvoeringskrediet - Voorbereiding planologische procedure - Opzet nieuwe beheerconstructie – Vergunningen – Uitvoering verwachting 2028				
• MFA D'Ouwe School Noordhoek - Gerenoveerd dorpshuis in gebruik genomen, besluitvorming overname gebouw van Woonkwartier naar gemeente				
• Brandweerkazerne Willemstad				

Financiële wijzigingen programma 2

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	Begroting 2025 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2025 na wiz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	39.136	364	39.500
Totaal baten	-4.541	-962	-5.503
Saldo van baten en lasten	34.595	-598	33.997
Storting in reserves	2.520	-	2.520
Onttrekking aan reserves	-2.790	-477	-3.267
Resultaat na bestemming	34.325	-1.075	33.249

Samenvatting wijzigingen programma 2

De wijzigingen binnen programma 2 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 1,1 miljoen. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 3%.

Dit komt voornamelijk doordat de kapitaallasten lager zijn uitgevallen als gevolg van enkele investeringen die eind 2024 nog niet volledig waren afgerond (en dus nog niet worden afgeschreven). Verder zijn binnen dit programma ook enkele voor- en nadelen ontstaan die een (beperkt) effect hebben op het begrotingsresultaat doordat deze elkaar deels opheffen, een relatie hebben met andere programma's of (gedeeltelijk) gedekt worden uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

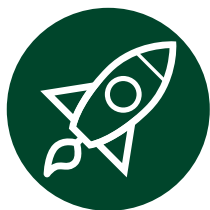
Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Kapitaallasten (deels*)	-929	13%	V	I	Diverse geplande investeringen waren eind 2024 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de begrote afschrijvingslasten voor 2025 lager uitvallen dan begroot. De lagere kapitaallasten doen zich voornamelijk voor bij het wegbeheer (€ 549.000 V) en buitensportaccommodaties (€ 120.000 V).
Mutatie reserves*	-477	17%	V	S/I	De uitgaven die in 2025 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' (zie ook de toelichting bij het betreffende onderwerp) worden in veel gevallen gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (€ 404.000 V). Tegenover deze onttrekking staan dus corresponderende lasten, waardoor dit per saldo geen effect heeft op het begrotingsresultaat. Daarnaast worden de afschrijvingslasten van diverse investeringen gedekt uit de reserve "afschrijvingslasten investeringen". Op basis van de afschrijvingslasten wordt de corresponderende onttrekking uit de reserve bijgesteld (€ 73.000 V).
Wonen en bouwen	-399	21%	V	I	In de begroting 2025 was rekening gehouden met ca. € 1,9 miljoen legesopbrengsten m.b.t. omgevingsvergunningen. Hierbij wordt op jaarbasis uitgegaan van één zeer groot bouwplan. In 2025 wordt een tweede zeer groot bouwplan vergund aan de Transitoweg. De opbrengsten in 2025 vallen hierdoor naar verwachting ca. € 0,5 miljoen hoger uit. Daarnaast zijn binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 0,1 miljoen N)
Sportaccommodaties	-129	4%	V	I	De Spuk stimulering sport, welke zou lopen tot 2023, is verlengd tot 2025. Voorlopig wordt op basis van voorgaande jaren uitgegaan van een te ontvangen bedrag van € 140.000. Aan het einde van het jaar wordt duidelijk wat het exacte bedrag is wat ontvangen gaat worden. Daarnaast zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 10.000 N).
Fysieke veiligheid	-53	100%	V	I	Dit betreft een subsidie die wij ontvangen ter compensatie voor kosten die zijn gemaakt m.b.t. drugs dumping in het jaar 2024.
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	66	1%	N	I	Met betrekking tot het Centrumplan Zevenbergen kan (nu de procedures bij de Raad van Arbitrage en de rechtbank zijn afgerond) het activiteitenverslag/financiële eindrapportage worden opgesteld. Dit leidt tot een benodigde bijstelling in de investeringskredieten (zie ook de bedragen in onderstaande tabel "investeringskredieten"). Een deel van de lasten kan niet geactiveerd en meerjarig afgeschreven worden, en vormt derhalve een incidentele last in 2025 (€ 364.000 N). Dit onderwerp wordt nader toegelicht in het raadsvoorstel bij deze 2 ^e bestuursrapportage 2025. Daartegenover is het baggeren van het stedelijk water Klundert in de planning verschoven naar 2026 vanwege de werkzaamheden in het centrum van Klundert (€ 370.000 V). Voorgesteld wordt om deze middelen via resultaatbestemming opnieuw beschikbaar te stellen in 2026. Tot slot zijn binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan. Zo valt de urentoe-rekening aan investeringen lager uit dan begroot (€ 80.000 N) als gevolg van lagere investeringsuitgaven en zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 8.000 V).
Openbaren orde en veiligheid	119	4%	N	I	Recent is een nieuw leasecontract voor 3 boa-voertuigen afgesloten. In de begroting is geen rekening gehouden met eenmalige kosten voor inbouwen apparatuur, kasten en aanbrengen striping. Daarnaast is tot 1 augustus een voertuig gehuurd omdat een boa-voertuig is uitgevallen als gevolg van technische mankementen. Dit resulteert in een totaalbedrag van € 41.000. Daarnaast worden hogere loonkosten verwacht als gevolg van de CAO ontwikkelingen en inhuur personeel bij ziekte. Dit wordt nader toegelicht in programma 5.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Verkeer en vervoer	174	1%	N	I	Het taakveld verkeer en vervoer is een omvangrijk taakveld, waaronder een breed en divers takenpakket valt. Dit betreft alle taken op het gebied van verkeer te land en de bijbehorende infrastructuur. Binnen dit taakveld worden diverse benodigde bijstellingen verwacht. M.b.t. het maaien van de bermen, is gebleken dat bij de aanbesteding van het maaibestek de arealen van meerdere taluds niet zijn opgenomen in het maaibestek. I.v.m. de groei en veiligheid is het echter wel noodzakelijk om deze 1 keer per jaar te maaien. De meerkosten hiervan worden verwerkt in deze 2^e bestuursrapportage (€ 75.000 N). Dit zal ook een doorwerking hebben naar komende jaren. Daarnaast dienen tijdelijke maatregelen voor de Singelbrug in Willemstad uitgevoerd te worden, waarbij de huidige brug wordt gesloopt en een tijdelijke brug wordt geplaatst en gehuurd voor de periode tot de sloop van de basisschool (€ 72.000 N). Verder geldt dat het conform BBV wetgeving verplicht is om directe personeelskosten toe te rekenen aan investeringen. In 2025 worden naar verwachting minder uren toegerekend (€ 50.000 N) doordat diverse vervangingsinvesteringen binnen o.a. wegen lager zijn uitgevallen dan begroot. Tot slot worden diverse budgetbijstellingen verwacht die elkaar grotendeels opheffen: Ten behoeve van kabels en leidingen worden ca. € 119.000 hogere lasten verwacht, die grotendeels worden doorberekend aan de uitvoerende partijen en ook de verwachte legesopbrengsten vallen naar verwachting hoger uit. Per saldo ontstaat hierdoor binnen dit product een nadeel (€ 20.000 N). Ten behoeve van de openbare verlichting worden ca. € 83.000 lagere energielasten verwacht. Daartegenover staat dat de er ca. € 50.000 meer lasten worden verwacht t.b.v. het herstellen van schades aan lantaarnpalen. Per saldo ontstaat hierdoor een voordeel (€ 32.000 V). Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 11.000 V).
Meerjarige uitgaven van incidentele aard (MUIA) (*)	485	100%	N	I	De inkomsten en uitgaven die in 2025 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. Deze uitgaven worden in veel gevallen gedekt uit de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (hieronder aangeduid met*). In programma 2 betreft het de volgende uitgaven: € 180.000 t.b.v. project Implementatie Omgevingswet (*) € 174.000 t.b.v. project Zevenbergen Oost (deels*) € 100.000 t.b.v. project Centrum Fijnaart (*) € 31.000 t.b.v. overige projecten (deels *)
Overig	68	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	-1.075	3%	V		

Investeringskredieten (x € 1.000)

Binnen programma 2 zijn er naast bovenstaande exploitatiebudgetten, aanpassingen nodig in de eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten. Deze investeringen worden na afronding meerjarig afgeschreven.

Krediet	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Bewegwijzering	-40	-27%	V	I	De vervanging valt goedkoper uit dan ingeschat. Hierdoor kan het budget met € 40.000 verlaagd worden.
153 - Herinr. openb.ruimte haven-mark	86	2%	N	I	Nu de procedures bij de Raad van Arbitrage en de rechtbank zijn afgerond kan het activiteitenverslag/ financiële eindrapportage worden opgesteld. Dit leidt tot een benodigde bijstelling in de investeringskredieten. Dit onderwerp wordt nader toegelicht in het raadsvoorstel bij deze 2 ^e bestuursrapportage 2025.
153B heropenen Roode Vaart	109	0,3%	N	I	Zie regel hierboven

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk

Onze gemeente heeft een sterke economische functie van regionale en nationale betekenis. Hierdoor ontstaat zowel werkgelegenheid voor onze eigen inwoners als voor de regio. De economische doorontwikkeling biedt kansen voor een inclusieve arbeidsmarkt en het aantrekken van nieuwe inwoners om de leefbaarheid te versterken en onze voorzieningen op peil te houden.

De economische positie van de gemeente wordt verder uitgebouwd door economische kansen te benutten. Daarbij streven we naar een beter evenwicht tussen economie en de (milieu)druk op mens en omgeving. We kijken naar wat economische ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het realiseren van doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en bereikbaarheid.

We kunnen de economische kracht van het haven- en industrieterrein waar mogelijk koppelen aan andere lokale en regionale opgaven. Er liggen kansen om de spin-off vanuit de industrie richting lokale bedrijvigheid te vergroten.

De aanwezigheid van de zeehaven van Moerdijk en ons uitgestrekte buitengebied met agrarische bebouwing en recreatieterreinen hebben helaas een aantrekkingskracht op de georganiseerde criminaliteit. Dit kan ondermijnende effecten hebben op onze samenleving.

Thema Haven- en Industrierrein

Strategisch doel

- Het Haven- en Industrierrein ontwikkelt zich toekomstbestendig en in balans met haar omgeving (People, Planet, Profit). We benutten de economische kracht door ruimtelijk-economische ontwikkelingen bij te laten dragen aan onze doelstellingen op gebied van klimaat, duurzaamheid en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Ontwerptafel Powerport

Op het dossier Powerport regio Moerdijk zijn de afgelopen periode grote impactvolle besluiten genomen.

- Op 30 januari 2025 heeft een kabinetsdelegatie bestaande uit ministers Mona Keijzer, Sophie Hermans en Barry Madlener en staatsecretaris Chris Jansen de Powerport regio Moerdijk bezocht. Er is gesproken met de inwoners van dorp Moerdijk, de ZLTO en een bestuurlijke delegatie vanuit de regio.
- Ter voorbereiding op een besluit over de scope van de powerportopgave is mandaat opgehaald bij de

raad. Hiertoe is op 15 april een raadsinformatiesessie georganiseerd en is op 8 mei een raadsbesluit genomen. Het raadsbesluit is geconcretiseerd met dit amendement. Daarnaast zijn twee moties aangenomen. Over de Moerdijkregeling en de aanstelling van een agrarische accountmanager. Beide moties worden momenteel uitgevoerd.

- Op 11 juni hebben rijk, provincie, het Waterschap Brabantse Delta en de gemeenten Geertruidenberg, Drimmelen en Moerdijk de scope van de powerport opgave vastgesteld. Hierbij is o.a. besloten dat er een onafwendbare ruimte vraag ligt voor o.a. energie-infrastructuur en duurzame energie van circa 700 hectare. In Moerdijk gaat het om circa 400-500 hectare. Om de vraag naar ruimte op te vangen is zowel verdichting als uitbereiding nodig. Hiervoor zijn twee zoekrichtingen vastgesteld: in oostelijke en zuidoostelijke richting. Een menselijke aanpak en geloofwaardige, gelijktijdige en structurele versterking van leefbaarheid en brede welvaart vormt randvoorwaarde.

- Op 24 juni is een brede informatiebijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst hebben rijk, provincie en gemeenten het scopebesluit toegelicht. Daarnaast is er een nieuwsbrief verspreid en is de [webpagina](#) aangevuld met achtergrondinformatie.
- In september-begin is tijdens een [participatietraject](#) aan vertegenwoordigers van inwoners, agrariërs, industrie en het Havenbedrijf gevraagd om randvoorwaarden en aandachtspunten te formuleren bij het te nemen besluit over de zoekrichting en de vervolgaanpak. Dit besluit wordt eind 2025 beoogd.
- Samen met de gemeenten Drimmelen is de ZLTO ondersteund om namens leden en niet-leden tot een [agrarische standpuntbepaling](#) te komen. Deze standpuntbepaling vormt de basis voor de agrarische input bij de gesprekken over randvoorwaarden.
- Dorpstaafel Zevenbergschen Hoek wordt momenteel ondersteund om net als dorp Moerdijk te komen tot een leefbaarheidsvisie. Wanneer gereed, zal deze ook ingebracht worden op de ontwerptafel Powerport.
- Op 11 september heeft de raad ingestemd met de vestiging van het [voorkeursrecht](#) in het zoekgebied voor uitbreiding. Op deze manier wordt speculatie voorkomen en houdt de gemeente grip op het gebied.
- De verwachting was dat dit jaar gestart zou worden met het opstellen van een gebiedsgericht

ontwikkelperspectief Powerport. Dit verschuift naar achter. Eerst komt besluitvorming over het zoekgebied voor uitbreiding en de bijbehorende randvoorwaarden, daarna start de nadere planuitwerking.

Overige ontwikkelingen

Uitvoering ambitievisie Groenblauwe visie

De Groenstrook in Klundert is onderdeel van de zogenaamde 'Groenblauwe mantel' rondom het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. De Groenstrook heeft enerzijds een opgave vanuit de Kaderrichtlijnwater (KRW) voor het realiseren van een natte ecologische verbingszone (evz). Een unicum voor een kleilandschap, want niet vaak is de combinatie kleilandschap en bos in een ecologische verbinding mogelijk. Anderzijds is de wens dat de Groenstrook meer onderdeel wordt van de kern Klundert en een natuurlijk recreatief uitloopegebied wordt voor de kern. Voor de uitwerking en realisatie van de evz en om de kansen van het recreatiegebied (initiatieffase) verder concreet te maken met onder andere afspraken over herverkaveling, grondruil en een inrichtingsplan hebben waterschap Brabantse Delta, Staatsbosbeheer, Havenbedrijf Moerdijk en de gemeente Moerdijk op 11 september een samenwerkingsovereenkomst ondertekend.

LPM

De vergunningsaanvraag van het middelste perceel (Lidl) is ingediend. Aan de oostzijde wordt een warehouse gebouwd en is voor een tweede warehouse het proces tot vergunning opgestart. Voor beide locaties is nog geen gebruiker bekend.

Haven Waterfront

Start Havenaanpak verschuift iets naar achter vanwege discussie met aannemer over detailengineering van het werk. De einddatum blijft vooralsnog onveranderd.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• LPM fase 1-4: realisatie en oplevering				
• Gebiedsgericht ontwikkelperspectief Powerport				
• Afspraken rijk regio n.a.v. ontwikkelperspectief Powerport				
• Afspraken over herijking havenstrategie (na ontwerpafel)				
• Besluitvorming gebiedsinvesteringen Nederwiek				
• Moerdijk Meer Mogelijk projecten:				
- Waterfront				
* Beoogde start aanpak haven				
* Beoogde afronding aanpak haven				
* Start woningbouw westzijde				
* Oplevering woningbouw westzijde				
- Oplevering Noordelijke randweg Zevenbergen				
• Evaluatie kredietovereenkomst Havenschap Moerdijk. Op basis van de kredietovereenkomst tussen Havenschap Moerdijk en Havenbedrijf Moerdijk geldt dat elke 4 jaar een evaluatie van deze kredietovereenkomst moet plaatsvinden. De vorige evaluatie is begin 2021 gehouden wat betekent dat er in 2025 weer een evaluatie moet plaatsvinden				

Thema Vitale Centra

Strategisch doel

- Zevenbergen, Fijnaart, Klundert en Willemstad hebben een bereikbaar, compact winkelhart dat uitnodigt als ontmoetingsplaats, met een aantrekkelijk aanbod van detailhandel, horeca, culturele en recreatieve functies en evenementen.

Ontwikkelingen

Vaststelling centrumvisie Willemstad

Een vitaal centrum vraagt zeker in Willemstad, om een brede scope: we hebben te maken met bewoners én bezoekers, en bovendien met een oude vesting én het deel buiten de vesting (Kloosterblok), en tot slot wordt Willemstad met 200 woningen uitgebreid. De voorzieningen in het centrum moeten al deze groepen optimaal bedienen. Belangrijk vertrekpunt is dat er behoefte is aan een goede balans tussen inwoners en toerisme. Beide verdienen een plek in het centrum van Willemstad. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het centrum nog meer vruchten plukt van de vele bezoekers? Kunnen we bijvoorbeeld de toeristische bezoekers langer vasthouden? En hoe houden we het centrum tegelijk aantrekkelijk voor de inwoners? Een gebalanceerde doorgroei van toerisme is hierin van belang, zodat de bezoekerseconomie kan floreren voor zowel de inwoner als de toerist.

Lichtplan Klundert

De in april door de gemeenteraad vastgestelde lichtvisie voor de vitale centra wordt gehanteerd als kader bij beleidsvraagstukken en particuliere initiatieven. Maar ook door (licht)ontwerpers als beleidsdocument bij het maken van ontwerpkeuzes. Voor het centrum van Klundert is er in de werkzaamheden van fase 2 een

beperkt lichtplan opgenomen dat niet conform deze visie is. De werkzaamheden waren ruim voordat de visie werd vastgesteld al aanbesteed.

Voetgangersgebied centrum Zevenbergen

Het centrum van Zevenbergen heeft al jaren een voetgangersgebied, toch rijden er regelmatig fietsers en brommers. Het gebied wordt daarom duidelijker gemarkeerd en er wordt vaker gecontroleerd.

De Zuidhaven tussen de Nieuwe Kerkstraat en de Brouwerstraat is voetgangersgebied (in de volksmond van de TerStal tot de oude Action). Dat geldt ook voor het horecaveld van de Markt. Toch moeten voetgangers hier vaak opletten voor fietsers en brommers. In overleg met de werkgroep van centrumbewoners en -ondernemers wordt het gebied daarom duidelijker afgebakend.

Start Centrummanagement

Met oog op uitvoeringskracht is in januari een (deeltijd) centrummanager gestart. In de Gemeente Moerdijk is hij aan de slag gegaan met het uitvoeringsprogramma Vitale Centra. Daarbij staat vooral het thema “beleving” in Willemstad, Klundert, Fijnaart en Zevenbergen centraal. De centrummanager ondersteunt de lokale ondernemersverenigingen en stimuleert samenwerking aan mooie evenementen en een gezellige uitstraling.

De centrummanager zorgt er in samenwerking met de initiatiefnemers en gemeente voor dat knelpunten om winkelpanden een andere functie te kunnen geven kunnen waar mogelijk worden weggenomen. Ook wordt meegedacht over een plan om de beeldkwaliteit van de vitale centra verder te versterken en aantrekkelijker te maken.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Oplevering herinrichting openbare ruimte centrum Klundert (fase 2 centrumplan)				
• Start realisatie deelgebied Stoofstraat Zevenbergen				
• Realisatie deelprojecten centrumvisie Fijnaart				
• Realisatie uitvoeringsprogramma vitaal centrum Willemstad				
• Definitie deelprojecten centrum Klundert				
• Centrumvisie Willemstad				

Thema toerisme

Strategisch doel

- Het gemeentelijk aandeel in het toeristisch product Moerdijk is en blijft op orde.
- Ondernemers versterken en dragen bij aan de doorontwikkeling van het toeristisch product Moerdijk.
- We brengen samen met ondernemers het toeristisch product Moerdijk op een effectieve en inspirerende manier onder de aandacht van inwoners en bezoekers.

Ontwikkelingen

Programma toerisme

We willen de toeristische potentie van onze kernen benutten om meer bezoekers aan te trekken en hen meer van onze gemeente laten zien. We willen dat het ontwikkelen van onze toeristische potentie positieve spin-off genereert voor lokale ondernemers en meerwaarde toevoegt aan het gebied. We vinden het belangrijk dat ook onze eigen inwoners profijt hebben van een breder aanbod van toeristische voorzieningen en dat de toeristische ontwikkelingen bijdragen aan de brede welvaart van Moerdijk in zijn geheel.

Maar hoe doen we dat op een goede manier? En hoe zorgen we dat bijvoorbeeld in Willemstad de dynamiek tussen inwoners en bezoekers in balans blijft? Met het programma toerisme geven we richting aan verschillende thema's binnen het toeristisch werkveld waarmee we kaders en handvatten geven aan toeristische ontwikkelingen in de toekomst.

In 2025 wordt het programma toerisme in samenwerking met bureau Ginder en in nauwe afstemming met de visie Willemstad opgesteld (zie thema vitale centra). In het eerste kwartaal 2026 wordt dit programma voor besluitvorming aangeboden.

Regionale samenwerking

Het onderzoek naar het regionaal toeristisch profiel en de regionale samenwerkingskansen is afgerond. Hierin zien we voldoende kansen en mogelijkheden om de samenwerking ook daadwerkelijk op te starten. Hiervoor is in juli een collegebesluit genomen. De periode tot en met december wordt gebruikt om de organisatie verder vorm te geven en een uitvoeringsagenda met prioritering op te stellen. Dit zodat we vanaf 2026 volle kracht vooruit kunnen in de regio.

Fort Sabina

Verschillende ontwikkelingen op het fort vragen om aandacht vanuit de gemeente. Het is de vraag waar we als gemeente wel van (willen) zijn en wat de bewegingsvrijheid van de stichting is. Om alles goed met en op elkaar af te stemmen en duidelijkheid te hebben over ieders rollen en verantwoordelijkheden is het voornemen om in 2026 de samenwerkingsovereenkomst met de stichting te vernieuwen.

Fort de Hel

In het najaar wordt met omwonenden en de huidige exploitanten geëvalueerd. Ook het ontwikkelperspectief wordt op dat moment besproken. De input en resultaten van dat gesprek worden meegenomen in een raadsvoorstel. Eventuele aanbesteding van een nieuwe exploitant wordt na het raadsbesluit opgepakt.

Toeristisch magazine

Vanuit de initiatieven van ondernemers is dit jaar, met ondersteuning van de gemeente, een toeristisch magazine gemaakt en verspreid. Dit magazine is enthousiast ontvangen door ondernemers en bezoekers.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Realisatie permanente steiger nabij Fort Sabina				
• Actualiseren kaders voor toeristische ontwikkelingen (programma toerisme)				
• Toeristisch bebodingsplan Willemstad en omgeving is gerealiseerd				
• Opstarten toeristisch bebodingsplan Klundert				
• Aanbesteding voor een nieuwe exploitant Fort de Hel is opgestart				
• Herijking visie Zuiderwaterlinie en Stelling van Willemstad				
• Verkenning doortrekken Roode Vaart				

Thema Arbeidsmarkt

Strategisch doel

- Er is voldoende en goed gekwalificeerd personeel voor nieuwe en bestaande bedrijven.

Ontwikkelingen

Sinds de start in 2023 is NXT Moerdijk uitgegroeid tot een strategisch samenwerkingsprogramma op het Haven- en Industrierrein Moerdijk (HIM), met inmiddels meer dan 50 aangesloten bedrijven en meerdere onderwijsinstellingen. Het programma richt zich op arbeidsmarkt vraagstukken, waarbij loopbaan oriëntatie, ontwikkeling van talent, innovatie & onderzoek en samenwerken leidende thema's zijn.

De afgelopen twee jaar zijn belangrijke resultaten geboekt, waarmee in 2023–2024 bewezen is dat samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid effectief is en daadwerkelijk bijdraagt aan de arbeidsmarkt van de toekomst.

Deze ontwikkelingen brengen een intensivering van activiteiten met zich mee, zoals de uitvoering van gezamenlijke campagnes, het organiseren van meer bijeenkomsten en het versterken van communicatie richting bedrijven en onderwijs. Om dit goed te kunnen faciliteren, waren in 2025 extra middelen nodig voor programmamanagement, communicatie en de uitvoering van het activiteitenplan. Met deze extra inzet en middelen is tevens een cofinanciering van de provincie voor 2026 beschikbaar gekomen.

Voor de komende jaren is daarnaast voorzien in een structurele bijdrage vanuit de gemeente, aangevuld met investeringen door bedrijven (in-kind) en ondersteuning

vanuit de provincie. Deze structurele verhoging van het budget zorgt ervoor dat de activiteitenplanning van NXT Moerdijk doorgang kan vinden. Hiermee wordt de continuïteit geborgd en kunnen de gezamenlijke ambities verder worden gerealiseerd.

Fase 1: De NXT Moerdijk app

De app toont banen, stages en bedrijven gevestigd op het HiM. Op dit moment fungeert de app als loopbaan oriëntatie tool. Momenteel onderzoeken we de mogelijkheden om de app door te ontwikkelen naar een digitaal ontwikkel platform waarin medewerkers en toekomstig talent zich verder kan ontwikkelen. Deze app zal dan ondersteuning bieden aan de fysieke activiteiten welke in fase 2 uitgevoerd worden.

Fase 2: De NXT Moerdijk activiteitenkalender is in gebruik genomen.

Deze kalender communiceert arbeidsmarktactiviteiten, opleidingen, projecten en evenementen, georganiseerd in samenwerking met de drie O's. Op deze manier willen we in 2025, 2026 en 2027 de samenwerking versterken en vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen.

Collectieve hybride taalcursussen

Samen met Curio NT2 en medewerkers vanuit verschillende bedrijven gevestigd op het HiM organiseren we hybride taalcursussen. Met deze taalcursussen worden arbeidskansen, veiligheid op de werkvloer en werkplezier vergroot. Dit jaar starten er voor de 3^e keer verschillende groepen met medewerkers. Deze studenten zullen een op maat gemaakte opleiding volgen, op locatie bij een van de aangesloten bedrijven. Zo wordt werken en leren op de werkvloer aantrekkelijk voor medewerker en werkgever.

9 medewerkers ontvingen hun taal certificaat vanuit de pilot welke werd uitgevoerd door DSV, Euro Rijn en CCT in samenwerking met Curio.

Leerroute logistiek en techniek voor zij-instromers en werkzoekenden

In samenwerking met de WVS wordt een leerroute ontwikkeld die gericht is op praktisch leren en werken binnen de sectoren logistiek en techniek. Deze is bedoeld voor mensen die van sector willen veranderen of een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Op dit moment zetten we een campagne in om Moerdijkse bedrijven te werven voor dit initiatief.

Loopbaanoriëntatie, werkbezoeken en gastlessen

NXT Moerdijk organiseert samen met bedrijven en onderwijsinstellingen werkbezoeken, gastlessen en oriëntatieactiviteiten. In oktober bezoeken zo'n 200 studenten van de opleiding Curio logistiek en Curio proces(techniek) verschillende bedrijven op het HIM. Daarnaast wordt de samenwerking met Sterk Techniek Onderwijs opgezet om basisschool en VO-leerlingen te enthousiasmeren. Met deze activiteiten vergroten we de bedrijvigheid op het Haven- en Industrierrein en het helpt jongeren om een realistisch beeld van toekomstige loopbaanmogelijkheden te krijgen.

Marketing- en bedrijvencampagne

Om de zichtbaarheid van NXT Moerdijk te vergroten en nieuwe bedrijven te betrekken, wordt een gezamenlijke campagne ontwikkeld. Deze campagne benadrukt de meerwaarde van arbeidsmarkt samenwerkingen, innovatie, verduurzaming en stimuleert bedrijven om actief aan te sluiten bij projecten en evenementen. Onderdeel hiervan zijn de 4-jaarlijkse kennisevents voor lokale en regionale ondernemers en onderwijsinstellingen om vraag en aanbod dicht bij elkaar te brengen.

Aansluiting bij landelijke en provinciale programma's

NXT Moerdijk sluit actief aan bij samenwerkingsverbanden, programma's en fondsen, zoals het Just Transition Fund, SLIM-regeling, Green ECGh en de ontwikkeling van het Werkcentrum West-Brabant. Dit zorgt voor kennisdeling en aansluiting op bredere regionale en landelijke ontwikkelingen.

Innovatieve leerlijnen en opleidingsmodules

Met de investering en cofinanciering van de provincie wordt de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt structureel versterkt. Samen met onderwijs en bedrijven worden nieuwe leerlijnen ontwikkeld die inspelen op de banen van de toekomst, zoals in energietransitie, circulariteit en digitalisering.

Structurele verankering

De incidentele extra investeringen zijn nadrukkelijk bedoeld voor het structureel borgen van NXT Moerdijk binnen bestaande samenwerkingsverbanden en regionale programma's. Zo blijft de beweging duurzaam van karakter en behouden bedrijven, onderwijs en overheid een blijvende infrastructuur voor samenwerking.

Hybride leeromgeving / campusontwikkeling (NXT Moerdijk fase 3)

Het gesprek over de structurele borging gaat gepaard met gesprekken over doelen voor de langere termijn zoals een fysieke en digitale campus: een hybride leeromgeving waar onderwijs, bedrijven en overheid samenkomen. Hier kunnen scholieren, studenten en werkenden terecht voor leren, werken en innoveren. Een dergelijke campus fungeert als kennis- en ontmoetingsplek in de regio en draagt bij aan het optimaliseren van het economisch ecosysteem van Port of Moerdijk en meerwaarde daarvoor met de opgaves vanuit Ontwerptafel Powerport.

Regionale samenwerking

Versterken van het Migratie Informatiepunt

Arbeidsmigranten zijn in veel bedrijven nodig, maar het is lastig voor arbeidsmigranten om eerlijke informatie te krijgen over wonen, werken en leven in Nederland. Hiervoor is het regionaal Migratie Informatiepunt op 11 juni 2024 officieel geopend. Dit informatiepunt is fysiek gevestigd bij het RNI loket in Breda, waar arbeidsmigranten zich registreren om te kunnen werken in Nederland. (RNI = Registratie Niet Ingezetenen). Onderdeel van dit informatiepunt is een mobiel team dat door de regio gaat. In onze gemeente hebben we als enige gemeente in de regio al een contactpersoon en spreekuur voor arbeidsmigranten. Het mobiel team van het informatiepunt kan extra capaciteit leveren bij bezoeken op locatie. Daarnaast zorgt het informatiepunt voor meer herkenbaarheid. De komende tijd zal de digitale functie van het informatiepunt verder worden uitgebreid.

Human Capital Agenda (HCA) Nieuwe Economie

In 2025 is de HCA vastgesteld door de bestuurders in de Commissie van Advies van de RWB. De HCA is ontwikkeld in samenwerking met ondernemers, onderwijs en overheid om de arbeidsmarkt van West-Brabant te versterken in lijn met de economische ambities van de regio. De agenda, gebaseerd op vijf oplossingsrichtingen uit de eerdere arbeidsmarktanalyse, richt zich op thema's zoals versterking van het arbeidsmarktecosysteem in de techniek, betere

aansluiting van onderwijs op economische transitie, kennisdeling tussen onderwijs en bedrijfsleven, flexibele opleidingsmogelijkheden, en de herpositionering van teeltopleidingen. In de HCA is per oplossingsrichting een

inzicht gegeven in de bestaande talentinfrastructuur, de onderliggende initiatieven en de ontwikkelingen/kansen die hier nog in zijn om met elkaar in te vullen.

Prestaties

- Versterken van het Migratie Informatiepunt
- Door ontwikkelen NXT Moerdijk app (fase 1)
- Ontwikkeling van de NXT Moerdijk activiteiten kalender (fase 2)

2025	2026	2027	2028

Thema Vestigingsklimaat

Strategisch doel

- We beschikken over schone, veilige en duurzame bedrijventerreinen met voldoende ruimte voor ontwikkeling.
- Onze bedrijventerreinen zijn goed en op een duurzame wijze te bereiken voor zowel het personenvervoer (fiets, deelmobiliteit en auto) als het goederenvervoer (spoor, buis, water en weg).
- We faciliteren ondernemers in aansluiting op hun behoeften en stimuleren het realiseren van economische en maatschappelijke meerwaarde en samenwerking tussen ondernemers onderling.
- We zoeken een goede balans tussen het type werkgelegenheid en het aanbod van beschikbare werknemers inclusief daarbij behorende huisvesting en aantrekkelijke leefomgeving.

Ontwikkelingen

Bedrijventerrein Zevenbergen-Noord

De basis voor de ontwikkeling van bedrijventerrein Zevenbergen-Noord is vastgesteld door de gemeenteraad, de volgende fase is het verder uitwerken van de ontwerpfase.

Oplevering bedrijventerreinenvisie Moerdijk

Een belangrijk fundament om in de toekomst te kunnen beschikken over waardevolle en duurzame bedrijventerreinen, is het opstellen van een actuele visie en werkagenda voor de Moerdijkse bedrijventerreinen. Medio 2025 is daarom een nieuwe bedrijventerreinenvisie opgeleverd. De laatste vastgestelde visie op de lokale bedrijventerreinen dateerde uit 2010. De afgelopen 15 jaar is de economie en arbeidsmarkt – maar bijvoorbeeld ook de kijk op ontwikkelingen zoals circulariteit, energie en klimaatadaptatie – immers sterk veranderd.

Programma bedrijventerreinen Moerdijk

Na vaststelling van de bedrijventerreinenvisie wordt

in 2026 een start gemaakt met het opstellen van het programma bedrijventerreinen met de uitwerking van deze visie naar concrete projecten en budgetten.

Landelijk gebied

Voor wat betreft het landelijk gebied van de gemeente Moerdijk is geïnvesteerd in samenwerking. Niet alleen met andere overheden maar ook met de agrarische sector. Zo heeft de gemeente een Landbouwvisie Powerport Regio Moerdijk mede gefaciliteerd net als de inzet van een ‘agrarisch omgevingsmanager’ voor en door de sector. Ook het accounthouderschap voor de agrarische ondernemers en de samenwerking met de gemeente Drimmelen op het Powerportdossier in relatie tot de sector is uitgebouwd en geïntensiveerd. Genoemde Landbouwvisie bevat ook een standpunt van de sector over de transitie van het landelijk gebied. Belangrijke informatie om mee te nemen in het werkprogramma Buitengebied dat voor 2026 op de planning is gezet.

Moerdijs Ondernemersontbijt

Het zestiende ondernemersontbijt was een groot succes, met maar liefst 220 aanwezige ondernemers. Het evenement bood een inspirerende ochtend en volop gelegenheid tot netwerken. Er werd stilgestaan bij de vele ontwikkelingen in de gemeente, zoals verduurzaming, een nieuw bedrijventerrein, woningbouw en vitale centra. Gastspreker Tom Coronel wist het publiek te inspireren met zijn verhaal ‘Ondernemen in de hoogste versnelling’, waarin hij het belang van kansen pakken, samenwerken en vernieuwen benadrukte. Met het jaarlijks terugkerende ondernemersontbijt en onze bijdrage aan andere evenementen willen we als gemeente ervoor zorgen dat ondernemers op de hoogte blijven van relevante ontwikkelingen en netwerkinitiatieven, wat bijdraagt aan de groei en relatie met de gemeente en kansen voor samenwerking.

Bekijk hier de Aftermovie [16e ondernemersontbijt 2025](#)

Energy hub gemeente Moerdijk

Gedurende de klimaatweek hebben wij in Q4 van 2024 een ondernemersbijeenkomst georganiseerd rondom het thema netcongestie. Aan de hand van praktijkvoorbeelden werden oplossingsrichtingen gepresenteerd zoals het opzetten van een energy hub. Deze bijeenkomst heeft ertoe bijgedragen dat wij in 2025 zowel op het haven- en industrieterrein Moerdijk, als op industrieterrein Dintelmond, met meerdere ondernemers concrete stappen zetten voor de realisatie van energy hubs binnen onze gemeente. Er hebben gedurende 2025 meerdere bijeenkomsten en overleggen met ondernemers plaatsgevonden, er is een concrete opzet voor de energy hub gemaakt, er is kwartierdata uitgelezen, energieprofielen zijn geanalyseerd, en externe partners zoals de netbeheerder zijn actief betrokken bij het proces. Het streven is om in 2026 de eerste energy hub binnen de gemeente Moerdijk live te hebben, en hiermee een bijdrage te leveren aan zowel de economische groei als aan de verduurzaming van het bedrijfsleven binnen onze gemeente.

Regionale samenwerking

Stedelijke regio's

Naast dat er gewerkt werd aan de op- en inrichting en transformatie van de samenwerkingsverbanden op het domein van ruimtelijk economische ontwikkeling zoals beschreven in programma 5 werden er ook op de inhoud stappen gezet. Daarvoor werd met de SRWB het werkplan gerelateerd aan de Regionale investeringsagenda vastgesteld. We stelden met de SRBT de ontwikkelstrategie en daaraan gekoppelde uitvoeringsagenda definitief vast. Voor de samenwerking in De Baronie is het eerste concept voor de kernagenda opgeleverd.

Regionale bedrijventerreinen programmering

Met zowel de SRWB als Baronie is gewerkt aan de programmering van werklocaties op basis van de provinciale behoefte van bedrijventerreinen Noord-Brabant (vastgesteld in 2022). In 2025 wordt hiervoor het Afsprakenkader Bedrijventerreinen Baronie (2025) en SRWB (2026) vastgesteld voor werklocaties voor Regio West-Brabant t/m 2030 en doorkijk naar 2040. Het afsprakenkader bestaat uit:

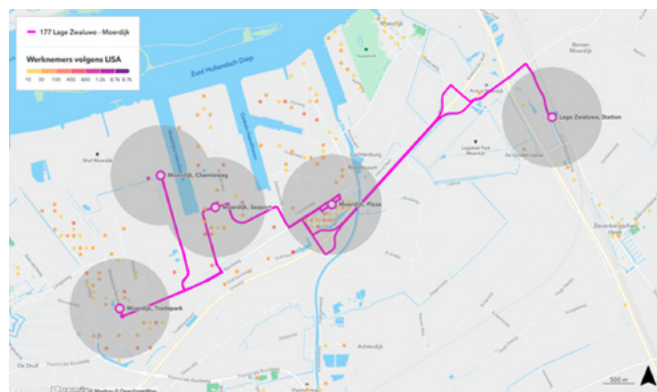
- Economisch toekomstbeeld
- Scenario Programmering
- Kwalitatieve afspraken
- Kwantitatieve afspraken

Spuk samenwerking bedrijventerreinen

De subsidie is aangevraagd en gehonoreerd en bedoeld om de organisatiegraad van bedrijventerreinen te versterken. Dit betekent dat bedrijven beter met elkaar kunnen gaan samenwerken om hun terreinen te onderhouden, beheren en verduurzamen. Het gaat bijvoorbeeld over gezamenlijke werken aan energie-oplossingen, vergroening of het circulair gebruiken van reststromen. Er worden 'aanjagers' ingezet om hierbij te helpen. Dit zijn mensen die bedrijven ondersteunen en helpen bij het opzetten of verbeteren van deze samenwerking. Daarnaast wordt een deel van de subsidie gebruikt om tussen de aanjagers, de regio's en landelijk kennis te delen.

OV/mobiliteit/concessie

Vanaf juli '25 is er in West-Brabant gestart met een nieuwe OV-concessie. Voor Moerdijk betekent dit concreet een toename van het OV-aanbod met ongeveer 10%. De belangrijkste aanvulling voor Moerdijk is een nieuwe busverbinding vanaf station Lage Zwaluwe richting LPM en het havengebied. Hiermee zijn belangrijke werklocaties veel beter ontsloten. Deze buslijn rijdt nu een aantal maanden en de eerste resultaten laten zien dat er boven verwachting gebruik van wordt gemaakt.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Uitvoeren actiepunten uit de in 2024 opgeleverde visie en werkagenda voor de Moerdijkse bedrijventerreinen tot 2040				
• Opwaardering fietsroute Breda-Prinsenbeek-Zevenbergen door Provincie Noord-Brabant				
• Realisatie OV op en rondom Havengebied Moerdijk + LPM				
• Afspraken met Provincie (en Arriva?) over opwaardering buslijn 119 Breda-Zevenbergen tot HOV-verbinding				
• Start uitgifte fase 1 bedrijventerreinen ontwikkeling Zevenbergen Noord				
• Inventarisatie in hoeverre aanbod deelmobiliteit van en naar station Lage Zwaluwe rendabel is. Dit gekoppeld aan de ontwikkeling van bedrijventerreinen Bedrijvenpoort West-Brabant, LPM en HIM alsook mogelijke recreatiedoeleinden zoals De Biesbosch				

Thema Veiligheid

Strategisch doel

- We bestrijden integraal veiligheidsrisico's en georganiseerde criminaliteit.

Ontwikkelingen

Doorontwikkeling Moerdijk veilig

In 2025 is het nieuwe programma 'Port of Moerdijk nóg Veiliger' ontwikkeld in samenwerking met het Havenbedrijf, Veiligheidsregio Midden- en West- Brabant, de Omgevingsdienst Midden- en West- Brabant en de provincie Noord-Brabant. In oktober 2025 wordt dit programma bestuurlijk vastgesteld. Dit programma loopt van 2025 tot 2030 en richt zich op de doorontwikkeling van veiligheidsthema's binnen het haven en industrieterrein, het logistiek park en de directe omgeving hiervan. Jaarlijks benoemt een bestuurlijke stuurgroep de thema's die in het komende jaar binnen het integraal samenwerkingsverband worden opgepakt.

Brandveiligheid en aanvullend te nemen veiligheidsmaatregelen industrieterrein Koekkoeksedijk

In 2024 is een opstelplaats open water voor de brandweer gerealiseerd aan de Roode Vaart. Om ook aan de oostzijde van het industrieterrein over voldoende bluswater te kunnen beschikken is het noodzakelijk een put te boren ten behoeve van het onttrekken van bluswater aan de grond. Ook dient een toegangsweg te worden aangelegd om het voor de brandweer mogelijk te maken het industrieterrein te benaderen vanaf de oostelijke zijde. Betreffende de aanleg van deze toegangsweg voor de brandweer zijn wij afhankelijk van de ontwikkeling van de aanleg van de rondweg aangezien de toegangsweg hierop aansluit. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat de bluswatervoorziening aan de oostelijke zijde van het industrieterrein in 2025 nog wordt gerealiseerd.

Een stabiele en getrainde crisisorganisatie

Er is in 2025 veel ingezet op een stabiele basis voor een sterke crisisorganisatie in gemeente Moerdijk. Door het voeren van kwartaaloverleggen met de hoofden taakorganisaties is er structureel aandacht voor de crisisorganisatie, wordt afgestemd welke ontwikkelingen er spelen en waar de behoefte van de organisatie ligt. Ook zijn er groepsapps per taakorganisatie aangemaakt en zijn alle handige documenten in de gedeelde Teams mappen

gezet. Zo heeft ieder lid van de crisisorganisatie snel toegang tot alle planvorming. Daarnaast is de crisiskast opnieuw ingedeeld en heeft iedere taakorganisatie een eigen crisiskist. Hierin liggen de documenten en andere benodigdheden, zodat de crisisorganisatie ook bij deze documenten kan in geval van stroomuitval. Aan het eind van 2025 komt er voor het Team Bevolkingszorg een opfriscursus gevolgd door een table-top oefening. Dit ter voorbereiding op een grote oefening met de gehele crisisorganisatie in 2026.

Doorontwikkeling haven veiligheidsstrategie in samenhang met de uitrol van maatregelen, en het opzetten van een gemeentelijk haventeam, binnen de Mainport aanpak Zeehavens Zeeland-West Brabant

In 2025 is gewerkt aan de opzet van het nieuwe Intergemeentelijk Haventeam, waartoe haventoezichthouders per gemeente met aanvullende ondersteunende functies (o.a. handhavingsjurist) momenteel worden aangenomen.

Om de onderlinge gemeentelijke samenwerking te borgen is de volgende stap het formaliseren van de samenwerking middels het aangaan van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Intergemeentelijk Haventeam.

Met deze samenwerking beogen de gemeenten een éénduidige bestuursrechtelijke aanpak in de samenwerking binnen de zeehavens Zeeland – West-Brabant, waarbij het Intergemeentelijk Haventeam ingezet gaat worden ten behoeve van het

1. zo effectief mogelijk benutten van de bestuursrechtelijke mogelijkheden ter bevordering van de veiligheid en leefbaarheid van de Zeehavens in Zeeland en West-Brabant, een en ander als aanvulling op (eventuele) strafrechtelijke en fiscale interventies,
2. het bevorderen van een informatie-gestuurde aanpak van ondermijnende criminaliteit en het in nauwe samenwerking met de havenbedrijven North Sea Port en Port of Moerdijk bevorderen van het toezicht en naleving van ISPS-wetgeving

Daarnaast wordt stevig ingezet op de andere 3 pijlers van het Mainportprogramma (informatiebeeld versterken, kennis- en informatiedeling / opwerken van barrières en het treffen van maatregelen voor het mitigeren van risico's

in het havengebied en in risicovolle goederenstromen / versterken van de weerbaarheid – fysiek, sociaal en digitaal en het vergroten van de meldingsbereidheid).

Ontwikkelen aanpak ondermijnende activiteiten / inzet op awareness

Onderdeel van de aanpak is inzetten op bewustwording en het herkennen van signalen door medewerkers. Een start is in 2025 gemaakt door middel van trainingen met toezichthouders van het team VVTH en de buitendienst, als ook bewustwording bij college (experience op trainingslocatie RIEC) en een sessie voor partijbestuurders. Ook dit jaar zetten wij ons in op zowel lokale als districtelijke (preventieve) integrale controles en actiedagen (waaronder ook een actiedag illegale prostitutie).

Focus in 2025 ligt op het buitengebied. Bestuurlijk overleg met ZLTO en een boerenlunch voor agrariërs dragen bij aan bewustwording en het delen van kennis en ervaringen. Ook is een campagne met Meld Misdaad Anoniem gedraaid om de meldingsbereidheid te vergroten.

Intern is een werkproces opgesteld en een meldroute voor het verwerken en afhandelen van signalen van ondermijning. Een meer gestructureerde aanpak en de registratie en afhandeling van meldingen van signalen en vermoedens zullen meer (geografische en cijfermatige) inzichten gaan geven in de problematiek binnen de gemeentegrenzen.

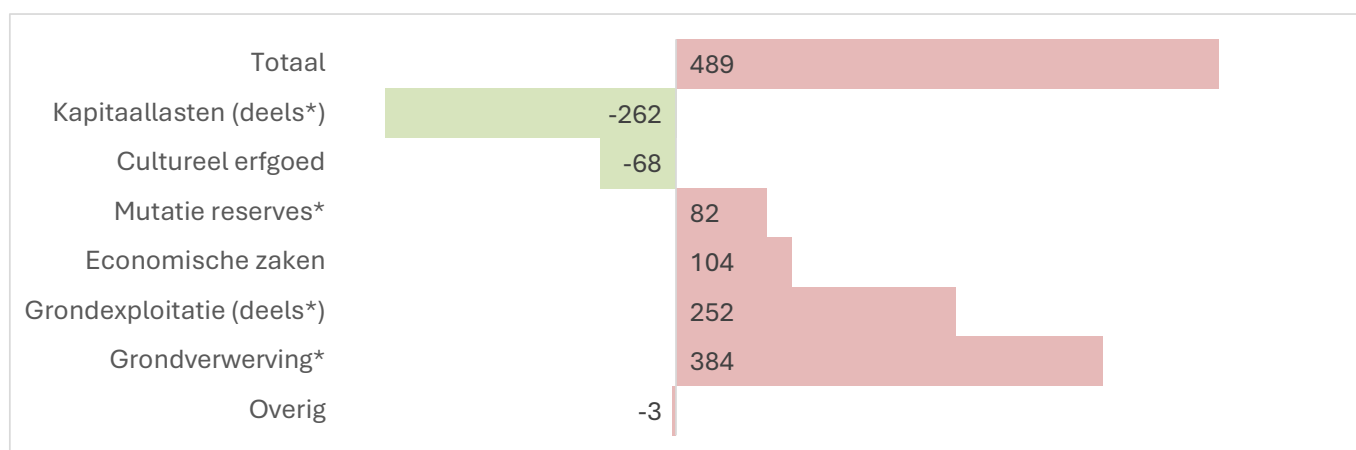
Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Doorontwikkeling Moerdijk Veilig				
• Brandveiligheid en aanvullend te nemen veiligheidsmaatregelen industrieterrein Koekkoeksedijk				
• Doorontwikkeling haven veiligheidsstrategie in samenhang met de uitrol van maatregelen, en het opzetten van een gemeentelijk haventeam, binnen de Mainport aanpak Zeehavens Zeeland-West Brabant				
• Een stabiele en getrainde crisisorganisatie met blijvende aandacht voor zowel mono- als multidisciplinaire oefeningen				
• Ontwikkelen aanpak ondermijnende activiteiten				
• Inzet op awareness				
• Uitvoering geven aan de doorontwikkeling van Moerdijk Veilig				
• Concretisering aanpak ondermijning				
• Inzet op awareness				

Financiële wijzigingen programma 3

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	Begroting 2025 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2025 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	16.201	850	17.051
Totaal baten	-14.179	-444	-14.623
Saldo van baten en lasten	2.022	407	2.429
Storting in reserves	755	718	1.473
Onttrekking aan reserves	-1.011	-636	-1.647
Resultaat na bestemming	1.767	489	2.255

Samenvatting wijzigingen programma 3

De wijzigingen binnen programma 3 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 0,5 miljoen. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 3%. Dit nadeel is voornamelijk ontstaan als gevolg van ontwikkelingen die te relateren zijn aan de grondexploitaties.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Kapitaallasten (deels*)	-262	-31%	V	I	Diverse geplande investeringen waren eind 2024 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de begrote afschrijvingslasten voor 2025 lager uitvallen dan begroot. De lagere kapitaallasten doen zich voornamelijk voor binnen de taakvelden economische havens en waterwegen (€ 94.000 V) en cultureel erfgoed (€ 145.000 V).
Cultureel erfgoed	-68	-6%	V	I	Voor Rijks en gemeentelijke monumenten verwachten we minder lasten t.b.v. onderhoud (€ 50.000 V) en de aanschaf en vervanging van inventaris (€ 20.000 V). Normaliter zou er meer onderhoud uitgevoerd worden, echter we zijn in afwachting van de beschikkingen van de aangevraagde subsidies op basis van de Subsidieregeling instandhouding monumenten. Werkzaamheden uitgevoerd voor de subsidiebeschikking zijn niet subsidiabel. Hierdoor is er dit jaar minder budget nodig.
Mutatie reserves*	82	-8%	N	I	Er wordt meer onttrokken uit de reserve strategische verwervingen (€ 384.000 V) ter dekking van gemaakte kosten i.v.m. strategische grondaankopen (zie ook onderdeel 'overige grondzaken'). Daarnaast worden diverse reservemutaties verwacht die een raakvlak hebben met de grondexploitatie (zie ook de toelichting bij dat onderdeel). Zo wordt een deel van de winstneming in het project Fijnaart West gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen (€ 320.000 N) en ruimtelijke ontwikkeling (€ 60.000 N). Verder geldt dat de bijdragen die worden verwacht vanuit initiatiefnemers van projecten die een bijdrage doen t.b.v. bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen worden gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves. Hierdoor wijzigt de verwachte storting in de reserve bovenwijkse voorzieningen en de reserve ruimtelijke ontwikkeling (€ 86.000 N).
Economische zaken	104	23%	N	I	Het college heeft begin juli besloten om in 2025 € 65.000 beschikbaar te stellen om NXT Moerdijk op te schalen, de samenwerking structureel te verankeren en aansluiting te houden bij landelijke, provinciale, regionale en lokale ambities. NXT Moerdijk is een samenwerkingsprogramma op het Haven- en Industrierrein Moerdijk (HIM) waarin bedrijven, onderwijs en overheid zich verenigen om samen te werken aan de toekomst van de regio. Daarnaast zijn er binnen dit taakveld diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 39.000 N).
Grondexploitatie (deels*)	252	2%	N	I	Zoals in de paragraaf grondbeleid in de begroting 2026-2029 is toegelicht wordt in 2025 verwacht dat bij het afsluiten van het project Waterwijk Fijnaart een winstneming ontstaat ter hoogte van ca. € 1,9 mln. Dit is lager dan in eerste instantie was voorzien (€ 175.000 N). Dit is echter vertekend omdat in de jaarrekening 2024 juist een hogere tussentijdse winstneming heeft plaatsgevonden. Een deel van de winst uit deze grondexploitatie (€ 380.000) wordt gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkeling (zie onderdeel "mutatie reserves"). Voor de grondexploitatie Dorpspart Moerdijk dient de verliesvoorziening te worden opgehoogd (€ 88.000 N). Oorzaak hiervan is dat de kosten voor bouw- en woonrijp maken hoger zijn uit gevallen ivm onverwachte maatregelen voor het overbruggen van hoogteverschil (keerwanden). Daarnaast is een storting nodig in de voorziening wegens gestegen kosten voor woonrijp maken Vlinderbuurt in Standdaarbuiten (€ 51.000 N). Verder worden hogere bijdragen verwacht vanuit initiatiefnemers van projecten die een bijdrage doen t.b.v. bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen (€ 86.000 V). Deze middelen worden gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves (zie onderdeel "mutatie reserves"). Tot slot zijn er diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (24.000 N) Hierbij moet worden opgemerkt dat het resultaat van de grondexploitatie in een bepaald jaar niet altijd een accuraat beeld geeft van de totale winstgevendheid van een grondexploitatie over de volledige looptijd. Tussentijdse winstnemingen en toevoegingen aan de verliesvoorziening hebben bijvoorbeeld een effect op het huidige jaar maar dat hoeft niet te betekenen dat de totale resultaten daarmee ook direct wijzigen. In de paragraaf grondbeleid wordt periodiek (in de jaarrekening en begroting) inzicht gegeven in de totale (verwachte) resultaten per grondexploitatie.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Grondverwerving*	384	100%	N	S/I	Om bij strategische aankopen van onroerende zaken het eventuele verschil tussen de verkrijgingsprijs (incl. bijkomende verwervingskosten) en de marktwaarde (taxatiewaarde) te kunnen dekken, is de reserve strategische verwerving onroerend goed ingesteld. Dit meerdere mag namelijk niet geactiveerd worden op de balans en vormt daarmee een kostenpost in het betreffende jaar. Met betrekking tot diverse strategische verwervingen worden ca. € 384.000 hogere lasten verwacht. Conform de afgesproken spelregels hierover in de nota wordt voorgesteld om deze lasten te dekken uit de reserve strategische verwervingen (zie ook onderdeel 'mutatie reserves').
Overig	-3	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	489	3%	N		

Investeringskredieten (x € 1.000)

Binnen programma 3 zijn er naast bovenstaande exploitatiebudgetten, aanpassingen nodig in de eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten. Deze investeringen worden na afronding meerjarig afgeschreven.

Krediet	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Pand Noordhaven 60	289	100%	N	I	Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld een investeringskrediet van € 289.000 beschikbaar te stellen voor de aankoop van dit pand in het centrum van Zevenbergen. Het pand is gekocht met de intentie om het te gebruiken voor coaching van leerlingen van het Markland College door jonge ondernemers. De aankoop volgde het protocol voor strategische verwervingen. Later bleek echter dat dit niet geldt voor panden die in gebruik worden genomen. Op basis de BBV-wetgeving dienen dergelijke panden die in gebruik worden genomen meerjarig afgeschreven te worden. Daarnaast is gebleken dat gebruik als onderwijslocatie niet wenselijk is i.r.t. de geldende verordening. Het college wil het pand daarom verkopen. Juridische ontbinding van de koop is niet mogelijk, maar volgens de makelaar is verkoop zonder verlies haalbaar. Vanuit het oogpunt van het budgetrecht van de gemeenteraad wordt voorgesteld een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor de aankoop van het pand.

Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben

Zorg en ondersteuning in Moerdijk

De gemeente Moerdijk staat voor toegankelijke, betaalbare en passende zorg en ondersteuning voor alle inwoners die dit nodig hebben. Soms betekent dit lichte ondersteuning dichtbij huis, soms meer intensieve hulp. Wij ondersteunen inwoners op alle belangrijke leefgebieden: opvoeden en opgroeien, onderwijs, gezondheid, werk, veiligheid, dagelijks leven, financiën, wonen, mobiliteit en sociale participatie.

Wij streven naar een inclusieve gemeente waarin iedereen kan meedoen en zich gezien en gehoord voelt – ongeacht leeftijd, achtergrond, gender of beperking. Samen met inwoners en partners bouwen we aan een sterke sociale basis, waarin preventie, veerkracht en meedoen centraal staan

Ontwikkelingen Mens & Maatschappij breed

Woonzorgvisie

De regionale woonzorgvisie wordt in oktober 2025 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

De lokale uitwerking hiervan is onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma, dat in december aan het college wordt aangeboden en in januari 2026 in de raad wordt behandeld. Conform de concept Wet versterking regie volkshuisvesting wordt het woonzorgdeel tevens opgenomen in het Wmo-beleidsplan.

Actieplan Jeugd 2025

Het intakeproces is verder geoptimaliseerd door een opschoondag in 2024 en een structurele caseload analyse in 2025. Verbeterpunten worden periodiek geïmplementeerd. Triage van aanmeldingen door Toegang & Veiligheid is nu onderdeel van het reguliere proces. Daarnaast wordt gewerkt aan het verbeteren van aanmeldgesprekken en de aansluiting met het voorliggend veld.

Visiegroep CJG

- De werkinstructie Veilig Thuis en de integrale toegang zijn vanaf september 2025 georganiseerd.
- Jaarlijkse check van gezinsplannen in Zorgned en verbetering van de aanmeldprocedure zijn geborgd in het proces.
- De doorstroom stagneerde; nieuw beleid hiervoor wordt door het management van gemeente en Spring ontwikkeld.

- Borging in de verordening is voorzien, in aansluiting op de regionale jeugdverordening. Beleidsregels worden aangepast

Samenwerking huisartsen en Zorgdomein

De samenwerking met huisartsen is verstevigd door clustergericht werken en het organiseren van MDO's. Welzijn op recept wordt verlengd en vanaf eind 2025 uitgebreid naar zes huisartsenpraktijken. De evaluatie van de pilot huisarts moet nog plaatsvinden, al is wel zichtbaar dat verwijzingen naar NVTZ zijn gedaald. Nieuwe relatiegesprekken met huisartsenpraktijken worden ingepland. De uitbreiding van Zorgdomein-verwijzingen naar CJG is vertraagd.

Aansluiting 18- / 18+

Er vindt structureel overleg plaats tussen Wmo en CJG om de doorstroom 18-/18+ te verbeteren en de inzet van verlengde jeugdzorg terug te dringen.

Verbinding Zorg en Onderwijs

De functie van beleidsadviseur Onderwijs is ingevuld. Ontwikkelingen binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA) – zoals IKC en inclusief onderwijs – worden in oktober 2025 behandeld. Daarnaast loopt onderzoek naar de effecten van de afbouw van gesloten jeugdzorg, inclusief een overzicht van beschikbare plekken.

Aanpak complexe scheidingen

Het preventieve aanbod bij complexe scheidingen is uitgebreid met de interventie KIES (door TWB) en met Villa Pinedo binnen de regio. Ook wordt onderzocht wat de kosten en baten zijn van het inzetten van een mediator naast de jeugdprofessional bij de UHA.

Bedrijfsvoering Jeugd

De samenwerking tussen beleid, uitvoering en financiën is geïntensiveerd en wordt periodiek aangevuld met concern control.

Rode draad zorgpaden

Een analyse van complexe zorgpaden moet meer inzicht geven in optimalisaties van proces en inhoud. Dit is nog niet gestart door wisselingen in personele bezetting (procesondersteuning, kwaliteitsmedewerker en beleidsadviseur).

Stevig Lokaal Team (SLT) en Veiligheidsteam (CVC)

Conform de Hervormingsagenda Jeugd wordt toegewerkt naar de ontwikkeling van een brede integrale toegang, waarvan het Sterk Lokaal Team een belangrijk onderdeel vormt. In 2025 is gestart met de uitwerking van de visie hierop. Het Veiligheidsteam (CVC) wordt parallel als regionale proeftuin verder vormgegeven, gericht op een sterke verbinding tussen lokale teams en veiligheidspartners.

Integrale toegang

De gemeente werkt aan de ontwikkeling van een brede integrale toegang, conform de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd. Doel is dat inwoners met één vraag via één toegang snel en passend worden geholpen, ongeacht of dit gaat om jeugdhulp, Wmo of andere ondersteuning. Dit jaar was het voornemen om samen met het Wmo-team een start te maken, maar dit is niet gerealiseerd. De ontwikkeling wordt nu meegenomen in de grotere transformatie richting de vorming van het Sterk Lokaal Team, het wijkgericht werken en de integrale toegang.

Wijkgericht werken

Dit jaar zijn de voorbereidingen getroffen op het wijkgericht werken. Er is een projectorganisatie opgezet en er zijn voorbereidende gesprekken gevoerd. Na onderzoek en verdere verkenning met onze partners zal het besluit voor een go/no go genomen worden. De pilots zullen dan in 2026 van start gaan.

Stevig Lokaal Team

In het eerste kwartaal van 2025 is er een projectleider gestart om in samenwerking met het sociaal domein een visie te ontwikkelen op het Stevig Lokaal Team. Deze visie omvat een aantal basisuitgangspunten die richting geven voor de vorm, inrichting en scope van het Stevig Lokaal Team.

Ondersteuningsnetwerk (o.a. Welzijn op Recept)

Welzijn op Recept versterkt de samenwerking tussen zorg en welzijn en biedt inwoners met psychosociale klachten een alternatief voor medicatie. Huisartsen verwijzen inwoners door naar een welzijnscoach, die samen met hen kijkt naar passende activiteiten of ondersteuning. Ervaringen uit andere gemeenten laten zien dat deelnemers hierdoor meer eigen kracht, zelfvertrouwen, sociale contacten en een betere ervaren gezondheid ontwikkelen. In Moerdijk wordt deze aanpak verder verstevigd en uitgebreid.

Visie op anticiperen op vergrijzing

Hoewel het opstellen van een integrale visie op vergrijzing in 2026 gepland staat, worden nu al stappen gezet. Onder het motto vitaal ouder worden zetten we in op preventie en activering, onder andere via sportdeelname en valpreventie. In de regionale woonzorgvisie is specifieke aandacht voor het woon-, zorg- en welzijnsaanbod voor senioren. Daarnaast start dit jaar het programma Tijd voor Senioren gemeente Moerdijk, waarin per kern activiteiten en voorzieningen voor ouderen zichtbaar worden gemaakt.

Prestaties Mens & Maatschappij breed

Rijk en regio stellen als randvoorwaarde dat de strategische uitbreiding van Powerport alleen mogelijk is als brede welvaart en leefbaarheid gelijktijdig, structureel en geloofwaardig worden versterkt. Omdat de sociale basis onder druk staat, is Surplus Sociaal Werk gevraagd om in de periode september tot en met december 2025 een kernteam Sociaal Werk rondom Powerport op te zetten. Dit team richt zich op signalering van hulpvragen, ondersteuning bij emoties en praktische zaken, zichtbaarheid als aanspreekpunt, deelname aan inwonersbijeenkomsten en het duiden van sociale en emotionele impact richting de projectgroep Powerport Moerdijk. Tegelijk wordt verkend hoe een kernteam Sociaal Werk structureel kan bijdragen gedurende de looptijd van het project.

Ontwikkelingen en prestaties Programma Nieuwkomers

De afgelopen maanden is gewerkt aan het verder ontwikkelen van het programmaplan voor het programma Nieuwkomers. Samen met zowel in- als externe partners zijn de strategische en operationele doelen geformuleerd. Daarnaast is een programmastructuur opgesteld waarmee sturing kan worden gegeven aan de (gefaseerde) inzet om de doelen te behalen. Als onderdeel hiervan richten we programmatafels in, waarmee we de betrokkenheid en samenwerking met de verschillende partners vormgeven. Ook de verdere invulling van vacatureruimte – bijvoorbeeld voor een projectleider werk – vormt onderdeel van de verdere programmatische uitwerking. Het programmaplan wordt in het laatste kwartaal van 2025 vastgesteld.

AZC Zevenbergen

Op 1 juli 2025 is het AZC Zevenbergen geopend, in de eerste weken waren nog niet alle plekken in het AZC bezet maar inmiddels is de locatie vol in bedrijf. Conform de afspraken in de bestuursovereenkomst wonen er in AZC Zevenbergen met name statushouders die gekoppeld zijn aan Moerdijk en de bredere regio. Ook wonen er vooral gezinnen. In de maand augustus was 84% van de bewoners statushouder en maakte 72%

van de bewoners onderdeel uit van een gezin. Dankzij de continue investering van beide kanten (gemeente en COA) is de start rustig verlopen. De lijnen zijn kort en er wordt gewerkt aan verbinding met de lokale samenleving.

Nieuwkomersonderwijs

Een voorbeeld van een verbinding tussen het AZC en de lokale samenleving is het nieuwkomersonderwijs. De basisschoolkinderen van het AZC gaan naar de centrale taalklas(sen) van basisschool De Toren in Zevenbergen. Door de grote hoeveelheid gezinnen van het AZC en gezinsherenigingen van statushouders die al in Moerdijk woonden, heeft de Toren het aantal taalklassen uitgebreid van 1 naar 3 klassen. Dit alles gebeurt in goed onderling overleg en binnen de samenwerking tussen de schoolbesturen, op basis van uitvoeringsafspraken. In het vierde kwartaal worden de bestuurlijke afspraken over de centrale taalklas vastgelegd in een convenant.

Inburgering

Werkplein, gemeente Moerdijk en het AZC Zevenbergen werken samen om gemotiveerde aan Moerdijk gekoppelde statushouders vanuit het AZC al te laten starten met de inburgering. De evaluatie van de Wet Inburgering kan in 2025 nog niet plaatsvinden omdat de eerste instroom in de nieuwe wet pas in 2022 op

gang kwam, er staat drie jaar voor het afronden van de inburgering dus nu stromen de eerste inburgeraars pas uit. Er is nog niet voldoende volume aan uitstroom om de nieuwe Wet Inburgering goed te kunnen evalueren. Daarom schuift de evaluatie door naar 2026.

Huisvesting statushouders

Woonkwartier, Vluchtelingenwerk en de gemeente werken samen aan het realiseren van de wettelijke taakstelling voor het huisvesten van statushouders. In het eerste halfjaar van 2025 is de reguliere taakstelling gehaald en daarnaast een deel van de achterstand ingelopen. Moerdijk heeft in totaal 45 vergunninghouders gehuisvest. Er resteerde een achterstand van 8 vergunninghouders, op basis van hoor en wederhoor heeft Moerdijk van de provincie het oordeel verschoonbaar gekregen. Moerdijk werkt hard aan het inlopen van de achterstand door ook te kijken naar alternatieve huisvestingsvormen, zo wordt in Klundert een tussenvoorziening gerealiseerd voor 3 (ex)Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen die doorstromen uit de kleinschalige wooneenheden in Zevenbergen. Zij zijn inmiddels zo zelfstandig dat zij met minder begeleiding toe kunnen. In deze tussenvoorziening wachten zij tot zij herenigd worden met hun familie. Verdere verkenning van alternatieve huisvestingsvormen wordt pas opgepakt nadat er duidelijkheid is over de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting waarin een verbod op het huisvesten van statushouders is opgenomen. Deze wet ligt nu voor besluitvorming bij de Eerste Kamer.

Opvang Ontheemden Oekraïne

In 2025 hebben we met elkaar belangrijke stappen gezet in de opvang van Oekraïense ontheemden in onze gemeente. De populatie is stabiel gebleven en we zien dat de transitie van een crisissituatie naar een meer duurzame aanpak goed is gelukt. Daarbij is het handboek dat we hebben ontwikkeld een belangrijke basis geweest voor verdere professionalisering en samenhang binnen het programma.

Dit jaar is de bewonerscommissie opgezet. Deze commissie houdt ons scherp, organiseert activiteiten en regelt praktische zaken. Door dit eigenaarschap voelen bewoners zich op de opvanglocatie meer betrokken, zoeken zij elkaar makkelijker op en kunnen zij ook om hulp vragen waar nodig. Wij ondersteunen en faciliteren dit, waardoor de opvang steeds beter aansluit bij hun wensen en behoeften.

Tegelijkertijd merken we dat de psychische klachten toenemen. De aanhoudende onzekerheid (die inmiddels al enkele jaren duurt) weegt zwaar. Voor veel bewoners staat het leven tijdelijk 'op pauze', met weinig zicht op een toekomstperspectief. Dit maakt dat het motiveren om deel te nemen aan activiteiten en mee te doen extra inzet vraagt. We blijven dit actief stimuleren, omdat juist het meedoen helpt bij het versterken van veerkracht en het voorkomen van isolement. Op het vlak van mentale gezondheid hebben we veel voorlichtingen en activiteiten georganiseerd. Tegelijkertijd zien we dat de inzet van passende psychologische zorg voor Oekraïense ontheemden nog een weg te gaan heeft. Het aanbod in Nederland sluit vaak onvoldoende aan op hun specifieke achtergrond en behoeften. Totdat er structurele oplossingen zijn geregeld, vraagt dit van ons dat we creatief omgaan met dit onderwerp en alternatieve vormen van ondersteuning inzetten.

Arbeidsmigratie

Er zijn diverse ontwikkelingen gaande op het gebied van arbeidsmigratie Moerdijk. Voor de huisvestingslocatie aan de Blokdiijk 1 is inmiddels een omgevingsvergunning verleend, wat een belangrijke stap is in het creëren van passende woonruimte voor arbeidsmigranten. De samenwerking met Winpunt West-Brabant op gebied van verlenen van drempelloze service en informatie aan arbeidsmigranten verloopt uitstekend, wat bijdraagt aan een betere ondersteuning van arbeidsmigranten. Daarnaast houden we steeds vaker spreekuren op locatie, bijvoorbeeld bij bedrijven en huisvesters, en dus niet meer alleen bij het Trefpunt. Hierdoor kunnen we meer mensen tegelijk helpen en beter aansluiten bij hun leefwereld. Tot slot zijn we recent gestart met een pilot voor een themagerichte aanpak, waarmee we inzichtelijk willen maken waar arbeidsmigranten wonen in Moerdijk en wat de kwaliteit van de huisvesting is. In dit onderzoek willen we ook de keten inzichtelijk krijgen met betrekking tot de uitzendbureaus en werkgevers.

Prestaties Sociaal domein breed

	2025	2026	2027	2028
• Er is een lokale woon-zorgvisie opgesteld als onderdeel van zowel het Woonprogramma als het Wmo beleidsplan. Dit in navolging van de regionale woon-zorgvisie die begin 2025 wordt vastgesteld. Zie ook programma 2				
• Het Actieplan Jeugd is in het 4 ^e kwartaal van 2024 vastgesteld. Diverse acties en ontwikkelingen lopen van 2024 door in 2025. In 2025 zijn alle acties uitgevoerd en geborgd in bedrijfsvoering, capaciteit en werkwijze van team Jeugd				
• In 2025 wordt het onderzoek naar één integrale toegang uitgevoerd; We onderzoeken hierin de kansen en beperkingen voor het realiseren van één integrale toegang voor het sociaal domein. Resultaten worden eind 2025 voorgelegd aan College en Raad				
• We leveren in 2025 een plan van aanpak op voor het vormgeven van een “Sterk Lokaal Team”. Dit sluit aan op regionale ontwikkelingen				
• Voor inwoners is het netwerk van ondersteuners in de omgeving zichtbaar en vindbaar in beeld gebracht. Inwoners weten waar ze moeten zijn voor hulp en ondersteuning				
• Het netwerk van ondersteuners kent elkaar en weet de inwoner met een hulpvraag op de juiste wijze door te verwijzen (o.a. Welzijn op recept)				
• Er ligt een visie op anticiperen op vergrijzing				

Programma Nieuwkomers

• Er zijn bestuurlijke afspraken en uitvoeringsafspraken over nieuwkomersonderwijs gemaakt				
• Er is een werkgeversaankpak nieuwkomers geformuleerd, gericht op beter benutten van het arbeidspotentieel van nieuwkomers en het stimuleren en ondersteunen van werkgevers				
• Er is een transitie gemaakt van crisisgerichte aanpak naar duurzame aanpak voor de opvang van Oekraïense ontheemden, door inrichting van werkprocessen zoals innen van leefgeld, ontwikkeling van beleid en uitvoering van hogere wet- en regelgeving				
• Er is inzicht in de behoefte aan inzet op mentale gezondheidszorg voor trauma, verslaving, psychische nood met daaraan gekoppeld een plan van aanpak voor de realisatie hiervan				
• De COA-locatie is gerealiseerd, inclusief contractuele afspraken. Er ligt een plan van aanpak voor verbindingen met de lokale samenleving (onderwijs, sport, cultuur, welzijn, (vrijwilligers)werk, etc.)				
• Er zijn afspraken met Woonkwartier over het realiseren van de taakstelling statushouders en bestuurlijke borging hiervan				
• Er zijn alternatieve huisvestingsvormen geformuleerd en hierin zijn keuzes gemaakt				
• De Wet Inburgering 2021 is geëvalueerd door Werkplein en De6 gemeenten				
• Er is een plan van aanpak handhaving voor illegale huisvesting arbeidsmigranten				
• Sociaal-maatschappelijke aanpak arbeidsmigratie is bestendigd (o.a. verbeteren bereik en doorverwijzing, meer grip op registratie, opleidingsmogelijkheden in kaart brengen)				
• Goede initiatieven voor de huisvesting van arbeidsmigranten worden gefaciliteerd				
• Er ligt een onderzoek en een projectplan voor het wijkgericht werken				

Thema Preventie en Meedoen

Strategisch doel

Meedoen

- Kinderen en jongeren groeien op in een veilige omgeving waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en volwaardig kunnen meedoen. Volwassenen zijn zoveel mogelijk zelfredzaam en nemen actief deel aan de samenleving. Er is een divers en betaalbaar aanbod van sport, cultuur en vrijetijdsbesteding, toegankelijk ook voor kwetsbare doelgroepen. De sociale basis wordt ondersteund door inzet op sociaaleconomische zekerheid, sociale inclusie, cohesie en empowerment.

Preventie

- Samen met partners zetten we de beweging in van zorg naar gezondheid en preventie. De sociale basis wordt versterkt door het bevorderen van zelfredzaamheid op individueel niveau en samenredzaamheid binnen de gemeenschap. Mentale klachten, zoals eenzaamheid en depressie, worden teruggedrongen door het inzetten van sport en cultuur. Bij jeugd wordt sport en cultuur actief benut om groepsdynamische processen, zoals pestgedrag, te doorbreken.

Ontwikkelingen

Aanbestedingstraject JGZ

De huidige inkoopovereenkomst voor de jeugdgezondheidszorg met Thuiszorg West-Brabant (TWB) loopt eind 2025 af. De D6-gemeenten (Roosendaal, Steenbergen, Rucphen, Bergen op Zoom, Woensdrecht en Moerdijk) zijn gestart met het aanbestedingstraject. TWB heeft de offerteaanvraag ontvangen, inclusief programma van eisen, inkoopvoorwaarden, conceptovereenkomst en vooraankondiging. Het traject wordt in de resterende maanden van 2025 afgerond, zodat per 2026 een nieuwe overeenkomst van kracht is.

OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving)

Sinds juni is een projectleider gestart voor de implementatie van het vierjarige OKO-programma, ondersteund door het Trimbos-Instituut. Er is een actief kernteam ingericht met interne en externe partners, waaronder beleidsadviseurs, gebiedscoördinator, communicatie, GGD en Novadic-Kentron. Het kernteam doorloopt iedere twee jaar de aanpak van OKO: van monitoring naar dialoog, beleidsvorming en uitvoering. Voor een goede implementatie worden veel stakeholders

betrokken. Een eerste stakeholdersanalyse is opgesteld en begin oktober vindt de startbijeenkomst plaats. In het najaar volgt de monitoring onder jongeren uit de 2^e en 4^e klas van het voortgezet onderwijs. Daarbij wordt in kaart gebracht hoe zij zich voelen, hun gebruik van alcohol, drugs en tabak en de aanwezigheid van beschermende en risicofactoren binnen gezin, vrije tijd, peergroep en school.

Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG)

In april vond een vervolgbijeenkomst plaats met partners rondom de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht. Er is een gezamenlijke visie ontwikkeld en een sociale kaart opgesteld. Ook is een plan opgesteld om passende zorg en ondersteuning te bieden aan kinderen met overgewicht en obesitas, en hun gezinnen.

Een vereiste binnen de aanpak is de inzet van een centrale zorgverlener. Hiervoor is een offerte getekend tussen Breda (mandaatgemeente), TWB en GGD. De centrale zorgverlener start naar verwachting in het najaar. Ook wordt dan een vervolgbijeenkomst gehouden met ketenpartners voor de verdere uitwerking van het plan. Daarnaast is afgelopen zomer de landelijke actieweek Gezonde Smikkelweken onder de aandacht gebracht bij alle bso's, om spelenderwijs voedselveerdigheden en kennis over gezonde voeding te versterken.

Kansrijke Start

Met ondersteuning aan (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie wordt gewerkt aan een goede start voor ieder kind. In mei vond een brede bijeenkomst plaats met partners uit het medisch en sociaal domein, gericht op versterking van de samenwerking. Het huidige interventieaanbod is in kaart gebracht en uitgebreid met de erkende interventie Centering Ouderschap. Ook is de lokale zorgpadentool van Pharos gevuld en gepubliceerd. Regionaal is afgesproken dat alle gemeenten in West-Brabant deze tool vullen, zodat professionals in de geboortezorg – zoals verloskundigen, gynaecologen, huisartsen, kraamverzorgenden en JGZ-medewerkers – een praktisch overzicht hebben van beschikbare ondersteuning. Hierdoor kan sneller en beter worden doorverwezen.

Rookvrije Generatie

De gemeente Moerdijk sluit aan bij het landelijke streven naar een rookvrije generatie. In dit kader zijn diverse initiatieven en campagnes ondersteund. Zo is

deelgenomen aan de campagne Rookvrije bushaltes en zijn bij alle gemeentelijke bushaltes rookvrijtegels geplaatst als signaalfunctie. Ook bij de ingang van het vernieuwde gemeentehuis is een rookvrijtegel aangebracht. Daarnaast is aandacht gevraagd voor de landelijke ouderavond over vaperen, onder meer via een filmpje van wethouder Joosten waarin het belang van dit onderwerp wordt benadrukt.

Prestaties

Ambitie Sociale Basis

In januari 2025 heeft de gemeenteraad de Ambitie Sociale Basis vastgesteld en daarbij het college twee opdrachten meegegeven: het versterken van de sociale basis en het hanteren van zeven uitgangspunten bij de uitvoering van (wettelijke) taken waarin de sociale basis randvoorwaardelijk is. Voor de eerste opdracht wordt jaarlijks een uitvoeringsagenda opgesteld met concrete acties die bijdragen aan de versterking van de sociale basis. De tweede opdracht betreft een intern proces, gericht op bewustwording bij medewerkers en het versterken van de benodigde competenties en vaardigheden.

Welzijn op recept

Welzijn op recept is met inzet van de SPUK GALA middelen dit jaar uitgebreid van 2 naar 3 huisartsenpraktijken. Met de regionale middelen vanuit de SPUK IZA wordt een verdere uitbreiding in 2025 en 2026 ingezet. Helaas ontbreekt het op dit moment aan middelen om alle huisartsenpraktijken te kunnen aansluiten.

Gecombineerde leefstijlinterventie voor volwassenen

Gemeente Moerdijk is aangesloten bij de regionale ketenaanpak gecombineerde leefstijlinterventie. Deze aanpak moet nog lokaal geïnventariseerd worden want er gebeuren al zaken op dit vlak in de gemeente. Door samenwerking binnen de keten te bevorderen kan de gemeente een rol pakken om deze aanpak te optimaliseren.

Een tegen eenzaamheid

Dit jaar is een kerngroep gestart, bestaande uit formele en informele organisaties, een inwoner en de Wmo-adviesraad. Deze kerngroep werkt aan het opstellen van een actieplan en de versterking van het lokale netwerk. Op 29 september vindt een netwerkbijeenkomst plaats, gericht op bewustwording, ontmoeting, uitwisseling en netwerkvorming.

Ondersteuning mantelzorgers

Het onderzoek van MantelzorgNL naar twee risicogroepen voor overbelasting (mantelzorgers in een gezinssituatie en jonge mantelzorgers) is afgerond. Samen met partners wordt gewerkt aan de uitwerking van de aanbevelingen, waaronder:

- Structurele samenwerking en netwerkvorming,
- Registratie en sociale kaart,
- Laagdrempelig signaleren en meldpunten,
- Bewustwordings- en voorlichtingscampagnes,
- Concrete interventies en activeringsinitiatieven,
- Evaluatie en borging van continuïteit.

Subsidieregeling muziekonderwijs Moerdijk

In het voorjaar is de herziene regeling muziekonderwijs vastgesteld. Na evaluatie met muziekverenigingen en raadpleging van lokale en landelijke ontwikkelingen is de regeling aangepast. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

1. Continuering van een bijdrage van 50% van de leskosten, met een maximum van €600 per aanvraag;
2. Ouders/verzorgers kunnen naast deze regeling ook gebruik maken van andere fondsen;
3. Maximumleeftijd is verhoogd van 18 naar 21 jaar;
4. Docentvoorwaarden zijn versoepeld.

De gemeenteraad is hierover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

Valpreventie

Tijdens de eerste Vitaliteitsdagen zijn 460 thuiswonende 65-plussers bereikt in de kernen Zevenbergen, Langeweg en Zevenbergschenhoek. Inwoners kregen onder meer een valtest en beweegtest. Daarbij zijn 212 lage, 58 matige en 6 hoge valrisico's vastgesteld. Twee van de drie geplande dagen vonden in het voorjaar plaats, de derde staat gepland voor september. Senioren met een matig of hoog risico worden doorverwezen naar fysiotherapiepraktijken of andere paramedici. Een deel van de senioren met een laag risico stroomde door naar een valtraining of naar het beweegprogramma Meer Senioren Actief.

Gezonde sportkantine

Acht sportverenigingen hebben via het Sportakkoord deelgenomen aan de actie Water en Fruit. Tien weken lang ontvingen zij water en fruit om tijdens trainingen en wedstrijden uit te delen, in samenwerking met Roks Fruitteler. Vervolgens heeft een JOGG-Teamfitcoach samen met de verenigingen gekeken hoe het kantineaanbod gezonder kan worden ingericht.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
Leefgebied Onderwijs				
• De governance van het RBL West-Brabant is herijkt				
• Er is een nieuw regionaal programma VSV 2025-2029 vastgesteld				
• Via uitvoering van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) is de samenwerking met onderwijs en betrokken partners versterkt. Via verbreding van de doelgroep definitie is eerder een aanbod voor het bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden beschikbaar gekomen				
Leefgebied Sociale participatie				
• Er is een subsidieregeling Kunst, Cultuur en Erfgoed opgesteld waarin zowel de huidige begrotings- als budgetsubsidies van de culturele- en erfgoedinstellingen in onze gemeente zijn ondergebracht				
Leefgebied Gezondheid				
• Uitvoering Plan van aanpak GALA 2024-2026:				
- Er is een subsidieregeling voor sport, cultuur en jongerenwerk opgesteld				
- Welzijn op Recept is naar meerdere huisartsenpraktijken uitgerold				
- Een aanpak gericht op een gecombineerde leefstijlinterventie voor volwassenen is vastgesteld				
- Uitvoering geven aan de visie sociale basis die in 2024 is vastgesteld met daarin onder andere aandacht voor de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers en bestrijding van eenzaamheid				
• Het aanbestedingstraject Jeugd Gezondheidszorg 0-4 jaar is afgerond, zodat er een nieuwe overeenkomst is vastgesteld vanaf 2026				
Leefgebied Opvoeden en Opgroeien				
• Het vierjarig implementatietraject Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) is gestart				
Leefgebied Financiële ondersteuning				
• Er is geïnvesteerd in voorlichting aan jongeren op school over het belang van een gezonde financiële situatie				
• Er is geïnvesteerd in ondersteuning aan ondernemers				
• Er is geïnvesteerd in voorlichting over de inkomensondersteunende mogelijkheden bij de doelgroepen				

Thema Lichte ondersteuning waar mogelijk

Strategisch doel

- Inwoners weten de weg te vinden naar lichte ondersteuning, waarbij ook samenwerkingspartners de visie “lichte ondersteuning waar mogelijk” hanteren. Zorg en welzijn werken hierin nauw samen. Signalen worden vroegtijdig opgepakt, zodat tijdig kan worden geanticipeerd, bijgestuurd en waar nodig passende ondersteuning geboden.

Ontwikkelingen

Onderwijs-Zorgarrangement (OZA) kleutergroepen SBO Het Palet

In de Wet Passend Onderwijs is vastgelegd dat ieder kind recht heeft op een plek die aansluit bij zijn of haar mogelijkheden. Wanneer onderwijs niet voldoende kan voorzien in ondersteuning, kan een onderwijs-zorgarrangement (OZA) worden ingezet: een samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Bij SBO Het Palet is reeds een OZA ingericht voor de peutergroep. De wens is dit uit te breiden naar de kleutergroepen. Momenteel ontvangen zeven kleuters (waarvan vijf uit Moerdijk) ieder een individueel jeugdhulparrangement. Door dit aanbod te collectiviseren ontstaat één structureel arrangement, met de volgende voordelen:

- Inclusie en nabijheid: kinderen kunnen dichtbij huis, onderwijs volgen.
- Continuïteit en rust: één vaste aanbieder zorgt voor stabiliteit in de klas.
- Laagdrempelig en preventief: ondersteuning is direct inzetbaar, zonder bureaucratische aanvragen, en voorkomt escalatie.
- Brede werking: indien nodig kan ondersteuning ook thuis worden ingezet.

Met dit voorstel wordt de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterkt, bureaucratie verminderd en duurzame ontwikkeling van kinderen met extra ondersteuningsbehoeften bevorderd.

Prestaties

Ontmoeting voor kwetsbare groepen

Dit jaar heeft er een verandering plaatsgevonden in de ontmoetingsactiviteiten van mensen met een psychische kwetsbaarheid; van 3 inlooppunten is er overgestapt naar 1 centraal inlooppunt wat een hogere opkomst geeft. Aandacht voor ontmoeting in de kernen is er via laagdrempelige trainingen en netwerkbijeenkomsten.

Doorstroom CJG

De doorstroom binnen het CJG is ten dele behaald. Het intakeproces is geoptimaliseerd en blijft onderdeel van een continu verbeterproces. Samen met de kwaliteitsadviseurs Jeugd vindt in Q4 2025 een verdiepende analyse plaats van de processen in Zorgned, met specifieke aandacht voor doorlooptijden en caseload. De verbeterpunten op korte termijn worden direct doorgevoerd. Structurele en meer omvangrijke verbeteringen worden uitgewerkt in een integraal plan voor 2026, zodat duurzame kwaliteitsverbetering en een betere doorstroom van cliënten wordt geborgd.

Doorverwijzing huisartsen – CJG

De ontwikkeling van een directe doorverwijzing via Zorgdomein naar het CJG (in plaats van 315/NVTZ) is in uitvoering en schuift door naar najaar 2025. De module in Zorgned/Zorgdomein wordt momenteel ingericht. Huisartsen zijn geïnformeerd en hebben inmiddels een vaste jeugdprofessional als aanspreekpunt per praktijk en school. Daarnaast is er een clustergerichte werkwijze en een vast bereikbaar adviespunt voor huisartsen via het CJG-team.

Plan Basisvaardigheden (voorheen Laaggeletterdheid)

Het regionale plan Basisvaardigheden is als concept gereed en gaat in november ter besluitvorming bij de centrumgemeente Breda. Na vaststelling wordt dit verder uitgewerkt in een lokaal plan. De implementatie hiervan is voorzien vanaf 2026.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
Leefgebied Opvoeden en opgroeien				
• Het CJG is aangesloten op het zorgdomein van de huisartsen om verwijzing naar CJG te vereenvoudigen				
• De doorlooptijd van aanmelding tot intake bij CJG is teruggebracht naar 6-8 weken				
• De uitgangspunten normaliseren en normeren / grenzen aan de jeugdzorg (jeugdhulp kan niet alles oplossen, ouders wijzen op eigen verantwoordelijkheid, niet alles is maakbaar) is toegepast in het dagelijks werk				
• Acties uit Aanpak Jeugd (in samenhang met regionale aanpak 'Grip op verandering') zijn geïmplementeerd binnen het sociaal domein/CJG				
Leefgebied Onderwijs				
• Op grond van een nieuw Regionaal Plan Laaggeletterdheid 2025 e.v. is een lokaal uitvoeringsplan 2025 opgesteld.				
Leefgebied Sociale participatie				
• Via uitwerking van de visie op de sociale basis is er meer samenhang tussen de verschillende ontmoetingsmogelijkheden en kan ontmoeting gericht ingezet worden voor o.a. kwetsbare groepen.				

Thema Gespecialiseerde, individuele hulp waar nodig

Strategisch doel

- Sterke lokale teams met voldoende kennis en expertise werken in nauwe verbinding met huisartsen, specialistische zorg en andere voorzieningen. Zij verzorgen de toegang tot jeugdhulp en bieden waar mogelijk lichte ondersteuning, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van gezinnen en jongeren.
- Kinderen, jongeren en volwassenen krijgen tijdige en passende hulp, waardoor duurzame veiligheid in de thuissituatie ontstaat en niemand tussen wal en schip valt. Inwoners voelen zich gezien en gehoord, wat leidt tot minder inzet van juridische maatregelen.
- Jongeren en ouders houden zoveel mogelijk zelf regie, waarbij hun netwerk wordt versterkt om problemen samen op te lossen. Tegelijk verzachten we de negatieve effecten van armoede en werken we toe naar een schuldenvrije positie voor inwoners met financiële problemen.

Ontwikkelingen

Regiovisie Jeugd

Voor de komende vijf jaar wordt een nieuwe Regiovisie Jeugd ontwikkeld. Deze bouwt voort op eerdere visies en biedt richting voor de inhoudelijke opgaven binnen het jeugdstelsel. Gestreefd wordt naar uniforme vaststelling van de Regiovisie in het eerste kwartaal van 2026, binnen de huidige bestuursperiode.

GR Jeugd

Parallel aan het proces van de Regiovisie loopt de totstandkoming van een Gemeenschappelijke Regeling voor de regionale samenwerking, conform de opgave van de Hervormingsagenda jeugd. In het verleden zijn meerdere samenwerkingsmogelijkheden verkend. De wettelijke vereisten, de regionale context en behoeften én een groot deel van de betrokkenen zijn inmiddels veranderd. Regio West-Brabant West heeft de ambitie om zo snel mogelijk tot een door alle gemeenten goedgekeurde gemeenschappelijke regeling te komen.

Afbouw Jeugdzorgplus

Regionaal wordt toegewerkt naar kleinschalige woonvoorzieningen voor jeugdigen en nul gesloten plaatsingen in 2030, conform de landelijke opgave. Dit

betekent dat het zorglandschap in beweging moet komen en we als samenwerkende gemeenten alternatieven mogelijk moeten maken. Dit vraagt een investering. In Moerdijk zien we deze beweging al terug in het dalende aantal gesloten plaatsingen.

Jeugdbudgetten

De inhoudelijke ontwikkelingen in de jeugdhulp vertalen zich in de uitgaven en worden meegenomen in de budgetcyclus. Waar mogelijk wordt toegewerkt naar vermindering van maatwerkvoorzieningen. Analyse hiervan geeft inzicht in hiaten binnen het gecontracteerde zorgaanbod. Incidenteel wordt bijgeraamd, onder meer door de doorwerking van oplopende kosten in 2024, veroorzaakt door beperkt passend aanbod en de afbouw van de gesloten jeugdzorg.

Integrale toegang Veilig Thuis

Per 1 september is de integrale toegang Veilig Thuis ingericht. Medewerkers beoordelen gezamenlijk of aangemelde casuïstiek moet worden doorgezet naar jeugdhulp, maatschappelijk werk of een andere organisatie. Hierdoor worden meldingen sneller bij de juiste hulpverleningsinstantie ondergebracht en hulpvragen effectiever beantwoord.

Scheidingsproblematiek

Binnen de jeugdregio WBW (D9) is afgesproken dat er een dekkend preventief aanbod beschikbaar is voor complexe scheidingen. Voor Moerdijk wordt dit uitgebreid met de erkende interventie Kinderen in een Scheiding (KIES), uitgevoerd door Thuiszorg West-Brabant. De scholing hiervoor vindt in september plaats, zodat het aanbod in het najaar beschikbaar is voor kinderen van 8–12 jaar. Hiermee ontstaat een dekkend preventief aanbod voor de verschillende doelgroepen.

Prestaties

De Ethos-telling heeft een realistisch beeld gegeven van de dak- en thuislozen in de gemeente Moerdijk. Er wordt onderzoek gedaan naar een (woon)oplossing

De Ethos-telling is afgerond en geeft een realistisch beeld van dak- en thuislozen in gemeente Moerdijk. Het regionale beleidskader voor Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie “Een (t)huis = een zorg minder” is vastgesteld. Komend jaar werken we aan het lokaal borgen van de uitgangspunten in het regionale

beleidskader. Ook wordt de aandachtsgroep dak- en thuislozen opgenomen in de woon- en zorgvisie.

Adviesraad Sociaal Domein

De gemeente Moerdijk kent op dit moment een Wmo-adviesraad. Gezien de toenemende complexiteit binnen het sociaal domein werken we toe naar de oprichting van een brede adviesraad sociaal domein. De vorming hiervan is gestart, waarbij de huidige Wmo-adviesraad een belangrijke rol vervult. Begin 2026 gaat de Wmo-adviesraad op in de nieuwe Adviesraad Sociaal Domein.

Samenwerkingsafspraken Levensloopaanpak

Regionaal is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld voor de Levensloopaanpak in district De Markiezaten. Deze aanpak richt zich op mensen met onbegrepen gedrag, een hoog veiligheidsrisico en complexe zorg- en ondersteuningsbehoeften, zoals psychische problematiek, verslaving of een licht verstandelijke beperking. Gemeenten, zorgaanbieders en veiligheidspartners werken hierin samen om passende en langdurige ondersteuning te realiseren.

Aanbesteding toegangsprofessional/ profielen

Het college heeft ingestemd met de profielen preventief ambulant professional, toegangsprofessional en gezinsprofessional. Hiermee werken we toe naar een toekomstbestendige toegangsprofessional en beogen we meer systeemgericht en preventief te gaan werken, dicht bij de omgeving van gezinnen. Om deze 3 profielen in samenhang vorm te geven binnen elke gemeente met hetzelfde doel en werkwijze, is besloten regionaal te onderzoeken of we deze professionals onder een uitvoeringsorganisatie jeugd kunnen laten vallen (quasi inbesteden).

Inzet op Reablement

Na een afname in 2024 is in 2025 sprake van een duidelijke toename van reablementtrajecten. Bij meldingen rondom ondersteuning in het huishouden wordt, waar mogelijk, een ergotherapeut ingezet om de zelfredzaamheid van inwoners te versterken. De komende jaren wordt verkend of deze aanpak ook toepasbaar is bij andere ondersteuningsvragen. Daarnaast is in 2025 geïnvesteerd in het beter ontsluiten van de Moerdijkse aanpak, die regionaal en landelijk veel aandacht trekt. Hiervoor is een informatiepagina ontwikkeld met flyer, filmpje en Q&A.

Voorlichting jongeren op school

De voorlichting aan jongeren op scholen is in 2025 incidenteel opgepakt. In de komende periode wordt verder verkend hoe dit structureel kan worden vormgegeven in samenwerking met onderwijs en ketenpartners.

Ondersteuning ondernemers

De gemeente Moerdijk ondersteunt ondernemers via een combinatie van lokale voorzieningen en regionale samenwerking. Op de gemeentelijke website is informatie beschikbaar over ondernemerschap, met directe toegang tot regelingen, gemeentelijke dienstverlening en verwijzingen naar partners zoals het Ondernemersklankbord (OKB). Hiermee krijgen ondernemers sneller inzicht in beschikbare ondersteuning, variërend van advies bij bedrijfsvoering tot hulp bij financiële vragen.

Voorzieningenwijzer

Met de door de raad beschikbaar gestelde middelen geven we uitvoering aan het collegebesluit om inwoners beter te ondersteunen bij het benutten van regelingen en voorzieningen. De Voorzieningenwijzer biedt inzicht in alle regelingen, fondsen en landelijke toeslagen. De inwoners kunnen ontdekken wat voor hen geldt. Werkplein voert de Voorzieningenwijzer uit voor alle inwoners van gemeente Moerdijk. De trajectbegeleiders passen de Voorzieningenwijzer in hun dagelijkse werkzaamheden toe en zorgen ook dat zij dit uitdragen naar (externe) partners en inwoners.

Samen met het Werkplein en de overige Werkplein gemeenten wordt gewerkt aan meer bekendheid. Het Werkplein heeft een projectleider beschikbaar gesteld en samen worden activiteiten uitgezet gericht op een groter bereik van de Voorzieningenwijzer. En daarmee ook het beter benutten van regelingen en voorzieningen door inwoners.

Stevig Lokaal Team

In 2025 wordt een visie vastgesteld op het Stevig Lokaal Team. Deze visie legt de uitgangspunten vast voor de verdere ontwikkeling en inrichting van het team binnen de gemeente Moerdijk. Daarmee wordt richting gegeven aan de manier waarop het Stevig Lokaal Team inwoners ondersteunt en samenwerkt met partners.

Integrale visie sociale veiligheid

De Leidraad Werken aan Veiligheid en de Visie Gefaseerd Werken aan Veiligheid vormen het kader voor ons veiligheidsbeleid. Aanvullende randvoorwaarden uit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming vragen om versterking van kennis en vaardigheden bij professionals, met name rond de Meldcode en signalering van onveiligheid. In 2025 investeren we in trainingen en verbinden we de uitkomsten van de Zelfscan Werken aan Veiligheid aan acties uit andere programma's. Daarmee werken we toe naar één integrale opgave sociale veiligheid.

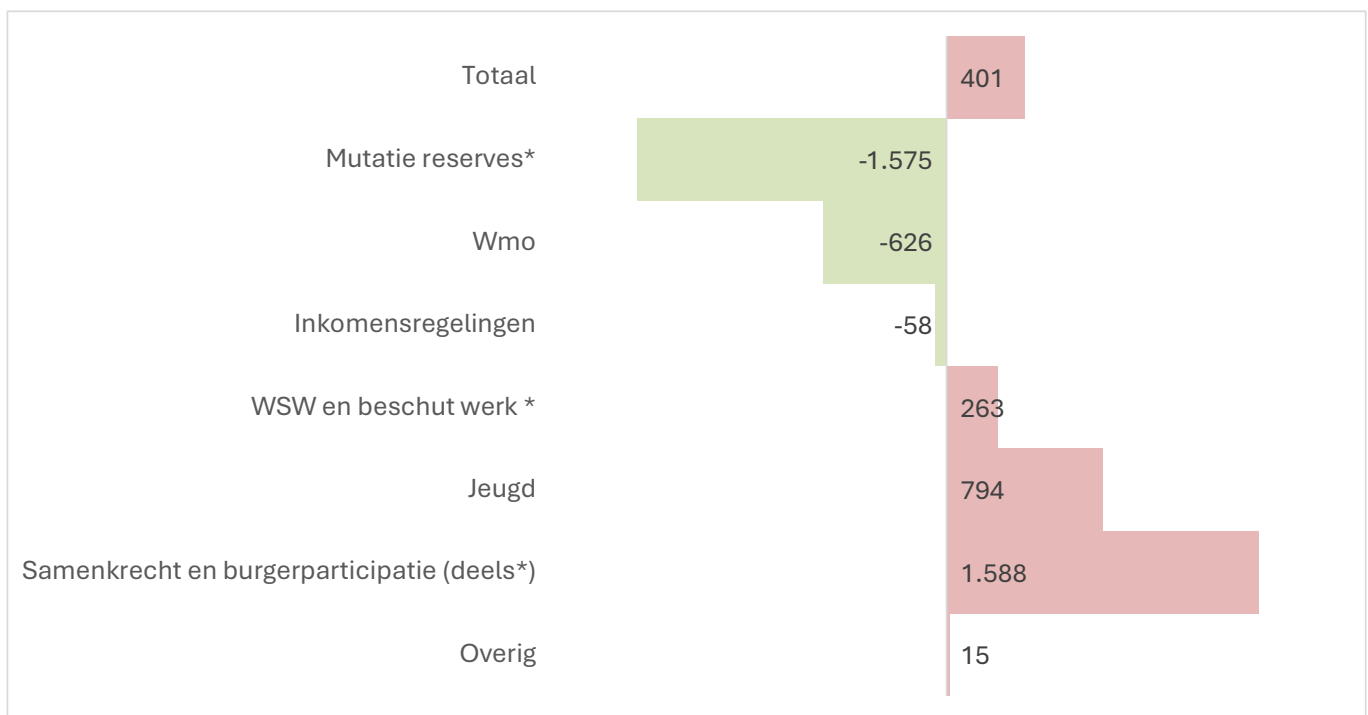
Prestaties

	2025	2026	2027	2028
Leefgebied Algemeen dagelijks leven en huishouden				
• Het nieuwe beleidsplan Wmo is vastgesteld en er is een start gemaakt met de uitvoering ervan				
Leefgebied Opvoeden en Opgroeien				
• De doorstroom binnen het CJG is bevorderd via structurele verbetering van kwaliteit en processen				
• Grip op financiën door analyse zorgpaden en herstel prognosemodel				
• Doorlopende zorgpaden 18- / 18+ geïmplementeerd				
• Het jeugdhulpstelsel van West-Brabant West is geëvalueerd (GRIP op verandering)				
• Er is onderzoek gedaan naar optimalisatie aanpak scheidingscasuïstiek				
• Er is duidelijkheid over de rol en functieprofiel van de toegangsprofessional (momenteel jeugdprofessional) vanaf 2027				
Leefgebied Sociale veiligheid				
• Er is een integrale visie op sociale veiligheid opgesteld				
• Het verbeteren van de overdracht tussen Veilig Thuis, CJG en Maatschappelijk werk				
• Evaluatie en hernieuwde afspraken over triagering Veilig Thuis				
• Het onderdeel bewustwording uit het uitvoeringsplan mensenhandel van district De Markiezaten is samen met Veiligheid opgepakt				
Leefgebied Wonen				
• De Ethos-telling heeft een realistisch beeld gegeven van de dak- en thuislozen in de gemeente Moerdijk. Er wordt onderzoek gedaan naar een (woon)oplossing				
Sociaal domein breed				
• Er is een nieuwe adviesraad sociaal domein opgezet				
• De doorstroom van specifieke casuïstiek naar passende zorg en/of overgang naar ander wettelijk kader verloopt beter (voorbeeld: Wmo-cliënten waarvoor toeleiding naar de Wet Langdurige zorg van toepassing is)				
• De samenwerkingsafspraken voor de Levensloopcliënten zijn regionaal afgestemd				
• Het oprichten van een sterk lokaal team en de formulering van een duidelijke opdracht, zodat dit per 1 januari 2026 operationeel is				
• De uitgangspunten eigen kracht/eigen verantwoordelijkheid, re-ablement, normeren en normaliseren zijn doorvertaald naar de verschillende leefgebieden				

Financiële wijzigingen programma 4

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben	Begroting 2025 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2025 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	63.251	806	64.058
Totaal baten	-19.997	1.169	-18.829
Saldo van baten en lasten	43.254	1.975	45.229
Storting in reserves	3.110	-1.800	1.310
Onttrekking aan reserves	-864	225	-639
Resultaat na bestemming	45.500	401	45.901

Samenvatting wijzigingen programma 4

De wijzigingen binnen programma 4 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 401.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 1%. Dit is voornamelijk het gevolg van hogere lasten m.b.t. jeugdzorg en lagere lasten binnen de Wmo doordat een fors bedrag wordt terugontvangen vanuit de GR Beschermde wonen regio Breda. Tot slot geldt m.b.t. het onderdeel 'samenkracht en burgerparticipatie' dat het saldo van de ontvangen rijksbijdrage en de lasten die in 2025 t.b.v. de opvang van nieuwkomers worden gemaakt, wordt verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Dit heeft dan ook geen effect op het begrotingsresultaat.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Mutatie reserves*	-1.575	-51%	V	S/I	Het saldo van alle kosten en opbrengsten in het kader van de opvang van nieuwkomers wordt verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. De verwachte storting in de reserve nieuwkomers wordt verlaagd met € 1,6 miljoen (zie ook onderdeel 'samenkracht en burgerparticipatie').
Wmo	-626	-6%	V	I	De gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen regio Breda heeft al enkele jaren een positief jaarrekeningresultaat. Conform de afspraken in de GR vloeit dit overschot terug naar de deelnemende gemeenten. De prognose van het resultaat 2025 van de GR Beschermd wonen regio Breda is bijgesteld. Dit leidt tot een hogere uitkering (€ 593.000 V). Verder viel het aandeel van de gemeente Moerdijk in het resultaat 2024 € 56.000 hoger uit dan was verwacht. Op basis van de begroting 2026 die door de gemeente Breda is opgesteld als centrumgemeente van deze GR Beschermd Wonen, hebben we in onze begroting 2026-2029 reeds rekening gehouden met een verwachte teruggave. Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 22.000 N).
Inkomensregelingen	-58	-0,4%	V	S/I	Het taakveld inkomensregeling is met ca. € 15,2 miljoen aan lasten een omvangrijk taakveld. Deze lasten bestaan vrijwel volledig uit de bijdrage aan het Werkplein. De lasten nemen met ca € 0,8 miljoen toe. Tegenover deze lasten staan corresponderende inkomsten. Zo wordt de extra bijdrage die het Werkplein nodig heeft voor het verstrekken van uitkeringen op basis van de Participatiewet, gecompenseerd door het Rijk door een hoger BUIG-budget. Ook voor de Alleenverdienersproblematiek ontvangen we een compensatie via de algemene uitkering gemeentefonds. Tot slot kunnen de hogere lasten gedekt worden uit een terugbetaling / correctie op de afrekening TOZO 2020-2022. Per saldo is het effect op het begrotingsresultaat dan ook beperkt. Verder was voor de uitvoering van de KOT (Kinderopvangtoeslagaffaire) in de begroting in eerste instantie € 50.000 geraamd. Er is fors ingezet op ondersteuning van deze doelgroep. De plannen van aanpak zijn verder geconcretiseerd en zijn er hieruit voortkomende kosten vergoed. Ook in de komende maanden loopt de ondersteuning van deze doelgroep door. De totale kosten in 2025 worden geraamd op € 210.000. Tegenover deze € 150.000 hogere lasten staan corresponderende inkomsten. De kosten worden namelijk 100% vergoed door het Rijk, middels de SPUK Brede Ondersteuning.
WSW en beschut werk *	263	10%	N	S/I	In de meicirculaire gemeentefonds 2025 is de rijksbijdrage voor de WSW verhoogd met € 235.000. Daarnaast is € 28.000 toegekend voor het realiseren van werkplekken via sociaal ontwikkelbedrijven. Deze middelen worden doorbetaald aan de GR WVS. Tegenover deze lasten staan dus corresponderende baten in programma 5.
Jeugd	794	5%	N	S/I	Per raadsinformatiebrief d.d. 4 juni 2025 is de gemeenteraad geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de jeugdzorgbudgetten. Zoals daarin is toegelicht kwam de benodigde ophoging van de budgetten vanaf 2026 op € 2,05 miljoen. Dit is dan ook reeds verwerkt in de begroting 2026-2029 (raadsvergadering 6 november 2025). Voor het jaar 2025 zijn de budgetten in de 1 ^e bestuursrapportage 2025 opgehoogd met € 1 miljoen. In de informatiebrief van 4 juni 2025 was hierover toegelicht: "De bijraming voor 2025 in de eerste bestuursrapportage is gebaseerd op de feitelijke cijfers en inhoudelijke analyse die in maart 2025 beschikbaar was. Alle andere data waren als onzeker aangemerkt en konden hiermee niet worden meegenomen in de raming. De cijfers voor 2024 zijn inmiddels definitief en daarmee kan worden bepaald welke budgetten er op basis van financiële en inhoudelijke ontwikkelingen in de begroting voor 2025 moeten worden bijgesteld. In de 2 ^e bestuursrapportage wordt daarmee een bijraming van 500.000,- verwacht." In lijn met de informatiebrief, wordt in deze 2 ^e bestuursrapportage 2025 het budget t.b.v. maatwerk opgehoogd (€ 550.000 N). Aanvullend hierop wordt de contractuele indexering van de tarieven t.b.v. de inhuur van jeugdprofessionals verwerkt (€ 103.000 N) en wordt het budget t.b.v. de regionale samenwerking bijgesteld op basis van de Dienstverleningsovereenkomst Jeugdregio West-Brabant West (€ 113.000 N). Tot slot zijn diverse kleinere nadelen ontstaan (€ 28.000 N).

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Samenrecht en burgerparticipatie (deels*)	1.588	17%	N	S/I	Het saldo van alle kosten en opbrengsten in het kader van de opvang van nieuwkomers wordt verrekend met de daarvoor ingestelde reserve. Deze opbrengsten bestaan vooral uit een bijdrage vanuit het Rijk voor de opvang van Oekraïense ontheemden. Het saldo van verwachte baten en lasten wordt in deze bestuursrapportage verlaagd (€ 1,6 miljoen N). Dit komt voornamelijk door een lagere rijksbijdrage doordat het normbedrag van de vergoeding per opvangplek voor Oekraïense ontheemden is verlaagd van € 61 naar € 44 per dag. De verwachte storting in de daarvoor ingestelde reserve valt daarmee naar verwachting ook ca. € 1,6 miljoen lager uit (zie ook onderdeel 'mutatie reserves'). Verder is vanaf juni 2025, bij het aanstellen van de projectleider, het programma "Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) gestart. Vanwege de start halverwege het jaar is het niet gelukt om het budget van 2025 in zijn geheel te besteden. Omdat er voor de uitvoering, vooral in de startfase, middelen nodig zijn om initiatieven te stimuleren stellen we voor om een bedrag van € 120.000 over te hevelen naar 2026. In 2026 verwachten we de middelen in te zetten voor een campagne en een activiteitenprogramma voor jongeren. Tot slot zijn er binnen dit taakveld diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 108.000 N).
Overig	15	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	401	1%	N		

Partnerschap in een veranderende samenleving

We streven naar een samenleving die zo is ingericht dat inwoners zich comfortabel, prettig en veilig voelen. We werken daarbij steeds meer en hechter samen met inwoners, partners en ondernemers.

Wij geloven dat samenwerken door participatie en gebiedsgericht werken bijdraagt aan betere democratische besluitvorming. Moerdijk wil een luisterende, aanspreekbare, responsieve en samenwerkende gemeente zijn. Dit vraagt om een blijvende investering en om hierbij steeds de juiste vorm te kiezen.

Bij alles wat we doen, hebben we extra aandacht voor dienstverlening en digitalisering & informatisering. De manier waarop we invulling geven aan deze onderwerpen bepaalt voor een belangrijk deel hoe onze inwoners naar de gemeente kijken.

Thema Regionale samenwerking

Strategisch doel

- Effectief vormgeven en professionaliseren van de regionale samenwerking om onze maatschappelijke opgaven en ambities te realiseren.
- We hebben grip op onze verbonden partijen.
- Adequate inrichting van de stedelijke regio's Breda-Tilburg en West-Brabant en soepele overdracht van taken van de RWB naar de stedelijke regio's.

Mijlpalen

De afgelopen jaren stapelen de opgaven in de fysieke leefomgeving steeds verder op. De urgente maatschappelijke opgaven, zoals het woningtekort, de kwaliteit van de natuur en de leefomgeving, de transitie van landbouw en energievoorzieningen hebben allemaal grote ruimtelijke impact. Deze opgaven kennen ook een nationaal belang.

Provincie en rijk hebben zien de stedelijke regio's als het geëigende platform om deze opgaven te agenderen en bespreken.

Samenwerking binnen de Stedelijke Regio West-Brabant

In juni 2025 zijn de governance en het werkplan 2025-2026 voor de Stedelijke Regio West-Brabant (SRWB)

vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe de colleges van de 7 deelnemende gemeenten en het dagelijks bestuur van Waterschap Brabantse Delta met elkaar samenwerken, op diverse thema's waarbij de provincie de belangrijkste samenwerkingspartner is. Deze afspraken worden nog verder geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst.

Om uitvoering te kunnen geven aan het werkplan, zal eerst (regionaal) worden geïnventariseerd hoeveel uitvoeringskracht benodigd en realistisch is.

Samenwerking binnen de stedelijke Regio Breda-Tilburg

De samenwerking binnen de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) biedt een agenderings- en lobbyplatform richting provincie en het rijk. Relevante samenwerkingspartners participeren namelijk binnen de stedelijke regio. In september zijn samenwerkingsafspraken tussen deze gemeenten gesloten.

De schaal van de stedelijke regio (19 gemeenten, vier waterschappen en de provincie) maakt deze samenwerking geschikt voor lobby en agendering, maar is eigenlijk te groot voor pragmatische samenwerking op de uitvoering. Daarom wordt voor de uitvoering van de hier

gemaakte afspraken samengewerkt in twee subregio's: De Baronie en Hart van Brabant.

De gemeenschappelijke regeling Regio de Baronie ligt voor besluitvorming voor

De samenwerkingsafspraken binnen Regio de Baronie krijgen steeds meer vorm. Om democratische legitimatie en duidelijkheid over de kaderstellende rol van de gemeenteraad te borgen is gekozen voor een gemeenschappelijke regeling. De gemeenschappelijke regeling heeft voorgelegd bij de raden voor zienswijzen. Er wordt nu gewerkt aan de definitieve gemeenschappelijke regeling die naar verwachting op 1 januari 2026 in zal gaan.

Ook de inhoudelijke samenwerking krijgt meer vorm. In de kernagenda is vastgelegd aan welke activiteiten onder de vlag van de Baronie worden uitgevoerd. Ook dat stuk wordt voor 1 januari 2026 vastgesteld.

De nieuwe nota verbonden partijen is geïmplementeerd en verwerkt in de procesbeschrijvingen P&C

De nieuwe nota verbonden partijen is geïmplementeerd en de procesbeschrijvingen voor de P&C cyclus van gemeenschappelijke regelingen zijn aangepast om hier beter op aan te sluiten. Zo worden documenten op een generieke wijze verwerkt en beoordeeld. De processen t.b.v. privaatrechtelijke samenwerkingen moeten nog verder uitgewerkt worden.

Ontwikkelingen

Regio West-Brabant

De GR Regio West-Brabant richt zich nu nog op het economisch vestigingsklimaat. Gezien de verschuiving van dit thema naar de stedelijke regio's onderzoeken we of de economische agenda kan worden overgedragen aan REWIN en de Stedelijke Regio's.

Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg

De Tweede Kamer heeft op 15 april 2025 het voorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg aangenomen. De wet ligt voor bij de Eerste Kamer. Wanneer zij deze wet aanneemt, worden gemeenten verplicht voor jeugdhulp samen te werken binnen een Jeugdregio. Deze samenwerking moet geformaliseerd worden in een gemeenschappelijke regeling. De voorbereidingen daarvoor zijn in 2025 gestart en als prestatie opgenomen in de begroting 2026.

Samenwerking op de informatievoorziening

De afgelopen twee jaar hebben gemeenten die samenwerken binnen ICT-WBW ook ervaring opgedaan in het samenwerken op de informatievoorziening. Eind 2025 zal een samenwerkingsovereenkomst voor deze operationele samenwerking worden aangegaan om de samenwerking voor de komende jaren te borgen.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Geactualiseerde procesbeschrijvingen voor de routing van de P&C-documenten van de verbonden partijen				
• Tot stand gebrachte samenwerkingsafspraken rond de SRBT/Baronie en SRWBW				
• Implementatie van de nieuwe Nota Verbonden Partijen				
• 4-tal projecten vanuit de regionale samenwerking informatievoorziening (zie thema informatisering)				

Thema Participatie

Strategisch doel

- Participatie is verankerd in de werkwijze van de gemeente door het uitvoeren van het ‘Actieplan samenwerken en participatie’.
- We werken gebiedsgericht samen aan vragen en opgaven. We kennen de gebieden, de netwerken daar en de behoeften van onze inwoners.
- Participatie en samenwerking leidt tot democratische legitimering, draagvlak en uiteindelijk een prettige en fijne woon- en leefomgeving voor de inwoners van Moerdijk.

Ontwikkelingen

Participatieverordening

We zijn gestart met het ontwikkelen van een participatieverordening waarmee we vanaf 1 januari 2027 voldoen aan de verplichting vanuit de Wet

versterking participatie op decentraal niveau. De participatieverordening komt tot stand in samenwerking met de gemeentelijke organisatie, de raad en inwoners en organisaties in Moerdijk. Het vormgeven van de participatieverordening ronden we in 2026 af. We hebben iets vertraging opgelopen wegen personele wisselingen. Onze verwachting is dat binnen de gestelde wettelijke termijn de verordening van kracht is.

Versterking gebiedstafels

In samenwerking met de besturen van de gebiedstafels is gewerkt aan het actualiseren en vastleggen van afspraken. De afspraken zijn vastgelegd in een handboek. De samenwerkingsafspraken hebben onder andere geleid tot het intensiveren van ontmoeting tussen de besturen van de gebiedstafels, directie en collegeleden.

Prestaties	2025	2026	2027	2028
• Samen met de griffie starten we dit jaar in lijn met onze wettelijke taak het proces op om te komen tot een participatieverordening.				
• Uitwerking van de hernieuwde afspraken met de stads- dorps- en gebiedstafels in een concreet plan van aanpak.				
• Om te voorzien in verbinding en samenwerking worden de besturen van de gebiedstafels minimaal 2x uitgenodigd voor overleg/informeel samen zijn.				

Thema Informatisering

Strategisch doel

- We werken toe naar een goed (digitaal) informatiebeheer.
- We zetten in op het verbeteren van de regionale samenwerking op het gebied van automatisering met ICT-WBW en informatisering met de gemeenten Tholen, Roosendaal, Etten-Leur en het Werkplein.
- We gaan het data gedreven werken verder professionaliseren en o.a. meer inzetten op data-governance, infrastructuur en kwaliteit.
- We (her)gebruiken data voor bestuurlijke en beleidsmatige keuzes zodat er efficiënter en effectiever gewerkt kan worden.
- Door middel van risicoafweging vergroten we de digitale weerbaarheid, hierbij zoeken we steeds de balans tussen informatieveiligheid en privacy enerzijds en het doel van ons handelen anderzijds.
- We werken toe naar digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke websites en mobiele apps.

Mijlpalen

Strategisch IB&P beleid

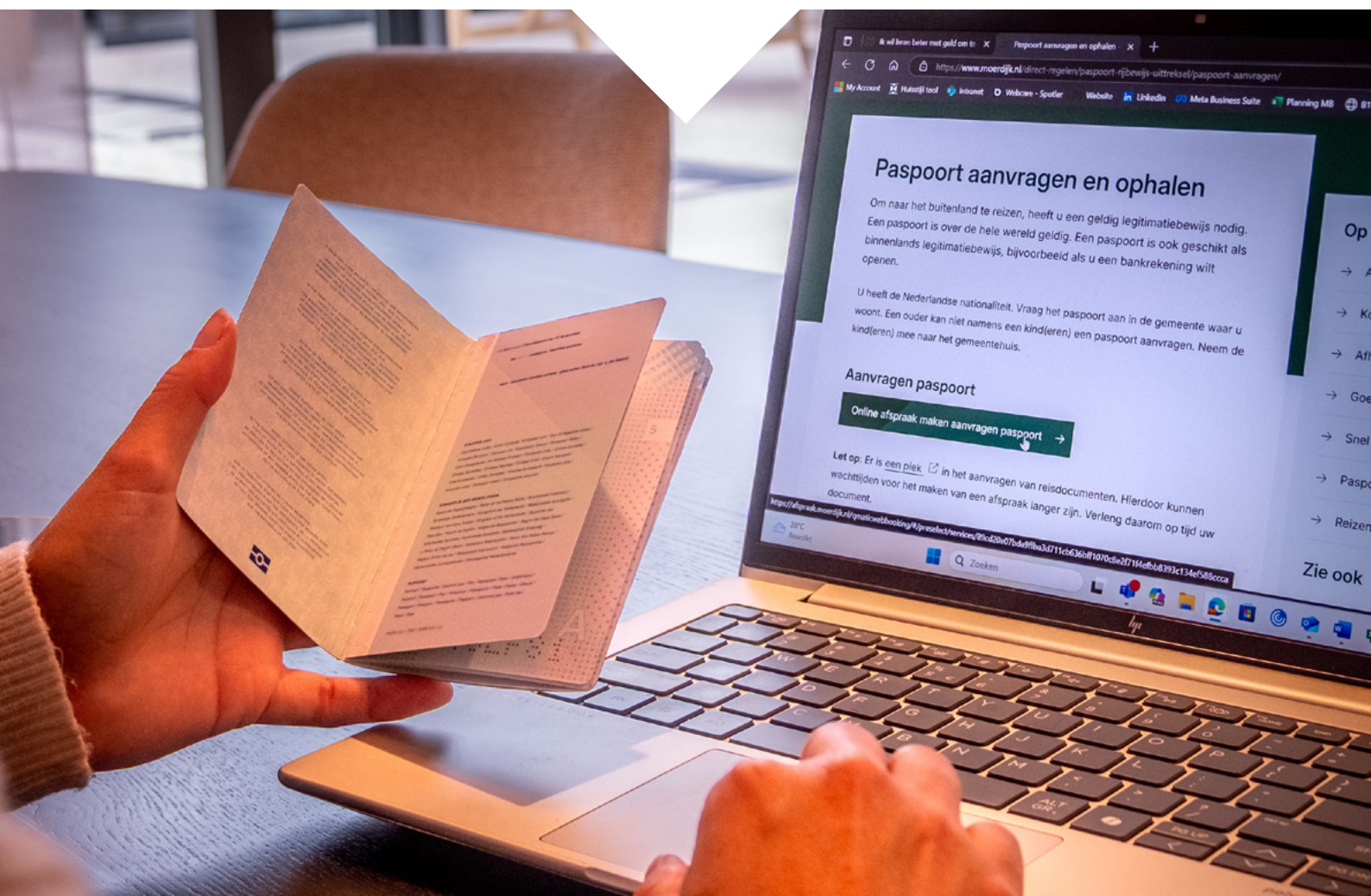
In 2025 is het strategisch Informatiebeveiligings- en privacy beleid herzien en zat dit nog worden vastgesteld. Met deze actualisatie wordt verder ingezet op digitale veiligheid en privacy, waardoor de organisatie beter voorbereid is op toekomstige wet- en regelgeving en technologische ontwikkelingen.

IB/cyber risicoanalyse

Op basis van het dreigingsbeeld informatiebeveiliging voor Nederlandse gemeenten 2025-2026 is er voor de gemeente Moerdijk een risicoanalyse gemaakt. Deze analyse helpt de gemeente om beter inzicht te krijgen in mogelijke risico's en om de informatiebeveiliging goed te regelen.

Verbeterplan informatie- en archiefbeheer 2023-2026

Het verbeterplan is gewijzigd in 'Verbeterplan informatiehuishouding 2025-2028'. De projecten in het verbeterplan lopen volgens planning en een

aantal zijn inmiddels afgerond. Zo hebben we een kwaliteitssysteem ingericht, is het strategisch informatieoverleg (SIO) ingesteld en hebben we een eerste regionale aanzet gemaakt voor informatiebeheer in Microsoft365. Belangrijke stappen zijn gezet rond digitale toegankelijkheid waarmee we grip houden op de informatie in onze systemen. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst via opslag in het e-depot.

Toegankelijkheidsonderzoeken

Er zijn tot en met de peildatum 14 toegankelijkheidsverklaringen opgesteld voor websites waar de gemeente verantwoording voor draagt. Van de 14 toegankelijkheidsverklaringen in het register zijn er 3 in het bezit van de A status, waaronder onze eigen Moerdijk website. Die had voorheen (oude website) een C-status. De overige toegankelijkheidsverklaringen bezitten een B status. Dit jaar volgen nog circa 4 toegankelijkheidsonderzoeken.

Ontwikkelingen

In regionaal verband zetten gemeenten en samenwerkingspartners zich gezamenlijk in voor de implementatie van de NIS2/Cyberbeveiligingswet. Door kennis te bundelen in tactisch beleid, afstemming te zoeken en gezamenlijke maatregelen te treffen, wordt de digitale weerbaarheid van de regio versterkt en wordt voldaan aan de aangescherpte wettelijke eisen.

Herijken en uitvoeren datagedreven werken

Door personele wisselingen is het herijken en de uitvoering van de actiepunten rond datagedreven werken blijven liggen. Inmiddels is de ontstane vacature vervuld en zijn we de zaken weer aan het oppakken. Teven is datagedreven werken binnen het programma dienstverlening als ontwikkelspoor benoemd.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Uitvoeren plan informatiebeveiliging rondom de wetgeving NIS2				
• Om het aantal datalekken en informatiebeveiligingsincidenten omlaag te krijgen zal er inzicht (een 0-meting) gecreëerd moeten worden, de aanbesteding van de nieuwe regionale Monitoring & Response partij is hierin ondersteunend				
• Herijken van de prioriteiten van het programma data gedreven werken.				
• Uitvoeren van het bestaande programma data gedreven werken				
• Uitvoeren van het 'Verbeterplan informatie- en archiefbeheer 2023-2026'				
• Uitvoeren maatregelen ter verbetering van de digitale toegankelijkheid				
• Uitvoeren toegankelijkheidsonderzoeken en opstellen toegankelijkheidsverklaringen				
• Oplevering nieuwe website				
• Geactualiseerd social mediabeleid				
• Opleveren van een regionaal informatiebeleidsplan en een regionaal informatiebeveiligingsbeleid				
• Concretiseren van de samenwerking waar dit al kan. Leren en ontdekken binnen de regionale i-samenwerking burgerzaken				
• Plan van aanpak uniforme inrichting en gebruik MS 365				
• Opstellen plan van aanpak van de toekomstige moderne werkplek				

Thema Toekomstbestendige organisatie

Strategisch doel

- Onze gemeentelijke organisatie is een flexibele organisatie die adequaat anticipeert op ontwikkelingen en reageert op initiatieven en regie vanuit de samenleving.

Mijlpalen

Rapport structurele begrotingsruimte

Begin april hebben wij het Rapport structurele begrotingsruimte aan de raad aangeboden.

Dit rapport biedt belangrijke inzichten in de huidige gemeentelijke begroting en geeft inzicht in mogelijkheden tot het vergroten van de structurele begrotingsruimte.

Uit het rapport blijkt dat het niet vanzelfsprekend is dat er binnen de huidige begroting, op basis van het huidige beleid en ambitieniveau, substantieel extra begrotingsruimte gevonden kan worden.

In het rapport zijn verschillende maatregelen voorgesteld waarmee de begrotingsruimte kan worden vergroot zonder dat dit ten koste gaat van de huidige ambities en dienstverlening van de gemeente. Dit richt zich vooral op een realistischer en minder voorzichtige benadering bij het begroten van diverse posten. De inzichten uit het rapport zijn betrokken bij de kadernota 2026 en nader verwerkt in de begroting 2026-2029. Een aantal maatregelen is daadwerkelijk ingezet. Een aantal andere is nader in beeld gebracht en in de begroting 2026-2029 gepresenteerd als ‘knoppen’ waar in de toekomst aan gedraaid kan worden om de structurele begrotingsruimte te vergroten.

Jaarrekening 2024

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven over de jaarrekening 2024. Tijdens het controletraject heeft de focus gelegen op samenwerking en het tijdig en soepel laten verlopen van het proces. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen; eerste verbeteringen in het controleproces werden zichtbaar. Tegelijkertijd zijn er nog flinke stappen te maken en heeft de controle over 2024 geleid tot een slotfactuur van € 38.800, welke in deze bestuursrapportage wordt bijgeraamd. Voor een deel waren de meerkosten het gevolg van een toename van het aantal Sisa-regelingen die jaarlijks dienen te worden gecontroleerd.

Voor de controle over 2025 (zowel de interim-controle als de jaarrekeningcontrole) zetten wij in op verdere implementatie van de aanbevelingen van de accountant en leggen wij - net als dit jaar – extra nadruk op een adequate procesbewaking. Voor deze werkzaamheden, in combinatie met personele wijzigingen binnen de organisatie, verwachten wij ook in 2026 extra inzet nodig te hebben en komen wij hiervoor nog met een apart raadsvoorstel bij de gemeenteraad.

Onderdeel van de jaarrekening 2024 is de rechtmatigheidsverklaring door het college. Hierin oordeelde het college dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten én balansmutaties rechtmatig tot stand waren gekomen binnen de door de raad gestelde kaders. De accountant kwam tot het oordeel dat ook deze verklaring een getrouw beeld geeft.

Werving- en selectieproces

De prestatie is behaald. Het proces is volledig uitgewerkt, inclusief een specificatie van de inzet van de recruiter. Door de overgang van een externe interim-recruiter naar een interne recruiter medio maart 2025, is de implementatie verschoven van het tweede naar het derde kwartaal van 2025. Deze verschuiving waarborgt een kwalitatief sterke implementatie.

Individueel Keuze Budget (IKB) proces

De invoering van het IKB is succesvol afgerond. Hiermee laat Moerdijk opnieuw zien dat we bereid zijn uitdagingen aan te gaan en in staat zijn op een creatieve manier te kijken naar onze arbeidsvoorwaarden. Zo zetten we onszelf neer als een aantrekkelijke werkgever. Daar mogen we trots op zijn.

Vanaf medio april 2025 kunnen medewerkers digitaal een aanvraag indienen. Op 1 september 2025 waren er al 110 aanvragen gedaan. Dit laat zien dat medewerkers de regeling actief gebruiken. We ontvangen veel complimenten van zowel onze eigen medewerkers als van andere organisaties en gemeenten over de moderne manier waarop MMM dit heeft ingevoerd.

Door een wijziging in de CAO-gemeenten wordt de regeling Duurzaam IKB per 1 januari 2026 aangepast. Op dat moment bekijken we ook, via een tussenevaluatie, of de regeling verder verbeterd of uitgebreid kan worden.

Trots-op-werkplek-dag

Zaterdag 14 juni was de Trots-op-je-werkplek-dag; een dag(deel) waarop iedereen met een Moerdijk-tag (werknemers, raadsleden, huurders) hun partner, familie en/of vrienden konden rondleiden door het vernieuwde gemeentehuis. Ondanks de hitte kwamen er verspreid tussen 11.00 uur en 14.00 uur toch zo'n 150 bezoekers langs. De sfeer was goed; het lopen door het gebouw gaf gezellige reuring en veel positieve reacties. Een mooie opmaat naar de publieke Open dag op 4 oktober 2025.

Ontwikkelingen

Personeels en informatiesysteem

De uitvoering verloopt volgens planning. Het basis deel van personeelsinformatie- en salarissysteem (YouForce) is eind 2025 gereed. In 2026 kan het systeem op een goede manier live gaan. Zoals eerder aangegeven worden verschillende processen in 2026 met ondersteuning van YouForce verder gedigitaliseerd. Daarmee versterken we onze manier van digitaal werken.

Gemeentefonds

Gemeenten zijn in grote mate afhankelijk van de inkomsten van het Rijk. De belangrijkste inkomstenstroom is de algemene uitkering. Voor de gemeente Moerdijk gaat het hierbij om ruim € 82 miljoen. De Rijksoverheid laat gemeenten in mei, september en december via circulaire wetten weten hoeveel geld ze krijgen en hoe dit verdeeld wordt.

In de 2^e bestuursrapportage 2025 worden de effecten voor 2025 verwerkt van zowel de meicirculaire, als de septembercirculaire. Het totale netto effect van deze circulaire op 2025 bedraagt € 3,4 miljoen positief. In de financiële toelichting aan het eind van dit programma wordt dit nader toegelicht.

Over de uitkomsten van de meicirculaire 2025 is de gemeenteraad ook via een raadsinformatiebrief (d.d. 24 juni 2025) geïnformeerd. Zoals daarin is toegelicht heeft het Rijk in die circulaire extra middelen beschikbaar gesteld ter compensatie van de terugval in het gemeentefonds in 2026 (ook wel het 'ravijnjaar 2026' genoemd) en de landelijke tekorten binnen de Jeugdzorg. Dit onder andere naar aanleiding van het rapport 'Groeipijn' van de Commissie van Ark. Op basis daarvan heeft het Rijk besloten om 50% van de tekorten vanaf 2025 op zich te nemen. Dat was reeds verwerkt in de meicirculaire 2025. Voor de jaren 2023 en 2024 was deze compensatie nog niet geregeld. Het demissionaire

kabinet had toen wel beloofd om daarvoor alsnog geld te zoeken.

Inmiddels is besloten dat ook de tekorten voor 2023 en 2024 gecompenseerd worden. Voor de gemeente Moerdijk betekent dit een extra bedrag van € 1,36 miljoen, wat we in 2025 ontvangen. Dit is verwerkt in de septembercirculaire 2025, die op 16 september 2025 (Prinsjesdag) is gepubliceerd. Over de uitkomsten van deze circulaire is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief (d.d. 7 oktober 2025) geïnformeerd.

In de mei- en septembercirculaire is dus een gedeeltelijke oplossing gekomen tot en met 2027. Vanaf 2028 heerst er nog steeds onduidelijkheid en blijven de extra middelen beperkt. Het Rijk verwacht dan namelijk dat de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd gerealiseerd gaan worden. Daarnaast wil het Rijk aanvullende maatregelen invoeren. Dit betreft de invoering van een eigen bijdrage voor Jeugdzorg vanaf 1 januari 2028 en nadere afspraken over hoe beter gestuurd kan worden op de trajectduur binnen de Jeugdzorg, wat vanaf 2028 tot lagere lasten moet leiden. In haar vervroegde tweede advies zal de commissie Van Ark begin 2027 onder andere haar oordeel vellen over de verhouding tussen kosten en budget voor jeugd over de jaren 2025, 2026 en een inschatting maken voor 2027 en verder.

Stelpost nieuw beleid

In de begroting zijn binnen de stelpost Nieuw Beleid bedragen afgezonderd voor nog uit te werken nieuwe zaken. Voor het 'vrij' krijgen van deze bedragen moet een raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Voor diverse budgetten gaat dat dit jaar niet meer lukken en het corresponderende budget valt vrij ten gunste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een totaalbedrag van € 0,6 miljoen. Het betreft hoofdzakelijk middelen die waren gereserveerd voor ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit.

Opbrengst OZB

Nog niet alle bezwaarschriften tegen de vastgestelde waarde van de Niet-Woningen van met name de grote objecten zijn afgewikkeld. Dat betekent dat de huidige geboekte opbrengst nog aanzienlijk kan afwijken. Bij de jaarrekening 2025 zal een nadere toelichting worden gegeven.

P-budget en budget vervanging ziekteverzuim

Op basis van de nu bekende gegevens verwachten wij dat het in de begroting opgenomen P-budget, gebaseerd op de loonkosten van het ambtelijk personeel op basis van de toegestane formatieomvang, toereikend is.

Anders is het met betrekking tot het budget voor de vervanging in het kader van het ziekteverzuim. Het totaal beschikbare budget van € 300.000, vermeerderd met de ziekte- en WAZO-uitkeringen van € 212.000, bedraagt € 512.000. De verwachte kosten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap voor dit jaar worden nu geraamd op € 852.000 (ca. 3% van de totale loonkosten). Dit betekent een verhoging van € 340.000. Oorzaak van deze

overschrijding is dat de organisatie te maken heeft met een aantal langdurig zieke medewerkers. Daarnaast is gebleken dat de tarieven voor inhuur van personeel aanzienlijk hoger zijn geworden.

Op basis van ervaringscijfers uit voorgaande jaren is voor 2026 een inhuurbudget van € 620.000 opgenomen, ongeveer 2% van de totale loonkosten. Door de maatregelen en aandacht t.b.v. het ziekteverzuim is de verwachting dat de inhuurkosten op termijn verder af zullen nemen. In 2027 is een budget begroot van € 540.000 en vanaf 2028 € 460.000.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Een duidelijke beschrijving van het werving en selectieproces waarin o.a. de rol en inzet van recruiter is beschreven.				
• Een optimale weergave voor managers en medewerkers wat er beschikbaar is m.b.t. duurzame inzetbaarheid. Het oppakken van de stappen die in het plan van aanpak zijn afgestemd.				
• Het activiteitgericht werken is geïntegreerd, waarbij medewerkers in de mogelijkheid zijn hun wijze van werken optimaal aan te passen op hetgeen waar de activiteit om vraagt. Daarbij is optimaal rekening gehouden met samenwerken, vitaliteit, eigenaarschap, informatieveiligheid en digivaardigheid.				
• Het nieuwe personeelsinformatie en salarissysteem staat klaar om met ingang van 2026 live te gaan waarbij het bestaande niveau van digitaal werken verder wordt uitgebouwd.				
• Gedurende de 2 ^e helft van 2024 zal het nieuwe IKB proces waarin duurzaamheid is geïntegreerd verder worden vormgegeven. Dit zal vervolgens in het tweede kwartaal 2025 worden geïmplementeerd.				
• Uitvoeren van de acties die eind 2024 vanuit SPP worden benoemd.				
• Start (verdere) borging van procesgericht werken aan de hand van de basis die is neergelegd in de eind 2024 op te leveren opdracht procesgericht werken.				
• Trainingen procesgericht werken zijn opgenomen in de Moerdijkacademie.				
• (vervolgen) beschrijven en/of optimaliseren van processen die prioriteit hebben vanwege risico's, gewijzigde wetgeving e.d.				
• Actualisering waarderings- en afschrijvingsbeleid.				
• Actualisering beleid reserves en voorzieningen.				

Thema Dienstverlening

Strategisch doel

- Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voelen zich op een prettige manier door ons gefaciliteerd en ondersteund.

Mijlpalen

Website moerdijk.nl

Sinds maart 2025 is onze website, moerdijk.nl, volledig vernieuwd en live. Hierbij is de keuze gemaakt om de website te ontwikkelen conform het Open WebConcept. Daarbij bouwen gemeenten samen met marktpartijen digitale dienstverlening op basis van Common Ground. Naast minder ontwikkel- en beheerkosten, levert dat ook voordelen op als kennisdeling en meer innovatiekracht. Het is noodzakelijk om dit kanaal te blijven ontwikkelen. Zo wordt dit jaar onder andere een kwaliteitsslag geleverd in de content. Alleen dan kunnen we onze dienstverlening blijven verbeteren. Ook de website werkenvoormoerdijk.nl is vernieuwd.

Wmebv-aanwijzingsbesluit

Het Wmebv aanwijzingsbesluit is gereed en wordt in besluitvorming gebracht. In november wordt dit besluit behandeld door de raad. Dan is vastgelegd welke digitale kanalen inwoners en bedrijven kunnen gebruiken om officiële berichten elektronisch in te dienen. Dit besluit is onderdeel van de uitvoering van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), die ingaat op 1 januari 2026.

Huisvesting gemeentehuis

In de begroting van de afgelopen jaren waren drie belangrijke prestaties opgenomen rondom de verbouwing en ingebruikname van het gemeentehuis. Bij deze kan worden gemeld dat deze inmiddels zijn gerealiseerd:

- Verbouwing gemeentehuis
De verbouwing van het gemeentehuis is op enkele kleine restpunten na afgerond. De werkzaamheden zijn uitgevoerd binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget. Hiermee is invulling gegeven aan de doelstelling om het gemeentehuis te moderniseren en toekomstbestendig te maken.
- Cateringvoorziening
Sinds mei 2025 is de nieuwe cateraar gestart. De cateringvoorziening is hiermee in gebruik genomen en voorziet in de dagelijkse dienstverlening voor

medewerkers, bezoekers en huurders.

- Intrek huurders

Alle huurders waarmee voorafgaand en tijdens de verbouwing intentieverklaringen zijn afgesloten, hebben inmiddels hun intrek genomen in het verbouwde gemeentehuis. De huuropbrengsten blijven in dit boekjaar echter achter bij de raming. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat enkele huurders, waaronder de bibliotheek, pas eind mei 2025 hun intrek hebben genomen, terwijl in de begroting was uitgegaan van het volledig jaar 2025.

Ontwikkelingen

Organisatieberichten aan KCC t.b.v. dienstverlening

Het KCC blijft bij alle medewerkers onder de aandacht brengen om de agenda en het persoonlijk profiel op Intranet goed in vullen en bij te houden. Deze informatie is nodig voor een goede dienstverlening richting o.a. de inwoners en bedrijven.

Daarnaast is de nieuwe KCC-pagina op Intranet gelanceerd. Hierop kunnen medewerkers het KCC op één centrale plek informeren. De diverse afdelingen informeren het KCC over bv. de bewonersbrieven, die worden verzonden. Met deze informatie van de organisatie kan het KCC een gedeelte van de binnenkomende vragen en melding zelfstandig afhandelen.

Procesmatig werken

Processen raken de dienstverlening richting o.a. de inwoners en bedrijven. Deze processen worden doorgenomen en geoptimaliseerd, waar dat mogelijk is. Met medewerkers zijn o.a. de processen parkeeronthefing blauwe zone vesting Willemstad en Zevenbergen, klantreis reisdocumenten en rijbewijzen, Nederlander worden en huwelijk/partnerschap in detail uitgewerkt en/of reeds verbeterd.

Verordening en beleid begraven

Per 1 juni 2025 is een beleidsadviseur vanuit het sociaal domein gestart met de opdracht rondom begraven in de gemeente Moerdijk. De beleidsadviseur vliegt de opdracht projectmatig aan. Een eerste inventarisering van de omvang van de opdracht heeft plaatsgevonden. Aan de hand van deze inventarisering worden momenteel de prioriteiten binnen de opdracht nader in kaart

gebracht. Onderwerpen die o.a. aan bod komen, zijn het doornemen en herschrijven van de verordening en de daaruit voortvloeiende beleidsregels. Deelaspecten in de opdracht zijn o.a. hereniging van echtparen, lijkvinding en gemeentelijke uitvaart (overlijden waarbij niemand zich meldt om een uitvaart te regelen). Het is voorzienbaar dat de werkzaamheden van de beleidsadviseur in 2026 doorlopen, met mogelijke uitloop naar 2027.

Nieuw klantgeleidingssysteem

Een mooie stap in de samenwerking op de I (informatievoorziening) is de keuze voor één leverancier voor klantgeleiding en één leverancier voor betalen. De nieuwe applicatie wordt door een gezamenlijke

projectleider geïmplementeerd waarbij we streven dat er alle gemeenten voor 1 januari 2026 gebruik gaan maken van de nieuwe applicatie.

Omzetten standaardbrieven naar begrijpelijke taal

Dit is dit jaar deels opgepakt. De afdeling VVTH heeft brieven en vergunningen onder de loep genomen. Deze zijn waar nodig juridisch verbeterd en leesbaarder gemaakt door bijvoorbeeld moeilijke woorden om te zetten naar meer leesbare taal. Voor de overige teams geldt dat het herschrijven van brieven wordt meegenomen in het programma Dienstverlening.

Prestaties

	2025	2026	2027	2028
• Identificeren van meetbare dienstverleningsindicatoren zoals succesratio's van onze online formulieren, waardering voor onze online, fysieke en telefonische dienstverleningskanalen.				
• Er is een samenhangend programma waarlangs we de dienstverlening in de komende jaren kunnen ontwikkelen.				
• Er is een vernieuwde gemeentelijke website.				
• Interne bewustwording voor het belang van onze professionele dienstverlening is vergroot bij bestaande en nieuwe medewerkers via bijeenkomsten en diverse communicatie-uitingen.				
• Er is voor ieder product of cluster van producten een digitaal voorkeurskanaal voor de inwoner.				
• De 10 meest verstuurde standaard brieven van VVTH, Openbare Ruimte, Jeugd, MO, KCC zijn herschreven in begrijpelijke taal.				
• De werkprocessen reisdocument, rijbewijs en huwelijken zijn geactualiseerd en zoveel mogelijk gedigitaliseerd en ingericht als klantreis.				
• De verordening en beleidsregels begraven zijn vastgesteld.				
• De verbouwing van het gemeentehuis is afgerond.				
• De cateringvoorziening is gereed.				
• De huurders zijn ingetrokken.				

Financiële wijzigingen programma 5

Partnerschap in een veranderende samenleving	Begroting 2025 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2025 na wiz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	26.105	-1.442	24.664
Totaal baten	-108.361	-4.106	-112.466
Saldo van baten en lasten	-82.255	-5.547	-87.803
Storting in reserves	-	234	234
Onttrekking aan reserves	-257	-	-257
Resultaat na bestemming	-82.513	-5.313	-87.826

Samenvatting wijzigingen programma 5

Totaal	-5.314
Uitkering gemeentefonds (deels*)	-4.087
Stelposten (deels*)	-1.544
Treasury	-703
Overhead (deels*)	106
Verkiezingen *	119
Overhead (personeelskosten) (deels *)	119
Mutatie reserves*	234
Kapitaallasten (deels*)	324
Overig	118

De wijzigingen binnen programma 5 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 5,3 miljoen. Ten opzichte van de totale omvang (baten) van dit programma is dat een afwijking van 5%. Dit komt voornamelijk doordat op basis van de mei- en septembercirculaire een hogere uitkering uit het gemeentefonds wordt verwacht. Hierbij geldt dat een deel hiervan binnen andere programma's benodigd is om uitvoering te geven aan diverse taken. Daarnaast worden de middelen die voor 2025 nog in de stelpost nieuw beleid en stelpost loonontwikkeling resteerden afgeraamd omdat deze niet meer ingezet zullen worden.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Uitkering gemeentefonds (deels*)	-4.087	-5%	V	I	De uitkering uit het gemeentefonds is met ruim € 82 miljoen de grootste inkomstenbron van onze gemeente. De Rijksoverheid laat gemeenten in mei, september en december via circulaire wetten weten hoeveel geld ze krijgen en hoe dit verdeeld wordt. In deze 2^e bestuursrapportage 2025 worden de effecten verwerkt van de meicirculaire 2025 en septembercirculaire 2025. Over de uitkomsten van deze circulaire wetten is de gemeenteraad via raadsinformatiebrieven geïnformeerd. Zoals in die informatiebrieven is toegelicht, heeft de meicirculaire 2025 een positief effect van € 1,9 miljoen. De septembercirculaire 2025 heeft een positief effect van € 1,4 miljoen. Het voordelige effect komt daarmee op € 3,3 miljoen. Vanuit het gemeentefonds worden via de circulaire wetten middelen toegekend voor de uitvoering van bepaalde taken (taakmutaties). Deze middelen zijn niet geoormerkt en vallen onder de vrij te besteden middelen. Deze middelen worden in eerste instantie op een stelpost binnen programma 5 gereserveerd zodat deze indien nodig aangewend kunnen worden om invulling te kunnen geven aan de betreffende taken. In deze 2^e bestuursrapportage wordt ca. € 0,6 miljoen ingezet voor uitgaven binnen diverse programma's. Doordat tegenover de aframing van de stelpost corresponderende uitgaven in de betreffende programma's staan heeft dit per saldo geen effect op het begrotingsresultaat. Dit betreft o.a. middelen die worden ingezet t.b.v. het doorbetalen van de ontvangen middelen m.b.t. de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) aan de gemeenschappelijke regeling WVS (€ 0,2 miljoen). Daarnaast wordt voorgesteld om de door het Rijk toegekende middelen (€ 0,2 miljoen) in het kader van de invoering van de Omgevingswet toe te voegen aan de reserve Meerjarige uitgaven van incidentele aard, zodat van daaruit de uitgaven binnen het krediet 'implementatie Omgevingswet' gedekt kunnen worden. Tot slot worden de ontvangen middelen t.b.v. de vervroegde Tweede Kamer verkiezingen (€ 0,1 miljoen) ingezet t.b.v. het organiseren van die verkiezingen. - Van de gereserveerde middelen kan in totaal ca. € 0,6 miljoen vrijvallen omdat hier voor 2025 geen concrete lastenverhogingen meer voor worden verwacht. Tot slot resteert een nadeel van circa € 0,5 miljoen als gevolg van afrekeningen over voorgaande jaren.
Stelposten (deels*)	-1.544	100%	V	I	In de begroting zijn binnen de stelpost Nieuw Beleid bedragen afgezonderd voor diverse nieuwe ontwikkelingen. Voor het 'vrij' krijgen van deze bedragen moet een raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Voor diverse budgetten gaat dat dit jaar niet meer lukken en het corresponderende budget valt vrij ten gunste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een totaalbedrag van € 585.000. Het betreft hoofdzakelijk middelen die waren gereserveerd voor ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit. Daarnaast wordt de stelpost loonontwikkeling afgeraamd. Jaarlijks wordt in de kadernota een uitgangspunt geformuleerd wat betreft het te reserveren bedrag voor de verwachte loonontwikkeling. Op die manier wordt met de effecten van verwachte loonontwikkeling aan de voorkant rekening gehouden. Inmiddels zijn de salariskosten op basis van de nieuwe cao doorgerekend en in de personeelslasten verwerkt. Dit resulteert in ca. € 0,4 miljoen hogere lasten binnen de diverse programma's. De indexering van de lonen valt (o.a. doordat de lonen gefaseerd worden geïndexeerd), lager uit dan waar in de stelpost rekening mee was gehouden. Het resterende bedrag (€ 528.000) kan uit de stelpost vrijvallen.
Treasury	-703	100%	V	I	Medio 2025 is een langlopende geldlening aangetrokken van € 30 miljoen, tegen een rentepercentage van 3.44%. Met de rentelasten was in de begroting reeds rekening gehouden. Het gevolg hiervan is dat we vanaf medio 2025 een fors bedrag op de bankrekening hebben staan. Op basis van wetgeving zijn gemeenten verplicht om overtollige middelen aan te houden bij het rijk (zogenaamd schatkistbankieren). Over deze middelen ontvangen we een rentevergoeding. Afhankelijk van de snelheid van de uitputting van de aangegane geldlening, resulteert dit de komende maanden in rentebaten die niet waren begroot.
Overhead (deels*)	106	1%	N	S/I	De huuropbrengsten van het gemeentehuis vallen lager uit (€ 95.000 N). Dit betreft de verhuuropbrengsten die worden ontvangen van ICT WBW, de Politie en de Bibliotheek. Daarnaast zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 11.000 N).

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Verkiezingen *	119	100%	N	I	In 2025 worden extra kosten verwacht voor de organisatie van de tweede kamerverkiezingen i.v.m. de val van het kabinet. Vanuit het Rijk hebben we hier als gemeente middelen voor ontvangen (zie onderdeel "uitkering gemeentefonds").
Overhead (personeelskosten) (deels *)	119	1%	N	I	Op basis van de nieuwe CAO zijn de effecten hiervan op de loonkosten doorgerekend. De CAO aanpassingen voor 2025 zijn € 431.000 op het P-budget. Dit heeft deels betrekking op personeel die binnen de definitie van "overhead" vallen (€ 140.000 N). Het restant heeft betrekking op personeel die werkzaam is in het "primaire proces". Die kosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden binnen de diverse programma's, waardoor dit verschil niet 1 op 1 tot uiting komt binnen 1 specifiek programma. De kosten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap vallen naar verwachting € 340.000 hoger uit. Dit heeft deels betrekking op personeel die binnen de definitie van "overhead" vallen (€ 74.000 V). Het restant heeft betrekking op personeel die werkzaam is in het "primaire proces". Die kosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden binnen de diverse programma's, waardoor dit verschil niet 1 op 1 tot uiting komt binnen 1 specifiek programma. In de beleidstekst van programma 5 wordt dit onderwerp nader toegelicht. Verder geldt dat de dotatie aan de voorziening RVU bijgesteld wordt op basis van het aantal aanvragen van medewerkers m.b.t. de RVU-regeling.
Mutatie reserves*	234	100%	N	I	De middelen die in de Meicirculaire gemeentefonds 2025 door het Rijk beschikbaar zijn gesteld t.b.v. de uitvoeringskosten van de omgevingswet worden gestort in de reserve meerjarige uitgaven van incidentele aard (zie ook de toelichting bij het onderwerp "uitkering gemeentefonds").
Kapitaallasten (deels*)	324	8%	N	I	De rentelasten en baten van de gemeente worden binnen programma 5 centraal verantwoord op het taakveld treasury. Vervolgens worden deze via de zogenaamde renteomslag toegerekend aan de diverse taakvelden en programma's. De werkelijke renteomslag voor 2025 is gelijk aan de begroting (2,7%). Diverse geplande investeringen waren eind 2024 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de kapitaallasten (rente en afschrijving) voor 2025 lager uitvallen. Doordat er minder rente wordt toegerekend aan de diverse programma's, ontstaat binnen programma 5 een nadeel. Hier staan binnen de vier andere programma's lagere rentelasten tegenover. Per saldo is dit dus budgettair neutraal.
Overig	118	-	N	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	-5.314	5%	V		